

Pellon kunta
Tilinpäätös 2022

Pello

Sisällysluettelo

1. PERUSTIETOA KUNNASTA	4
1.1. Kunnan sijainti ja alue	4
1.2. Väestö.....	4
1.3. Elinkeinorakenne	6
1.4 Työllisyys.....	6
2. PELLON KUNNAN TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	7
2.1. Pellon visio.....	7
2.2. Toiminta-ajatus.....	7
2.3. Kunnanjohtajan katsaus	7
3. KUNNAN HALLINTO-ORGANISAATIO	14
3.1. Valtuusto	14
3.2. Tarkastuslautakunta.....	16
3.3. Kunnanhallitus	16
3.4. Muut valtuuston valitsevat toimielimet.....	17
3.4.1. Elinvoimalautakunta.....	17
3.4.2. Hyvinvointilautakunta	17
3.5. Viranhaltijaorganisaatio	18
3.5.1. Strateginen johtaminen sekä hallinnon ja talouden palvelut.....	18
3.5.2. Elinvoiman edistäminen	18
3.5.3. Hyvinvoinnin edistäminen	20
4. TALOUDEN KEHITYS	21
4.1. Yleinen talouden kehitys	21
4.2. Torniolaakson seutukunnan väestökehitys	22
4.3. Toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat tilikaudella	22
4.4. Tilikauden vaikutus kuluvaan vuoden talousarvioon ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä...24	
4.5. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa.....	25
4.6. Kunnan henkilöstö	25
4.7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	26
4.7.1. Riskienhallinta: Strateginen johtaminen sekä hallinnon ja talouden palvelut	27
4.7.2. Selvitys sisäisen valvonnan toteutumisesta vuonna 2022: Strateginen johtaminen sekä hallinnon ja talouden palvelut.....	28
4.7.3. Riskienhallinta: Elinvoiman edistäminen	29
4.7.4. Selvitys sisäisen valvonnan toteutumisesta vuonna 2022: Elinvoiman edistäminen.....	30
4.7.5. Riskienhallinta: Hyvinvoinnin edistäminen.....	32
4.7.6. Selvitys sisäisen valvonnan toteutumisesta vuonna 2022: Hyvinvoinnin edistäminen	33

5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA KOKONAISTALOUDEN TUNNUSLUVUT.....	35
5.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	35
5.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	38
5.3. Tase ja sen tunnusluvut.....	41
5.4. Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	46
6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	58
7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 2022	60
7.1. Strateginen johtaminen, hallinto ja talouden palvelut	60
7.2. Elinvoiman edistäminen	72
7.3. Hyvinvoinnin edistäminen	83
7.4. Tuloslaskelman toteutuminen	95
7.5. Investointiosan toteutuminen	98
7.6. Rahoituslaskelman toteutuminen.....	102
7.7. Talousarvion sitovat määrärahat ja tuloarviot	103
8. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	105
8.1. Tuloslaskelma	105
8.2. Rahoituslaskelma	106
8.3. Tase	107
8.4. Konsernilaskelmat.....	110
9. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	115
10. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET.....	132
11. TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT	133

1. PERUSTIETOA KUNNASTA

1.1. Kunnan sijainti ja alue

Pellon kunta sijaitsee Lapin läänissä Tornionlaaksossa. Naapurikuntia ovat Suomen puolella Kolari, Ylitornio ja Rovaniemi ja Ruotsin puolella Övertorneå ja Pajala. Pello ja Ylitornio muodostavat Tornionlaakson seutukunnan.

Kunnan kokonaispinta-ala on 1 867 km², josta maapinta-ala 1 743 km² ja vesipinta-ala 124 km². Asukastiheys on n. 1,87 asukasta maaneliökilometriä kohti.

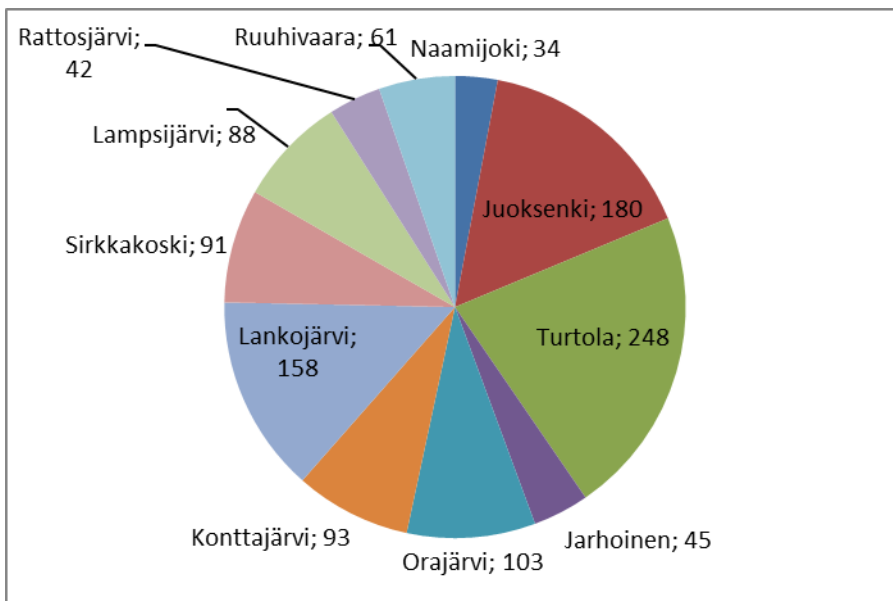
1.2. Väestö

Vuoden vaihteessa 2022 - 2023 Pellon kunnan väkiluku oli 3 264 henkilöä. Vuoden 2022 aikana väkimäärä väheni 32 henkilöllä.

Pellon kunnan väestö 2012 – 2022

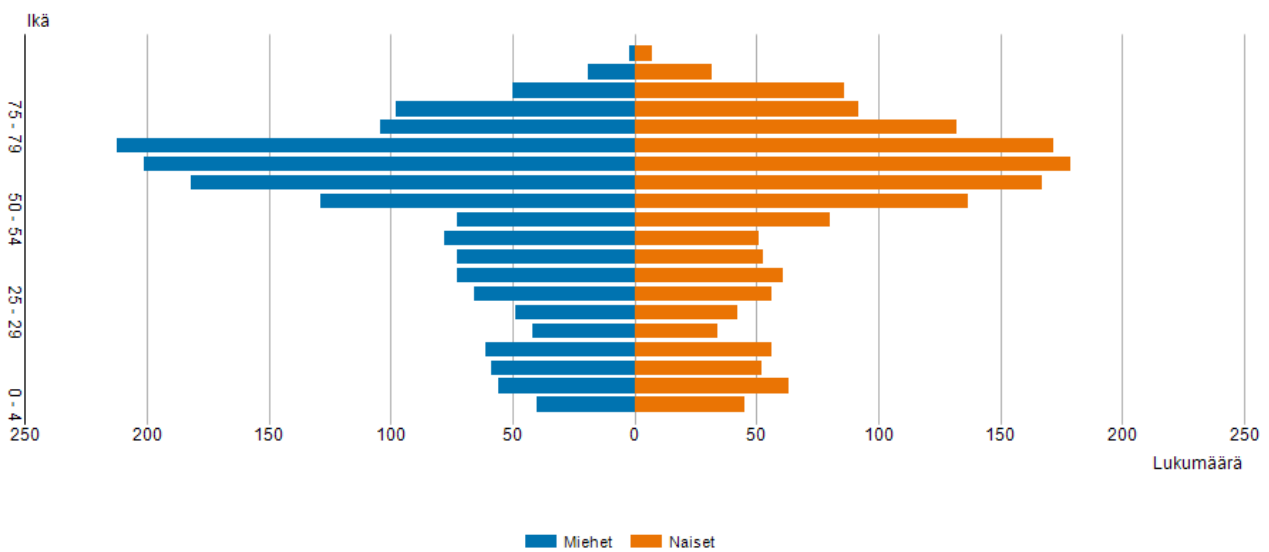
Vuosi	Asukasluku	Muutos/henkilöä
2012	3 819	- 93
2013	3 744	- 75
2014	3 676	- 68
2015	3 622	- 54
2016	3 565	- 57
2017	3 510	- 55
2018	3 439	-71
2019	3 376	- 63
2020	3 303	-73
2021	3 296	-7
2022	3 264	-32

Asukkaat ympäristökylissä 31.12.2021

Pellon kunnan ikärakenne 31.12.2022

Väestörakenteen ennakkotiedot muuttujina Sukupuoli ja Ikä. Pello, Väkiluku, 2022M12*.

Muuttoliike 2022

Vuonna 2022 Pellon kuntaan muutti 131 henkilöä ja kunnasta muutti pois 110 henkilöä. Vuonna 2022 syntyi 15 lasta ja poisnukkuneita oli 77 henkilöä.

1.3. Elinkeinorakenne

	2016	2017	2018	2019	2020
Työpaikkoja yhteensä	1165	1101	1 117	1 100	1 028
Alkutuotanto	145	137	133	140	111
Jalostus	181	165	189	178	174
Palvelut	799	759	760	741	707
Tuntematon	40	41	35	41	36

1.4 Työllisyys

Vuoden 2022 lopussa Pellossa oli 148 työtöntä työnhakijaa, mikä oli 6 vähemmän kuin vuoden 2021 joulukuussa. Työttömien osuus työvoimasta (%) vuoden 2022 lopussa oli Pellossa 11 % ja vuoden 2021 lopussa 12 %.

Tunnusluvut	TP2020	TP2021	TP2022	Muutos ed. tot.	Muutos % ed. tot.
Työttömät työnhakijat	198	148	142	-6	-4,05%
Avoimet työpaikat	15	36	21	-15	-41,66%
T.t osuus työvoimasta (%)	15	12	11	0	-1,72%
Pitkäaikaistyöttömät (lkm.)	42	46	39	-7	-15,21%
Työttömyys iän mukaan					
Yli 50-v. työttömät työnhakijat (lkm.)	107	90	84	-6	-6,66%
Alle 25-v. työttömät työnhakijat (lkm.)	9	5	8	3	60,00%
Työttömyys sukupuolen mukaan					
Työttömät työnhakijat, miehet (lkm.)	136	105	99	-6	-5,71%
Työttömät työnhakijat, naiset (lkm.)	62	43	43	0	0,00%

2. PELLON KUNNAN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

2.1. Pellon visio

Elethään rohki hyvää elämää ja olhaan ylpeitä Pellostä ja pellolaisuudesta.

2.2. Toiminta-ajatus

Pellon kunnan perustehtävä on turvata nykyaikainen hyvinvoinnin perusta ja luoda edellytykset ihmisten ja yritysten menestymiselle ja viihtymiselle Pellossa ja Väylänvarressa.

Pellon vuoden 2021 kuntastrategian mukaisesti toiminta-ajatuksenamme on neljä perusarvoa, jotka on kiteytettävissä seuraavasti:

1. Tehemä pois! Yhessä. (Arvo: yhteisöllisyys)
2. Osallistuthaan. (Arvo: aktiivisuus)
3. Poristhaan positiivisesti. (Arvo: positiivisuus)
4. Kieuhautamma kahvit. (Arvo: suvaitsevaisuus).

2.3. Kunnanjohtajan katsaus

Yleistä

Vuoden 2022 tapahtumia ja toimenpiteitä hallitsivat Pellon kunnassa koronan jälkimainingit, sote-uudistukseen valmistautuminen sekä helmikuun 24 päivä käynnistynyt Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan. Kunnan henkilöstö ja luottamushenkilöt joutuivat vuoden aikana sellaisten asioiden ja päätösten eteen, joita vielä muutama vuosi sitten kukaan ei olisi voinut kuvitella mahdollisiksi tai tarpeellisiksi.

Määrätietoinen ja yksituumainen kehittämistyö päätöksentekokulttuurin ja henkilöstön työhyvinvoinnin eteen antoi hyvän perustan vaikeisiin päätöksiin ja haasteellisiin tilanteisiin työyhteisöissä. Myös sisäisen ja erityisesti ulkoisen viestinnän tehostaminen tuotti tulosta ja vahvisti mielikuvaa siitä, että Pellossa eletään hyvää elämää.

Korona

Korona näyttäytyi päätöksenteossa heti alkuvuodesta, kun kunnanhallitus teki päätöksen tartuntalain väliaikaisen pykälän § 48A soveltamisesta Pellon kunnan kuntakonsernissa. Sen mukaan, mikäli tartuntatautilain 48a §:n piiriin kuuluva työntekijä on kieltäytynyt rokotteesta, hänen palkanmaksunsa joudutaan keskeyttämään, ellei hänelle ole ollut osoittaa tarveharkintaan perustuvia muita työtehtäviä. Tämä hyvinkin poikkeuksellinen laki säädettiin olemaan voimassa koko vuoden 1.1.2022 alkaen. Se aiheutti luonnollisesti Pellossakin sosiaali- ja terveystaloudella erityisesti esihenkilöille lisätöitä sekä erityisjärjestelyjä sellaisten työntekijöiden osalta, joilta rokotesuoja puuttui. Palvelutuotanto onnistuttiin kuitenkin toteuttamaan siten, että asiakas- ja työyhteisön turvallisuus voitiin kaikissa tilanteissa varmistaa.

Koronan taloudelliset vaikutukset näyttäytyivät kustannusten osalta toimintojen erityisjärjestelyinä, jotka edellyttivät lisäresursseja henkilöstön ja myös tilojen osalta. Palkkakuluja kasvatti myös SOTE-alan työmarkkinaosapuolten välinen sopimus kertapalkkiosta, joka kuntien tuli suorittaa valmiuslain aikaisissa erityisolosuhteissa työskennelle henkilöstölle. Pellon kunnassa suorite tarkoitti n. 107 000 euron menoerää. Korona-avustuksia kunta sai valtiolta 360 000 euroa.

Henkilöstö

Osaavan henkilöstön saatavuusongelmat näyttäytyivät myös Pellossa toimintavuoden aikana erityisesti hoivapuolella. Hoitajamitoituksen nousu ympärivuorokautisissa palveluissa vaikeutti tilannetta entisestään ja erityisesti kesälomakauden kohdistui todellinen uhka henkilöstön riittävydestä. Pellossa tilanne tiedostettiin jo hyvissä ajoin keväällä, ja yhdessä henkilöstöjärjestöjen kanssa sorvattiin edistysellinen hoitajahenkilöstön houkutinpaketti, joka sisälsi asuntoedun, palkkaedun sekä sen lisäksi olemassa olevalle henkilöstölle myös etuisuuksia. Houkutinpaketti sai hyvin valtakunnallista julkisuutta median kautta, ja se oli omiaan edistämään sen tavoitteita ja varmistamaan sen, että Pellossa osaavaa työvoimaa riitti myös lomakaudella. Hyvä tilanne mahdollisti terveyspalvelujen tuottamisen mm. Kolarin kunnalle, jossa vuodeosasto oli henkilöstöpulan vuoksi suljettuna.

Kunnan muihin avoinna olleisiin tehtäviin vuoden aikana onnistuttiin rekrytoimaan osaavaa henkilöstä varsin hyvin, ja siten esimerkiksi opetuspuolella ja varhaiskasvatuksessa palvelujen laatu kyettiin säilyttämään tasokkaana.

Työhyvinvointi

Pello on ollut aktiivinen toimija 2020 käynnistyneessä ”Tuottavuutta ja hyvinvointia jokivarten”-hankkeessa. Sen ansiosta henkilöstön työhyvinvointi ja sen kehittämistoimenpiteet ovat olleet pysyvästi esillä sekä operatiivisessa toiminnassa että kunnallisessa päätöksenteossa. Kehityskeskustelua työkaluna on kehitetty ja niiden seuranta tehostettu. Myös työsuhteiden päättymisiin on kiinnitetty enemmän huomiota, ja muutamista suoritetuista ns. lähtöhaastatteluista on saatu hyviä kokemuksia ja oppeja. Kehittämistyössä on Pellossa huomioitu myös luottamushenkilöorganisaation hyvinvointi, ja heille on järjestetty vuoden aikana teemaan liittyviä koulutustapahtumia ja webinaareja.

Kunnanhallitus konkretisoi osaltaan henkilöstön työhyvinvointia tukevia toimenpiteitä tekemällä alkuvuodesta päätöksen, jolla työntekijöille mahdollistettiin työsuhdepyörän hankinta. Toimenpide on enemmän käytössä yritysmaailmassa, mutta kuntakentässä Pello oli ensimmäisiä, joka mahdollisti tällaisen. Tarjous kiinnosti henkilöstöä yllättävänkin paljon, ja kun oli tiedossa, että vuoden päättyessä hyvinvointialueelle siirtyvä henkilöstö voi siirtää pyörien leasing sopimukset hyvinvointialueelle, pyöriä tilattiin hyvinkin ahkerasti.

Koulutus

Kunnan yksi strateginen painopistealue on erityisesti toisen asteen koulutuksen kehittäminen paikkakunnalla. Oman lukion kiinnostavuuden kasvattamiseksi kunnanhallitus päätti 8. helmikuuta, että Pellon lukiossa aloittavat ja opintonsa suorittavat saavat maksutta henkilöauton ajokortin. Päätöksen heijastusvaikutukset eivät valitettavasti viime vuoden hakijamääriä nostaneet, mutta kuluvana vuonna on nähtävissä nousua toivotulla tavalla.

Koulutuksen kehittämistyötä tehtiin myös tiivistämällä yhteistyötä ”Mr Angry Bird” Peter Westerbackan kanssa. Hänen Finest future-yhtiön välittää erityisesti pieniin suomalaisiin lukioihin opiskelijoita ulkomailta. Tulevana lukuvuonna näyttää siltä, että myös Pellon lukio tulee saamaan opiskelijoita ulkomailta, mikä toivon mukaan kasvattaa lukion vetovoimaa entisestään.

Koulutuksen kehittäminen on ollut aktiivisesti myös ”Pello kuntoon” vapaaehtoisryhmän agendalla. Kyseinen ryhmä koostuu nykyisistä pellolaisista yritysjohtajista, entisistä maailmalla hyvin menestyneistä pellolaisista sekä kunnan viranhaltijajohdon edustajista. Ryhmä kasattiin vuonna 2018 ja se on kokoontunut muutaman kerran vuodessa pohtimaan toimenpiteitä Pellon kunnan kehittämiseksi. Lukion työskentelyssä se on näyttäytyntynyt modernin robottivälineistön hankintana sekä Lapin ammattikorkeakoulun kanssa tehtävän yhteistyön vahvistamisella.

Myös koulutuskuntayhtymä Lappian kanssa on käynnistetty konkreettisia toimenpiteitä, jotta paikkakunnalle saataisiin lukion ohella muitakin toisen asteen koulutusvaihtoehtoja. Useilla aloilla perinteisten ammattien osaajia tullaan myös pellolaisissa yrityksissä tarvitsemaan, ja siksi on tärkeää jatkaa ponnisteluja ammatillisen koulutuksen saavutettavuuden parantamiseksi Pellossa ja koko Tornionlaaksossa. Pello on ollut erityisen aktiivinen valtakunnallisten päättäjien suuntaan esityksellä, että myös nuoret myös Suomen puolen Tornionlaaksossa voisivat hyödyntää Övertorneålla toimivaa Koulutus Nordia, jossa tällä hetkellä suomalaisille on tarjolla ainoastaan aikuiskoulutusta. Tähän mennessä kunnan vetoomukset eivät ole saaneet valtakunnan päättäjiltä tukea. Ilmeisesti yhtenä syynä on tietämättömyys Tornionlaakson alueen erityisyydestä. Myöskään olemassa olevat koulutuskuntayhtymät Lapissa eivät ole olleet ilmeisen innostuneita pellolaisten esityksestä ja aktiivisuudesta tässä asiassa.

Ukrainan sota

Helmikuussa syttynyt Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan heijastui myös Pellon kunnan päätöksentekoon ja kuntalaisten arkeen. Kunnanhallitus teki jo maaliskuussa päätöksen, joka mahdollisti sotaa pakenevien ukrainalaisten vastaanottamisen Pelloon. Pellon kunta olikin ensimmäinen kunta Lapissa, joka solmi SPR:N hallinnoiman vastaanottokeskuksen kanssa ns. kuntasopimuksen, jonka mukaan Pellon kunta varautui vastaanottamaan ja asuttamaan 60 pakolaista Pelloon. Kuntaan palkattiin erityinen kotouttamiskoordinaattori, ja aktiivisten kuntalaisten toimesta järjestettiin opetuskäytöstä vapautuneille koulutiloille tilat, johon kuntalaisilla oli mahdollisuus tuoda vaatteita ja tarvikkeita, joita pakolaiset tulisivat tarvitsemaan uudella kotipaikkakunnallaan. Ensimmäisen ryhmän saapuessa elokuussa, oli lahjoituksia kertynyt jo niin paljon, että vastaanottoa jouduttiin rajoittamaan. Kiitos tehokkaan valmistautumisen, saatiin tulijat nopeasti majoitettua, ja tätä kirjoitettaessa lapsille on opetustoiminta käynnissä ja aikuisista varsin moni on myös työllistynyt erilaisiin tehtäviin.

Edunvalvonta

Luottamushenkilöt yhdessä viranhaltijoiden kanssa tekivät aktiivista edunvalvontaa sekä päätöksen kautta että myös konkreettisilla valtakunnan tason päättäjien tapaamisilla. Vuosittain Helsingissä järjestettävälle kuntamarkkinoille Pellon kunnasta osallistui luottamushenkilöistä ja viranhaltijoista koostuva ryhmä. Delegaatio vieraili eduskunnassa ja tapasi maakunnan kansanedustajia. Heille luovutettiin Pellon kunnan muistio, joka sisälsi toiveen Nivanpään tien peruskorjaamisesta, Mämmilän kevyenliikenteenväylän rakentamisesta sekä Pello-Rovaniemi tieosuuden peruskorjaamisesta. Myös Kolarin rataosuuden sähköistäminen sekä ammatillisen koulutuksen saatavuus Tornionlaaksossa olivat jaetussa muistiossa mukana.

Pello sai tunnustusta rajayhteistyön aktiivisena kehittäjänä, kun Norrbottenin läänin maaherra Lotta Finstorp ja Lapin maakuntajohtaja valitsivat yhteistapaamisensa tapahtumapaikaksi Pellon 14-15.3.2022. Keskinäisten neuvottelujen lisäksi he tutustuivat myös Pelloplast Oy:n ja Potma Oy:n toimintaan.

Kuntamarkkinointia toteutettiin osallistumalla Suomen suurimpaan yhteiskunnalliseen tapahtumaan, Suomi Areenaan Porissa heinäkuun puolessa välissä. Pellon kunta oli näytävästi esillä Tornionlaakson Neuvoston koordinoimalla osastolla koko tapahtuman ajan 11-15.7.2022.

Alueellista edunvalvontaa ja elinvoimaa edistävä päätös tehtiin toimintavuoden lopulla, jossa tehtiin Ylitornion, Kolarin, Övertorneå ja Pajalan kunnille konkreettinen esitys siitä, että koska yhdelläkään kunnalla ei ole omia resursseja eikä osaamistakaan Interreg-hankkeiden hakuprosessista, käynnistettäisiin yhteistyö hankerahoituksen hakemiseksi. Övertorneå ja Ylitornio osoittivat kiinnostuksensa tällaiseen toimintaan, mutta esityksen vastaanotto erityisesti Pajalassa, mutta myös Kolarissa oli varsin flegmaattista. Interreg-hankkeissa on kuitenkin kysymys sen verran suurista rahamääristä, että kosintaa yhteistyöhön kannattaa

ehdottomasti jatkaa, sillä se on paras keino kotouttaa nuo rajaseudun kehitykseen tarkoitetut resurssit Tornionlaaksoon.

Joulukuussa kunnanjohtaja yhdessä Jokivarren viiden muun kunnanjohtajan kanssa muodostivat delegaation, joka tapasi maa- ja metsätalousministerin lohiasioissa, liikenne- ja viestintäministerin tie- ja rata-asioissa sekä maakunnan kansanedustajat yleisesti Tornionlaaksoa koskeissa asioissa. Pellon kunnanjohtaja tapasi lisäksi ympäristöministeriön viranhaltijoita, ja esitteli heille Miekojärven kansallispuistosuunnitelmaa.

Junapysäkki

Nopea ja joustava päätöksenteko osoitti toimivuutensa, kun Väylävirasto ja VR-yhtymä ottivat loppuvuodesta 2021 yhteyttä Pellon kuntaan esityksellä Pellon raakapuuterminaalin ja koko ratapiha-alueen muutostöistä. Hankkeen käynnistymisen edellytyksenä oli, että kunta suhtautuu myönteisesti maa-alueiden vaihtoon ja myyntiin. Päätös tehtiin kunnan toimielimissä nopealla aikataululla kevään aikana, ja kauppakirjat voitiin allekirjoittaa jo toukokuussa, ja mittavat maanrakennustyöt voitiin aloittaa jo heti keväällä ja kokonaisuutena lähes 5 milj. euron valmistui ennen talven tuloa.

Kyseinen hanke hyödytti Pellon kuntaa myös siten, että toteuttaja oli sama, joka voitti Ahjolan teollisuustien perusrakennusurakan kilpailutuksen, ja synergiaedulla saatiin aikaan myös kustannussäästöjä. Hitaampi ja byrokraattisempi päätöksenteko olisi todennäköisesti siirtänyt ratapihan muutosjärjestelyjä useammalla vuodella. Tärkeä asia Pellon kunnan kannalta on myös se, että edellä mainituissa järjestelyissä saatiin kunnan omistukseen maa-alue, jossa varsinainen junapysäkki paikoitusalueineen sijaitsee. Omistus mahdollistaa alueen kehittämisen ja yleisilmeen sekä toimivuuden parantamisen.

Kaavoitus

Toimintavuonna 2022 käynnistettiin ja toteutettiin kaavoituksia ja kaavamuutoksia, joiden tavoitteena oli kasvattaa kunnan vetovoimaa joko pysyvänä asuinpaikkana tai vapaa-ajan asunnon paikkakuntana. Lempeän alueelle kaavoitettiin alue, johon saatiin sovitettua kaksi rantatonttia ja kolme kuivanmaan tonttia. Tässä vaiheessa on jo tiedossa, että rantatonttien huutokauppa toteutui odotettua paremmin, ja niistä saatu hinta ylitti ennakoarvot. Tämä kertoo alueen kiinnostavuudesta.

Kuntakeskuksessa sijaitsevan Kauppatien kaavamuutos on ollut vireillä jo useamman vuoden, mutta vuoden 2022 aikana kaavoitushanketta saatiin vietyä lupaavasti eteenpäin. Toiveissa on, että kaavamuutos saataisiin vahvistettua kuluvan vuoden aikana, jolloin jokinäkymällä varustettuja rakennustontteja päästäisiin markkinoimaan toden teolla. Tiedusteluja kyseisistä tonteista on jo kuntaan tullut useassa yhteydessä.

Asukasviihtyvyys

Kuluvalle vuosikymmenelle siirryttäessä vallitsi Pellossa erittäin aktiivinen toiminta erilaisten tapahtumien kehittämisessä ja toteuttamisessa kuntaan. Erityisesti kolmas sektori vahvisti keskinäistä yhteistoimintaa ja ne yhdessä kuntajohdon kanssa jakoivat näkemyksen siitä, että ”tapahtumien kunta on tulevaisuuden kunta”. Yhteistyöllä aikataulutettiin ja kehiteltiin erittäin monipuolinen tapahtumien kirjo, joka ei rajoittunut pelkästään kesään. Esimerkiksi Pellon perinteiset markkinat olivat tämän yhteistoiminnan tuloksena saamassa todellisen piristysruiskeen ohjelmallisina markkinoina, kun sitten juuri samaisena viikonloppuna keväällä 2020 koronarajoitukset saavuttivat myös Pellon.

Vuonna 2022 käynnisteltiin uudelleen aktiviteetteja tapahtumien suhteen, ja tehtiin päätös siitä, että jo perinteeksi muodostunut maaseutunäyttely järjestetään kesällä 2023 vähän muunneltuna maaseututapahtumana kesä-heinäkuun vaihteessa.

Kesän 2022 tapahtumista merkittävin oli edelleen Pellon Moottorikerhon järjestämät Poikkinainti-ajot, jotka heinäkuun puolella välissä kaksinkertaistivat kolmeksi päiväksi kunnan asukasluvun.

Kunnan toimesta kehitettiin uusi tapahtuma yhdessä Maaseudun sivistysliiton kanssa kesäkuulle, jolloin Vihreän Pysäkin pihapiiriin kokoontui toistakymmentä maan johtavaa moottorisahaveistäjää taituroimaan Suomen kalastuspääkaupunkiin kalastusaiheisia patsaita. Veistokisan tuloksena syntyikin näyttäviä teoksia, jotka pitkälle syksyyn somistivat kuntakeskusta ja vahvistaen kalastuspääkaupungin brändiä niin paikallisille kuin myös vierailijoille ja ohikulkijoille. Tapahtuma oli erittäin onnistunut ja sen avulla Pellon kunta sai myönteistä medianäkyvyyttä. Toivoa sopii, että idea kantaa ja tapahtuma saa jatkoa myös tulevina vuosina.

Kunnan pito- ja vetovoiman eteen toteutettiin tapahtumien ohella myös muita toimenpiteitä. Konkreettisin niistä on toimintavuoden aikana rakennettu ”Arhmaan puisto”. Hanke saatiin liikkeelle, kun Ulla ja Jukka Kristo lahjoittivat kunnalle maa-alueen kuntakeskuksesta, ja kun Lapin ELY-keskus myönsi puiston varustukseen ja rakentamiseen 70 % avustuksen. Arhmaan-puisto muodostaa yhdessä Pyrevä-puiston kanssa kokonaisuuden, jota on helppo kehittää edelleen niin ikäihmisten kuin lasten ja nuorten asumisviihtyvyyden parantamiseksi.

Organisaatio

Vuosi 2022 oli valmistautumista maamme itsenäisen kunnallishallinnon suurimpaan muutokseen, jossa 1.1.2023 sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille. Pellon kunnassa se tarkoitti sitä, että n. 60 % henkilöstöstä siirtyi vuoden vaihteessa hyvinvointialueen palvelukseen. Luonnollisesti tuleva muutos antoi perusteita myös organisaatorakenteen ja hallintosäännön päivittämiseen.

Kunnan johtoryhmä valmisteli luottamushenkilöorganisaation toimeksiannosta esityksen Pellon kunnan organisaatorakenteeksi ja toimintamalliksi. Esitys lähti siitä, että kunnassa olisi edelleen ollut kaksi viisijäsenistä toimielintä, jotka olisivat toimineet lautakuntien sijasta valiokuntina. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että valiokunnat koostuisivat valtuutetuista ja varavaltuutetuista. Valiokuntien rooli suhteessa lautakuntiin poikkeaisi siinä, että niissä hyvin pitkälle valmisteltaisiin asioita kunnanhallituksen ja edelleen valtuuston päätettäväksi. Muutosta perusteltiin luottamushenkilöiden roolin vahvistamisella ja aktivoimisella. Vastaava malli on ollut käytössä jo pidemmän aikaa esimerkiksi Kempeleessä. Siellä toimintamalliin ovat olleet tyytyväisiä yhtä lailla viranhaltijat kuin myös luottamushenkilöt. Osallisuus ja yhteisöllisyys ovat Kempeleen kunnasta saatujen tietojen mukaan vahvistuneet. Posion kunta otti vastaavan toimintamallin käyttöön vuoden alusta.

Johtoryhmän esitys esiteltiin kunnanvaltuuston iltakoulussa loppuvuodesta, ja se sinällään sai myönteisen vastaanoton. Päättäjät pidättäytyivät kuitenkin tässä vaiheessa lyömästä lukkoon organisaatorakennetta ja toimintamallia, vaan päättivät yksimielisesti jättää sen vielä tässä vaiheessa pöydälle. Yhtenä perusteena oli sopeutuminen tuohon isoon muutokseen, sekä myös näköpiirissä olevat henkilövaihdokset kunnan johdossa.

Talous

Taloudellisesti vuosi näyttää toteutuvan tilinpäätöksessä laadittua talousarviota paremmin. Tilinpäätös osoittaa kunnan osalta n. 0,7 milj. euroa ylijäämää. Talousarviossa ylijäämää arvioitiin kertyvän n. 0,5 milj. euroa. Tulopuolella valtionosuudet toteutuivat arvioidussa tasossa, mutta verotulot kasvoivat suhteessa talousarvioon vuodelle 2022 n. 1,1 milj. euroa. Kunnallisverokertymä oli suhteessa alkuperäiseen, kunnanvaltuuston 13.12.2021 hyväksymään talousarvioon n. 560 000 € arvioitua enemmän ja yhteisöveroa tuloutui kuntaan n. 535 000 € arvioitua enemmän. Verotulokertymien arvio päivitettiin joulukuussa talousarvioon.

Näiden lisäksi ennakoimattomia, mutta tervetulleita tuloja olivat myös Lapin sairaanhoitopiirin ja Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymän ylijäämien palautukset (n. 560 000 €), sekä Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätös, jolla Rovaniemen kaupunki veloitettiin korvaamaan Pellon kunnalle kustannukset, jotka olivat aiheutuneet sosiaalihuollon palveluista, jotka Pellon kunta oli järjestänyt Rovaniemellä asuneelle rovaniemeläiselle henkilölle (n. 150 000 €). Myös sähköyhtiöiden tuottamat osingot olivat jälleen erittäin tärkeä tulonlähde kunnalle.

Lopputulema oli siis suhteellisen hyvä, mutta tulos olisi ollut huomattavasti myönteisempi, ellei kunnanvaltuuston loppuvuodesta lähinnä SOTE-palveluille myöntämälle n. 1,4 miljoonan euron lisämäärärahalle olisi ollut tarvetta. Kunnan taseeseen on päättyvän tilikauden jälkeen kertynyt hieman ylijäämää, joka toimii Tulevaisuudessa sote-uudistuksen vaikutukset kuntien taloustilanteisiin ovat vielä arvailujen varassa, mutta ilmeistä on, että talouden suunnittelusta tulee paremmin ennakoituvaa, mutta silti haastavaa.

Myös Ukrainan sodan vaikutukset rahamarkkinoihin voivat heijastua Pellon kunnan talouteen kielteisesti. Meän Opinahjo on rahoitettu leasingrahoituksella, ja korkojen noustessa myös vuosikustannukset kohoavat. Mikäli nousu jatkuu, on varmaan perusteltua neuvotella Kuntarahoituksen kanssa leasingsopimuksen purkamisesta ja rahoituksen järjestämisestä taselainalla.

Konsernitasolla Pellon kunnassa harmaita hiuksia aiheuttavat Pellon Vuokra-asunnot Oy sekä Pellon Energia Oy. Taloudellinen tilanne on haasteellinen ja erityisesti Vuokra-asunnot Oy:ssä on tehtävä kovia päätöksiä tilanteen korjaamiseksi. Pellon Energia Oy:n osalta on haasteena näköpiirissä olevat investoinnit ja niiden varjossa on perusteltua tiivistää yhteistyötä paikallisen energia- ja puuteollisuuden toimijoiden kanssa.

Yhteenveto

Päättynyt toimintavuosi oli viimeinen ns. perinteinen toimintavuosi maamme kunnissa. Kuluvana vuonna olemme totutelleet kuntien uuteen rooliin ja työskennelleet aktiivisesti hyvinvointialueen kanssa toimintojen yhteensovittamiseksi ja siirtymävaiheen sudenkuoppien ennakoimiseksi. Siirtymävaihe on edennyt ehkä yllättävänkin hyvin myös Pellossa. Tavoitehan oli, että kuntalaisille muutos ei saa aiheuttaa vaikeuksia palveluiden saatavuudessa tai laadussa. Toistaiseksi näyttää, että tuo tavoite on saavutettu. Taloudenpidon osalta hyvinvointialueiden lähtötilanne sen sijaan nostattaa tummia pilviä myös kuntien taivaalle, ja tästä syystä tarkkaan taloudenpitoon ja ennakoivaan hyvinvointityöhön on syytä Pellossakin panostaa myös tulevina vuosina.

Pellon kunnan kuntastrategiassa yksi tavoite on myönteisen ilmapiirin ja mielikuvan luominen ja vahvistaminen. Vuoden aikana kunnassa tehdyt päätökset ja toimenpiteet ovat hyvin edistäneet tuon tavoitteen saavuttamista. Vaikka maakunnallisessa printtimediassa Pello ja koko läntinen osa maakuntaa on jäänyt eräänlaiseen paitsioon, on kunta menestyksekkäästi onnistunut hyödyntämään omia viestintäkanavia kunnan tapahtumien ja päätösten julkituonnissa. Myös yhteistyö paikallislehden kanssa on ollut toimivaa, ja sen avulla on tavoitettu sekä nykyisiä että myös entisiä pellolaisia kiitettävästi.

Yksi tärkeä mittari kunnan päätöksenteolle ja toiminnoille on muuttoliike. Sen kehitys parina viime vuotena osoittaa päättäjien olevan oikealla tiellä, ja kunnassa on onnistuttu tekemään toimenpiteitä, joilla on vahvistettu kunnan veto- ja pitovoimaa. Vuonna 2020 muuttoliike oli vielä 34 henkilöä negatiivinen. Seuraavana vuonna 2021 kehitys oli jo myönteinen, kun vuoden aikana tänne muutti kolme (3) henkilöä enemmän kuin täältä muutti pois. Päättäneen vuoden aikana tänne tuotiin 14 muuttokuormaa enemmän kuin täältä vietiin pois. Tämä antaa toivon mukaan voimia ja intoa sekä päättäjille että viranhaltijoille tuleville vuosille.

Henkilökohtaisesti tämä on minulle viimeinen tilinpäätös ja kunnanjohtajan katsaus Pellon kunnassa. Sitä on

syyttäminen siitä, että katsauksesta muotoutui näin pitkä ja kattava.

Tunnen olevani todella etuoikeutettu, että olen saanut johtaa rakasta syntymäkuntaani nämä viisi vuotta. Ne ovat olleet tosi antoisia ja opettavaisia vuosia. Kiitoksen sanat haluan osoittaa kunnan koko henkilöstölle, jotka omalla, arvokkaalla panoksellaan ovat antaneet minulle tukensa, ja kantaneet vastuullisesti oman kortensa kekoon, että täällä Pellossa on hyvä elää hyvää elämää.

Haluan kiittää myös luottamushenkilöorganisaatiota, joka kokonaisuutena muodostaa kunnanjohtajan esihenkilöstön. Kunnallisessa päätöksenteossa on aina nousuja ja laskuja, mutkia ja suorita. Mielestäni me olemme yhdessä niissä pystyissä pysyneet ja toisiamme tukeneet. Hyvä, avoin ja rakentava päätöksentekokoilmapiiri on menestyvän kunnan peruspilari. Se on hyvä pitää mielessä.

Väite siitä, että ”kirkkoherran, poliisin tai kunnanjohtajan ei pidä tulla omasta kunnasta”, on Pellossa osoittautunut paikkansapitämättömäksi. Toivon, että kirkkoherran ja poliisin tavoin olen onnistunut oman paikkakunnan kasvattina toimimaan virassani odotetulla tavalla. Kuntalaisten minulle antamasta tuesta se ei ainakaan ole jäänyt kiinni, mistä tässä yhteydessä haluan myös kiittää.

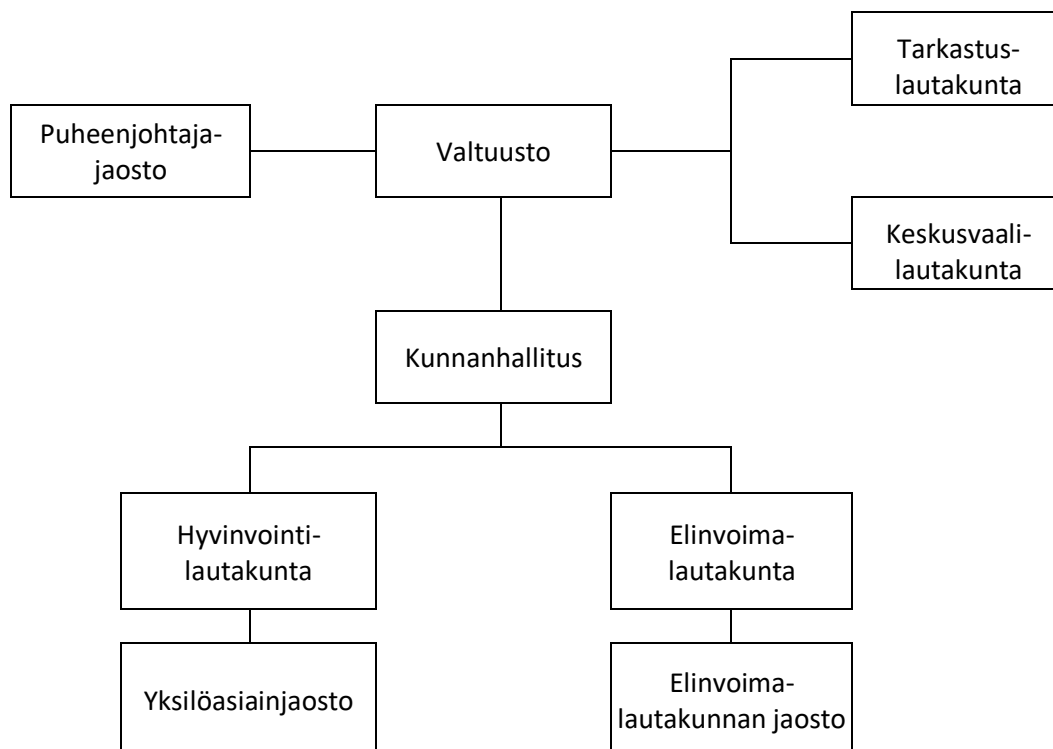
Kunnanvaltuusto on yksimielisesti valinnut minulle hyvän seuraajan. Olen vakuuttunut, että Katja onnistuu luotsaamaan Pellon kuntaa entistä valoisampaan tulevaisuuteen, jossa minullakin on Sinikkani kanssa mahdollisuus elää hyvää elämää kuin Pellossa.

Pellossa 24. maaliskuuta 2023

Eero Ylitalo
Kunnanjohtaja

3. KUNNAN HALLINTO-ORGANISAATIO

Pellon kunnan luottamushenkilöorganisaatio 2022

3.1. Valtuusto

Vuonna 2022 valtuusto kokoontui virallisesti päätöksentekoon kahdeksan (8) kertaa ja teki päätöksen 92 asiassa.

Vuoden aikana järjestettiin 4 valtuuston iltakoulua.

Valtuuston jäsenet:	Läsnä:
Puheenjohtaja	
Mäkituomas Antti	(7/8)
I varapuheenjohtaja	
Rundgren Lasse	(6/8)
II varapuheenjohtaja	
Muukkonen Erkki	(3/8)
III varapuheenjohtaja	
Lakkala Pentti	(8/8)
IV varapuheenjohtaja	
Kilpeläinen-Tuoma Piia	(8/8)

Jäsenet

Kauppi Katja	(7/8)
Keränen Simo	(7/8)
Kovalainen Anne-Mari	(8/8)
Kovalainen Martti	(6/8)
Laitamaa Kaisu	(6/8)
Matinlompolo Tanja	(5/8)
Mäki Emma-Maria	(7/8)
Paakki Tiina	(6/8)
Risku Tapani	(8/8)
Uusitalo Tarmo	(8/8)
Vanha Juulianna	(8/8)
Ylisaukko-oja Tuula	(7/8)

Varajäsenet:

Jurva Sari	(3)
Kukkonen Ossi	(2)
Matti Aapomikko	(3)
Moberg Kai	(2)
Juuso Johannes	(2)
Heinonen Jussi-Pekka	(1)
Pakisjärvi Maija-Liisa	(1)

Valtuusto päätti vuonna 2022 mm. seuraavaa:

5. Pellon kunnan hallinnon ja talouden tarkastuspalvelut 2022-2025
6. Selvitys kunnasta Lapin hyvinvointialueelle siirtyvästä omaisuudesta, sopimuksista ja henkilöistä
7. Elinvoimajohtajan irtisanoutuminen
8. Pellon kunnan kotouttamisohjelma
9. Elinvoimajohtajan viran täyttäminen
10. Pellon kunnan vuoden 2021 tilinpäätös ja toimintakertomus
11. Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2021
12. Henkilöstökertomus 2021
13. Uuden jäsenen valitseminen käräjäoikeuden lautamieheksi
14. Pellon valtuuston valtuustosopimus
15. Ritavaaran alueen asemakaavoitus
16. Tilojen Repola ja Talankangas kaavamuutos
17. Takauksen myöntäminen Pellon vesihuolto-osuuskunnalle
18. Talouden osavuosisikatsaus
19. Hyvinvointikertomus 2021
20. Selvitys tarkastuslautakunnan vuoden 2021 arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin
21. Pellon kunnan tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosenttien määrääminen vuodeksi 2023
22. Uuden jäsenen valitseminen tarkastuslautakuntaan
23. Talousarvion vuoden 2022 lisämäärärahat ja määrärahasiirrot
24. Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2023-2025

3.2. Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta kokoontui 7 kertaa ja teki päätöksen 34 asiassa. BDO Audiator Oy:ltä ostettiin 18 tarkastuspäivää.

Tarkastuslautakunnan jäsenet:

Puheenjohtaja

7.11.2022 saakka Mäki Emma-Maria

7.11.2022 alk. Risku Tapani

7.11.2022 saakka Pasma Anna-Liisa

Kauppi Katja

Varapuheenjohtaja

7.11.2022 saakka Risku Tapani

7.11.2022 alk. Paakki Tiina

Kauppi Katja

7.11.2022 alk. Pasma Anna-Liisa

Jäsenet

Mäkikyrö Kari

Pakisjärvi Maija-Liisa

Virtanen Esa

Timonen Seppo

Kukkonen Ossi

Holmala Olavi

3.3. Kunnanhallitus

Kunnanhallitus kokoontui 16 kertaa ja teki päätöksen 263 asiassa. Vuonna 2021 kokouksia oli 14 ja asioita 260.

Kunnanhallituksen jäsenet	Läsnä:	Henk.koht. varajäsen:	Läsnä:
Puheenjohtaja			
Laitamaa Kaisu	(15/16)	Jurva Sari	(1)
Varapuheenjohtaja			
Keränen Simo	(15/16)	Rundgren Lasse	(1)
Jäsenet			
Heinonen Jussi-Pekka	(14/16)	Romakkaniemi Hanna-Mari	
Kovalainen Martti	(15/16)	Matti Aapomikko	(1)
Matinlompola Tanja	(12/16)	Juuso Johannes	(3)
Uusitalo Tarmo	(16/16)	Mänty Juha	
Vanha Juulianna	(14/16)	Kovalainen Anne-Mari	(3)

3.4. Muut valtuuston valitsemat toimielimet

3.4.1. Elinvoimalautakunta

Elinvoimalautakunta kokoontui vuoden 2022 aikana yhteensä 10 kertaa ja teki päätöksen 118 asiassa. Elinvoimalautakunnan yksilöasiainjaosto kokoontui 3 kertaa ja teki päätöksen 19 asiassa.

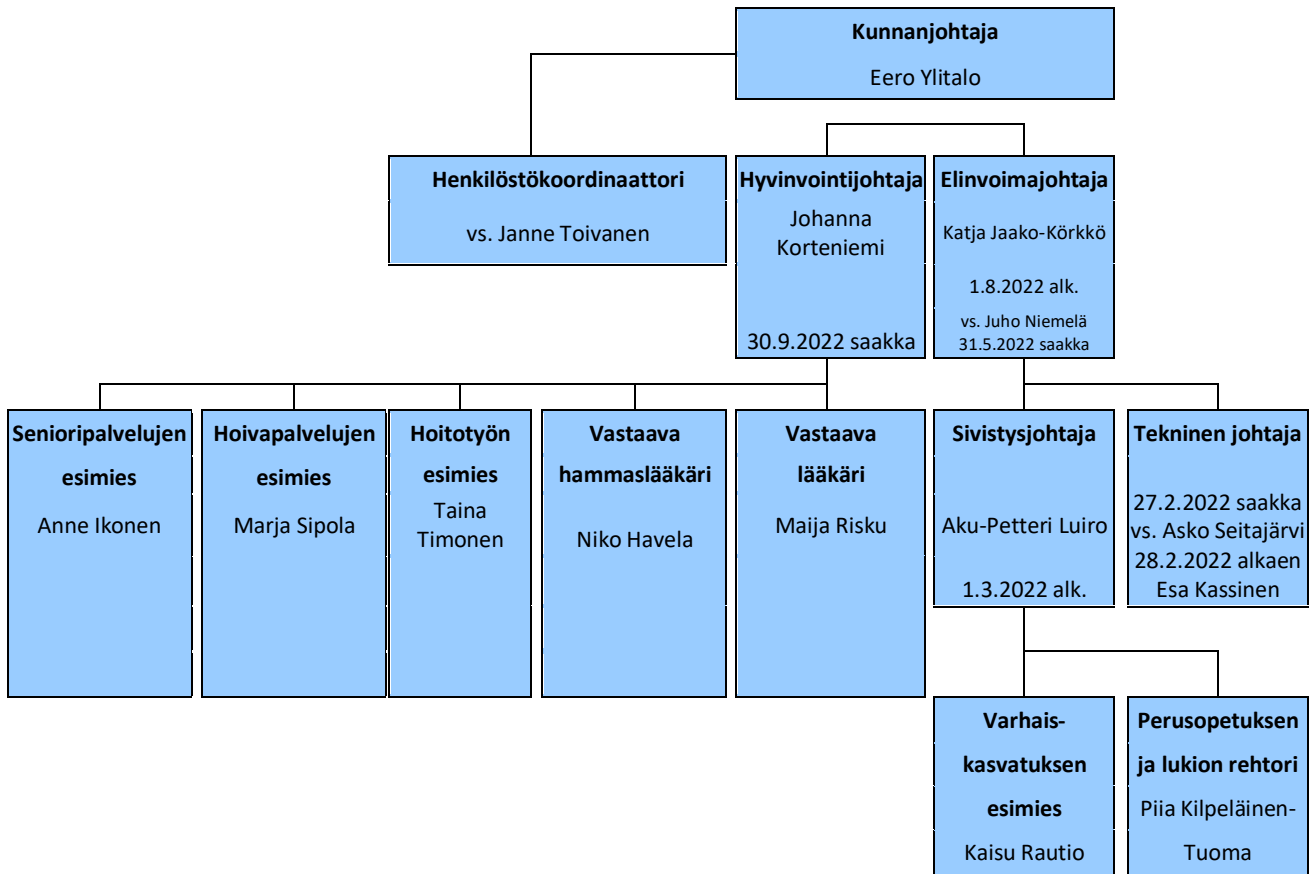
Elinvoimalautakunnan jäsenet:	Läsnä:	Henk.koht. varajäsen	Läsnä:
Puheenjohtaja			
Muukkonen Erkki	(7/10)	Timonen Harri	(2)
Varapuheenjohtaja			
Saukkoriipi Sanelma	(10/10)	Juuso Johannes	
Jäsenet			
Ylisaukko-oja Tuula	(9/10)	Senbom Leila	(1)
Maansaari Olavi	(9/10)	Karjalainen Erja	(0)
Mäki Mila	(10/10)	Konttajärvi Sari	
Suomalainen Marko	(3/10)	Satta Jouni	(2)
Niva Janne	(3/10)	Kukkonen Ossi	(7)

3.4.2. Hyvinvointilautakunta

Hyvinvointilautakunta kokoontui vuoden 2022 aikana 6 kertaa ja teki päätöksen 58 asiassa. Hyvinvointilautakunnan yksilöasiainjaosto kokoontui 6 kertaa ja teki päätöksen 46 asiassa.

Hyvinvointilautakunnan jäsenet	Läsnä:	Henk.koht. varajäsen:	Läsnä:
Puheenjohtaja			
Romakkaniemi Hanna-Mari	(5/6)	Alanenpää Elisa	(0)
Varapuheenjohtaja			
Risku Tapani	(5/6)	Mäntynenä Mauri	(1)
Jäsenet			
Huusko Marja	(4/6)	Kovalainen Anne-mari	(2)
Kauppi Katja	(4/6)	Kivilompolo Maarit	(2)
Matti Aapomikko	(5/6)	Holmala Olavi	(0)
Jurva Sari	(5/6)	Rautio Esa	(0)
Mänty Juha	(2/6)	Matinlompolo Teuvo	(0)

3.5. Viranhaltijaorganisaatio

3.5.1. Strateginen johtaminen sekä hallinnon ja talouden palvelut

Strateginen johtaminen sekä hallinnon ja talouden palvelut koostuvat seuraavista avainprosesseista: henkilöstöpalvelut, talouspalvelut, tiedonhallinta- ja viestintäpalvelut sekä johdon hallinnon palvelut. Tämän avainprosessin alaisuudessa työskenteli vuoden 2022 lopussa 10 henkilöä. Avainprosessista vastasi kunnanjohtaja Eero Ylitalo.

3.5.2. Elinvoiman edistäminen

Elinvoiman edistämisen ydinprosessista vastasi 31.5.2022 saakka vs. elinvoimajohtaja Juho Niemelä ja 1.8.2022 alkaen Katja Jaako-Körkkö.

Vuoden 2022 lopussa elinvoimapalveluissa oli 98 henkilöä, joista 7 työskenteli Yhdyskunta ja asumispalveluissa, 3 Työ- ja yrittäjyyspalveluissa, sekä 84 Varhaiskasvatus-, koulutus- ja vapaa-ajanpalveluissa. Lisäksi vuoden 2022 aikana työllistettiin 23 henkilöä.

Elinvoiman avainprosessit ovat: Työ- ja yrittäjyyspalvelut, Yhdyskunta- ja asumispalvelut, Varhaiskasvatus-, koulutus- ja vapaa-ajanpalvelut.

Työ- ja yrittäjyyspalvelut

Työ- ja yrittäjyyspalvelut kattavat Pellon kunnan elinkeinoelämän, maaseututoimen ja työllisyyden edistämiseen sekä nuorten työpajatoimitaan liittyvät tehtävät ja toiminnot.

Pellon kunnan elinkeinoelämän edistäminen toteuttaa pitkälti Pellon Kehitys Oy:n toiminnan kautta. Pellon Kehitys Oy:n perustehtävänä on yritysten toimintaedellytysten kehittäminen, yritystoimintaan liittyvä edunvalvonta sekä yritystoiminnan kehittämiseen liittyvä markkinointi ja tiedottaminen.

Työllisyyden edistämisen ja nuorten työpajatoiminnan tavoitteena on tukea pellolaisten työllistymistä sekä ennaltaehkäistä nuorten syrjäytymistä. Työllisyyden edistämisestä ja nuorten työpajatoiminnasta vuonna 2021 vastasi 1.3. alkaen sivistysjohtaja Aku-Petteri Luiro. Maaseututoimen edistäminen on järjestetty ostopalveluna Ylitornion kunnalta ja toiminnasta huolehtii maaseutusihteerinä Henri Marjeta.

Yhdyskunta- ja asumispalvelut

Yhdyskunta- ja asumispalvelut koostuvat fyysisen toimintaympäristön palveluista, rakentamisen ohjeistamisesta, maankäytön suunnittelusta sekä vuokrauspalveluiden hallinnoimisesta.

Pellon kunta hankkii osan kiinteistötoimen ja liikuntapaikkojen palveluista Pellon kuntakonserniin kuuluvista tytäryhtiöistä. Ympäristöterveydenhuoltoon liittyvät palvelut Pellon kunta hankkii ostopalveluna Rovaniemen kaupungilta.

Yhdyskunta- ja asumispalveluista vastaa tekninen johtaja Esa Kassinen. Ajalla 1.1.2022 - 27.2.2022 vs. teknisenä johtajana toimi Asko Seitajärvi.

Varhaiskasvatus-, koulutus- ja vapaa-ajanpalvelut

Palvelut muodostuvat alle kouluikäisten palvelusta, kouluikäisten ja nuorten palveluista, toisen asteen koulutuspalveluista ja vapaasta sivistystyöstä, sekä kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluista

Varhaiskasvatus ja perusopetus

Varhaiskasvatuksesta vastasi varhaiskasvatuksen johtaja Kaisu Rautio.

Perusopetuksesta ja lukiosta vastasi perusopetuksen ja lukion rehtori Piia Kilpeläinen-Tuoma.

Yläkoulun ja lukion apulaisrehtorina sekä vararehtorina toimi Juha Nikka. Alakoulun apulaisrehtorina toimi Pasi Romakkaniemi ja 1.8. alkaen Riikka Hotakainen-Erkinheimo.

Aikuiskoulutus ja musiikkiopisto

Toiminnasta vastasi 1.3.2022 alkaen sivistysjohtaja Aku-Petteri Luiro

Pellon kunnalla on Ylitornion kunnan kanssa yhteinen Meän opisto, jota hallinnoi Ylitornion kunta. Pellon kunta varasi Meän Opiston toimistapalveluihin yhden henkilön 30 %:n työpanoksen. Musiikkiopiston palvelut ostetaan Rovaniemen musiikkiopistolta.

Kirjasto, elokuva ja kulttuuri sekä liikunta- ja nuorisopalvelut

Toiminnasta vastasi 1.3.2022 alkaen sivistysjohtaja Aku-Petteri Luiro.

Pellon kunnalla on Ylitornion kunnan kanssa yhteinen Tornionlaakson kirjasto, jota hallinnoi Ylitornion kunta. Henkilöstömäärä elokuvatoiminnassa oli 0,23 ja kulttuuripalveluissa 0,2.

3.5.3. Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin edistämisen ydinprosessista vastasi hyvinvointijohtaja Johanna Korteniemi 30.9.2022 saakka ja sen jälkeen kunnanjohtaja Eero Ylitalo. Hyvinvoinnin edistämisen henkiölmäärä vuoden 2022 lopussa oli 230 henkilöä.

Yhteiset hyvinvointia edistävät palvelut

Toiminnasta vastasi hyvinvointijohtaja Johanna Korteniemi, 1.10.2022 alkaen kunnanjohtaja Eero Ylitalo.

Palvelut muodostuivat kahdesta eri osaprosessista:

Terveysten- ja sairaanhoidonpalvelut, joista vastasi vastaava lääkäri Maija Risku

Sosiaalityön palvelut, joista vastasi hyvinvointijohtaja Johanna Korteniemi, 1.10.2022 alkaen Suvi Seikkula.

Senioripalvelut

Toiminnasta vastasi hyvinvointijohtaja Johanna Korteniemi, 1.10.2022 alkaen kunnanjohtaja Eero Ylitalo.

Palvelut muodostuivat osaprosesseista:

ympäri vuorokautisen hoivan palvelut, joista vastasi senioripalveluiden esimies Anne Ikonen

kotona asumista tukevat palvelut, joista vastasi hoivapalveluiden esimies Marja Sipola

ympäri vuorokautisen hoidon palvelut, joista vastasi hoitotyön esimies, Taina Timonen

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin yksilöpalvelut

Toiminnasta vastasi hyvinvointijohtaja Johanna Korteniemi, , 1.10.2022 alkaen kunnanjohtaja Eero Ylitalo.

4. TALOUDEN KEHITYS

4.1. Yleinen talouden kehitys

Talouden yleinen kehittyminen

Tilastokeskuksen ennusteen mukaan vuoden 2022 BKT kasvoi 2,1 % , mutta tulevana vuotena supistunee hieman. Vuonna 2022 inflaatio oli 7,1 % tasolla ollen 40 vuoteen korkeimmillaan. Inflaatio kulutti kotitalouden ostovoimaa hintojen noustessa ennätysvauhtia. Yksityinen kulutus kuitenkin kasvoi, koska kulutuskorin hinta nousi vuonna 2022 edelliseen vuoteen verrattuna. Palkat ja palkkiot nousivat 6 %. Julkisen velan kasvu aiheuttaa korkean korkotason myötä haasteita julkiseen talouden hoitoon. Maailman geopoliittisen tilanteen haastavuus ja mm. Venäjän markkinoiden puuttuminen taloudesta jättäneen vientiin pitkäksi aikaa kuilun. Kaikkiaan maailmankauppa toimii pitkälti ennallaan ja se on auttanut Suomen vientiä. Suomen vaihtotase vuonna 2022 oli ennätysellisen alijäämäinen 10 miljardia euroa.

Kuntatalous

Kaikkiaan kuntatalous on tasapainossa. Hetkellistä helpotusta kuntatalouteen toivat koronatuot ja toimintatulojen parempi kehitys, jotka ovat vahvistaneet kuntataloutta. Väestön ikääntyminen ja muuttoliike kaupunkeihin ovat kuntien tunnettuja haasteita, jotka vaativat sopeutumista edelleen. Poikkeuksellisia aikoja vuonna 2022 oli myös kuntataloudessa valmistautuminen sote-uudistukseen.

Pellon kunta

Vuosi 2022 näyttäytyi Pellon kunnassa kaikkiaan melko vakaana taloudenhoidon vuotena. Korona pandemian vaikutukset näkyivät myös Pellon kunnassa. Kunnallishallinnolle lähestyvä sote-uudistus ja siihen liittyvät valmistelut ovat työllistäneet eri henkilöstöryhmiä. Sote-uudistus näkyi esimerkiksi marraskuussa kunnan päättäessä veroprosenteista. Verohallinnolta saadun ohjeen mukaisesti vuoden 2023 tuloveroprosentti lasketaan vähentämällä 12,64 % prosenttiyksikköä vuoden 2022 veroprosentista (21,25 %). Aikaisemmista vuosista poiketen, tuloveroprosentti ilmoitetaan sadasosaprosenttiyksikön tarkkuudella täten tuloveroprosentti 2023 on 8,61 %. Verotuksellinen muutos tehtiin ainoastaan voimaloiden kiinteistöveroon, jota nostettiin yhdellä prosentin kymmenyksellä vuodelle 2023.

Pellon kunnan verotulot vuonna 2022 olivat 13 169 000,00 euroa. Verotulot olivat paremmat vuoden 2021 tasoon nähden 667 000,00 euroa. Valtionosuudet vuonna 2022 oli 16 961 000 euroa ollen vuoden 2021 tasoa parempi 568 000,00 euroa. Pellon kunnan vuosikate heikkeni 56 000 euroa. Muut rahoitustuotot kasvoivat Pellon kunnassa, koska Lapin sairaanhoitopiirin ja Kolpeneen palvelukeskuksen peruspääoman palautukset 560 000,00 euroa korjasivat taloutta ja lisäksi saimme osinkotuloja. Korona-avustukset lisäsivät toimintatuottoja 360 000 euroa. Pellon kunta sai myös kotikuntalaskutuksen oikaisua 138 000,00 euroa. Samoin vammaispalvelulain mukainen hallinto-oikeuden päätöksen mukainen korvaus 150 000,00 euroa tuli maksettavaksi Rovaniemen kaupungilta. Vuonna 2022 uusia pitkäaikaisia lainoja ei tarvittu ottaa. Pitkäaikaisten lainojen kokonaismäärä on 2 476 611,00 euroa ollen 758,77 euroa/asukas. Lyhyitä lainoja Pellon kunnalla lyhennettiin vuonna 2022 710 000,00 euroa ja niiden kokonaissumma on kaikkiaan n. 1 miljoona euroa.

Pellon kunnan tilikauden tulos oli ylijäämäinen 736 000,00 euroa. On kuitenkin huomattavaa, että erilaisilla tuilla ja palutuksilla oli tähän ylijäämään merkittävään vaikutus.

4.2. Torniolaakson seutukunnan väestökehitys

Tornionlaakson seutukunnan väestökehitys

	2021	2022	Muutos
Pello	3 296	3 264	32
Ylitornio	3 832	3 783	49
Yhteensä	7 128	7 047	81

Tornionlaakson seutukunnassa asui vuoden 2022 lopussa 7 047 henkilöä. Väestö väheni tarkastelujaksolla 81 henkilöllä.

4.3. Toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat tilikaudella

Vuosi 2022 oli valmistautumista kuntahistorian suurimpaan muutokseen eli hyvinvointialueiden käynnistymiseen. Uudenlaiset kunnat aloittavat toimintansa 1.1.2023 ja vastuu sosiaali- ja terveystalouksista ja pelastustoimesta siirtyivät valtion rahoittamaksi toiminnaksi ja hyvinvointialueiden järjestettäväksi.

Vuoden 2022 talousarviossa Pellon kunnalle asetettiin ydinprosessittain strategisia tavoitteita, jotka ovat toteutuneet hyvin. Tarkempaa seuranta tehtiin myöskin ydinprosessittain asetettujen mittareiden osalta, jotka ovat myös pääsääntöisesti toteutuneet odotetulla tasolla. Taloudellisesti valtuusto asetti vuodelle 2022 vuosikatetavoitteeksi positiivisen tuloksen 1 543 760,00 euroa, josta poistojen jälkeen jäisi 496 060,00 euroa ylijäämää. Pellon kunnan vuosi 2022 oli taloudellisesti hyvä johtuen erilaisista tuista ja palautuksista. Toimintamme oli ylijäämäinen 736 375,11 euroa. Vuonna 2022 uusia pitkäaikaisia lainoja ei tarvittu ottaa ja lyhyitä lainoja saatiin lyhennettyä 710 000,00 euroa. Lyhyitä lainoja jäi kaikkiaan n. 1 miljoona euroa.

Toimintakate

Vuonna 2022 toimintakate oli -29 171 483,25 euroa. Toimintakate heikkeni vuoden 2021 tasoon nähden 1 873 748,60 euroa eli -6,4 %. Toimintatuottojen laskua oli 2021 vuoden tasoon nähden oli 516 000,00 euroa eli 11,1 %. Kunnalle myönnettiin covid-pandemia avustusta lisäkustannuksiin vuonna 2022 360 000,00 euroa. Vammaispalvelulain mukainen hallinto-oikeuden päätöksen mukainen korvaus 150 000,00 e.

Toimintakulujen nousua vuonna 2022 oli 1 358 000,00 euroa. Suurin kuluerä, jotka nousi olivat henkilöstökulut 1 085 000,00 euroa. Tämä ylitymä johtui suurelta osin työehtosopimusten mukaisista yleiskorotuksista ja järjestelyeristä. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon mitoituksen riittävyyteen kohdennetusta rekrytointikampanjasta ja koronan aiheutuneista lisäkustannuksista. Yhdyskunta- ja asumispalveluissa aloitettiin kiinteistöjen kartoitus vuonna 2022 ja se lisäsi myös henkilöstökuluja. Lisäksi henkilöstökuluja ovat lisänneet tehtävämuutokset ja lakko sosiaali- ja terveysalalla. Tilinpäätökseen on kirjattu koronapotilaiden hoitoon osallistuneille henkilöstölle maksettava kertaerä 107 467,00 euroa, joka maksettiin maaliskuussa 2023 SOTE ry:n ja KT (Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat) erillissopimuksen mukaisesti. Lisäksi kotihoidon kuntalisää on maksettu korotetusti 25 884,00 euroa.

Verotulot

Pellon kunnan verotulot olivat vuonna 2022 13 168 628,55 euroa. Verotulot olivat paremmat vuoden 2021 tasoon nähden 666 260,81 euroa eli n. 5,1 %. Verot eriteltynä; Tuloverot 10 852 333,28 euroa, kiinteistövero 987 492,95 euroa, osuus yhteisöverojen tuotosta 1 328 802,32 euroa.

Valtionosuudet

Valtionosuudet vuonna 2022 oli 16 961 097,00 euroa ollen vuoden 2021 tasoa parempi 568 289,00 euroa eli 3,3 %.

Rahoitustuotot ja -kulut

Merkittävimmät rahoitustuotot sisältävät Pellon Sähkö Oy:n 101 916,00 euroa ja Tornionlaakson Sähkö Oy:n 105 800,00 euroa osinkotuottoja. Lisäksi Lapin Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä 486 330,32 euroa ja Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä 51 083,30 euroa ylijäämän palautukset.

Vuosikate

Vuosikate oli 1 716 237,65 euroa, joka oli pienempi 2021 vuoden tasoon 56 075,00 euroa eli -3,2 %.

Investoinnit

Vuonna 2022 investointien sitova määräraha oli 1 735 250,00 euroa ja toteuma vuonna 2022 oli 1 252 098,00 euroa. Investointien toteuma jäi vajaaksi - 483 152 euroa.

Velkamäärän kehitys

Vuonna 2022 uusia pitkäaikaisia lainoja ei tarvittu ottaa. Pitkäaikaisten lainojen kokonaismäärä on 2 476 611,00 euroa ollen 758,77 euroa/asukas. Lyhyitä lainoja Pellon kunnalla lyhennettiin vuonna 2022 710 000,00 euroa ja niiden kokonaissumma on kaikkiaan n. 1 miljoona euroa.

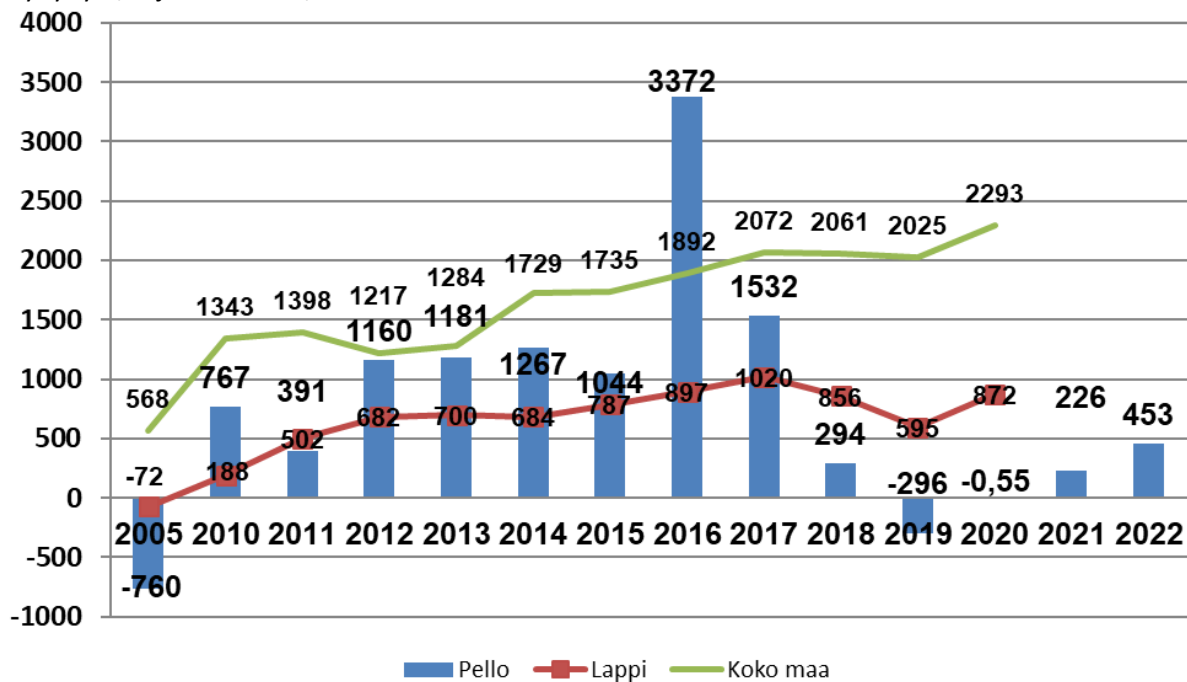
Tilikauden tulos

Tilikauden tulos ennen poistoeron, varausten ja rahastojen muutosta oli 684 075,11 euroa.

Tilikauden ali- ja ylijäämä

Toimintamme oli ylijäämäinen vuonna 2022 736 375,11 euroa ja vuonna 2021 ylijäämä oli 745 359,14 euroa.

Kertynyt yli-/alijäämä euroa/asukas

4.4. Tilikauden vaikutus kuluvan vuoden talousarvioon ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Pellon kunta mukailee toiminnassaan kuntastrategiaa.

Pellon kunnan strategiset painopisteet 2023 vuodelle:

Pellon kunnan hallinto rakentuu kolmesta ydinprosessista

- strateginen johtaminen sekä hallinnon ja talouden palvelut
- elinvoiman edistäminen
- hyvinvoinnin edistäminen.

Laadullisina tavoitteina kunta on pyrkinyt mm. toteuttaa aidosti ennakoivan, prosessimaisen ja toimintaa tukevan taloussuunnittelun sekä toteuttaa tuloksellista ja tarkoituksenmukaista konserniohjausta.

Tavoitteen osalta ollaan onnistuttu kohtuullisen hyvin. Onnistumista tukevat esimerkiksi suunnittelua ja seurantaan helpottavien ja laajemman seurannan mahdollistavien ohjelmistojen käyttöönotto.

Vuoden 2022 tilinpäätöksen jälkeen Pellon kunnan kassavarat olivat 880 739,60 euroa.

Pellon kunnan lainakanta supistui vuoden 2022 aikana, joka on 1065,00 euroa / asukas.

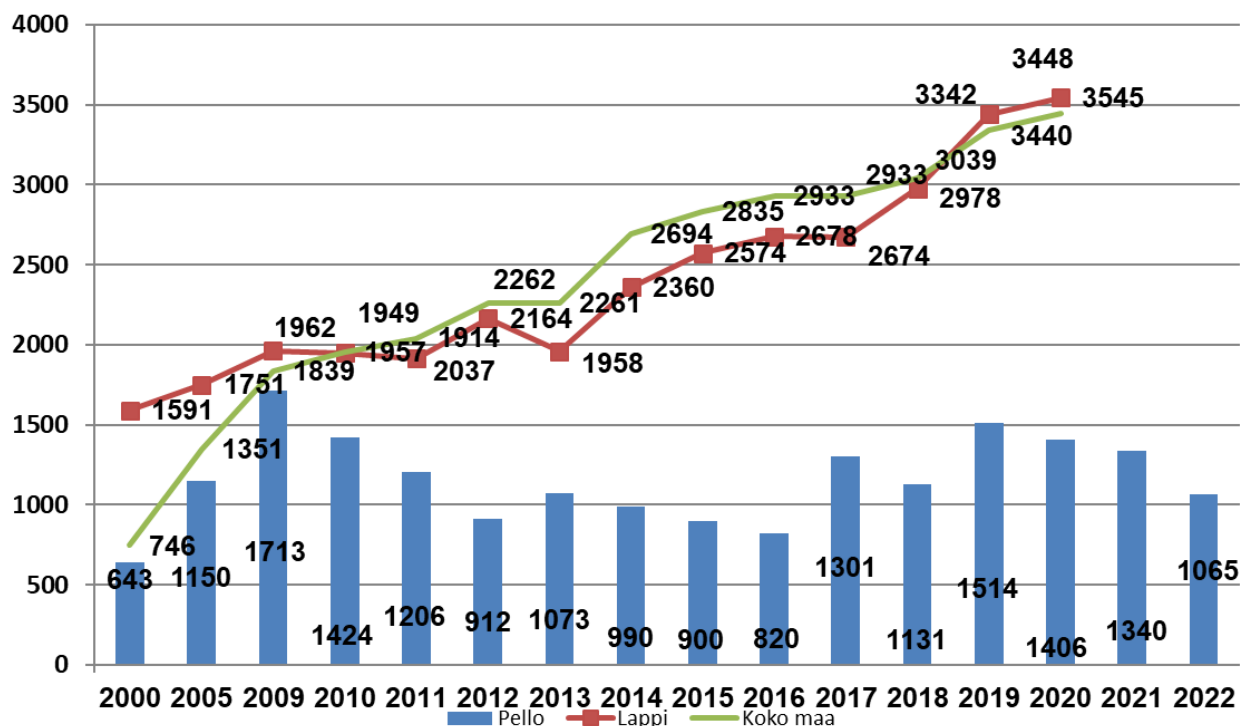
Vuoden 2022 vuosikate oli positiivinen (1 716 237,65 euroa) ja poistojen (1 032 162,54 euroa) kanssa tilikauden tulokseksi muodostui 736 375,11 euron ylijäämä.

Ennakointi tulee muuttumaan helpommaksi hyvinvointialueiden aloittaessa vuoden 2023 alussa, mikä potentiaalisesti lisää kunnan mahdollisuuksia myös suunnitelmallisempaan talouden johtamisessa. Erityistä huomiota kunnassa on edelleen kiinnitettävä oman toiminnan tehostamiseen digitalisaatiota hyödyntäen ja uusiin toimintatapoihin, sekä mahdollisten uusien yhteistyökumppaneiden aktiiviseen kartoittamiseen. Jatkossa kunnalle jäävien toimintojen puitteissa etenkin kunnan veto- ja pitovoimaisuuden kehittämiseen on keskityttävä aiempaa enemmän. Lisäksi tulee huomioida kunnassa toimivien ja toimintaa suunnittelevien yritysten toimintaedellytysten mahdollistaminen. Pellon kunnan menestyminen on pitkälti riippuvainen pellolaisten yritysten menestymisestä.

Työllisyyden ja elinkeinojen kehittämisen palvelut siirtyvät kuntien vastuulle 2025 vuoden alusta. Valmisteilla oleva uudistus tuo sekä työttömät työnhakijat että valtiosuudet kunnille. Uudistuksen tavoitteena on edistää työttömien työnhakijoiden nopeaa työllistymistä yrityksiin, jossa alueen tarpeet resurssit saatetaan yhteen vahvistamaan kunnan elinvoimaisuutta.

Lainakanta euroa / asukas

4.5. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kunnan maksuvalmius vuonna 2022 oli edellistä vuotta hieman heikompi. Vuonna 2022 kunnan kassan riittävyys oli 9,0 päivää. Aikaisempina vuosina kassan riittävyys on ollut 0,8 - 15,1 päivää:

Vuosi 2022	9,0 päivää
Vuosi 2021	15,1 päivää
Vuosi 2020	9,0 päivää
Vuosi 2019	0,8 päivää
Vuosi 2018	2,0 päivää
Vuosi 2017	3,0 päivää
Vuosi 2016	6,4 päivää.

4.6. Kunnan henkilöstö

Pellon kunnan palveluksessa oli yhteensä 338 henkilöä vuoden 2022 viimeisenä päivänä. Näistä vakinaisessa palvelussuhteissa 229, määräaikaessa palvelussuhteessa 97 ja palkkatuella työllistettynä 12. Lisäksi maksettiin omais- ja perhehoitajan palkkioita 93 henkilölle. Näistä strategisen johdon, hallinnon ja talouden palveluissa työskenteli yhteensä 10 henkilöä, elinvoimapalveluissa yhteenä 99 henkilöä ja hyvinvointipalveluissa 204 henkilöä.

Henkilöstömäärän vertailu vuoden lopussa 2015–2022

Määrä 31.12.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vakinaiset	236	232	224	228	220	216	235	229
Määräaikaiset	85	77	75	64	75	82	69	97
Työllistetyt	23	22	27	14	13	11	16	12
Yhteensä	344	331	326	306	308	309	320	338

Kunnassa on laadittu erillinen henkilöstökertomus vuodelta 2022.

4.7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Pellon kunnan keskeinen tavoite strategiansa mukaisesti on pysyä itsenäisenä kuntana. Itsenäisyys ei tarkoita sitä, että kunta eristäytyisi ympäristöstään, vaan sitä, että se säilyttää päätösvallan niin pitkälle kuin mahdollista kuntalaisia ja kunnan tulevaisuutta koskevissa asioissa.

Suurimpia haasteita tuon tavoitteen saavuttamiselle on väestömäärän ja ikärakenteen kehitys. Taloudellinen ja väestöllinen huoltosuhde uhkaa edelleen kehittyä epäsuotuisasti.

	Väestöllinen huoltosuhde (ennuste)				
	2022	2023	2024	2025	2030
Pello	111,4	116,7	120	123,6	133,3

Vuosikymmeniä puheena ollut osaavan työvoiman saatavuuden vaikeus on realisoitunut myös Pellossa. Useat kunnassa toimivat yritykset kipuilevat työvoiman saatavuuden kanssa ja isojen ikäluokkien eläköityminen lisää entisestään haasteita rekrytoinneille. Pula osaavasta työvoimasta koskee jo lähestulkoon jokaista alaa. Vuoden 2022 aikana Pellon kunnassa ja kunnan alueella olevissa yrityksissä on jatkuvasti ollut useita avoimia työpaikkoja haussa.

Koulutus ja sivistys ovat tärkeitä elivoimaan vaikuttavia tekijöitä. Pellon kunnassa toimii laadukas lukio, joka mahdollistaa nuorille opiskelupaikan kotikunnassa. Lukion rinnalle on erittäin tärkeää saada enemmän mahdollisuuksia toisen asteen ammatilliselle koulutukselle Pelloon. Nykytilanteessa peruskoulun päättävistä nuorista jopa yli puolet hakeutuvat muille paikkakunnille jatko-opintoihin, pääasiassa Kemiin, Tornioon tai Rovaniemelle. Varsin usein nuoret myös jäävät kyseisille paikkakunnalle työelämään ja perheen perustamiseen.

Tästä syystä Pellon kunnan tulee edelleen aktiivisesti työskennellä sen eteen, että myös toisen asteen ammatillisen koulutuksen suorittaminen ”kotoa käsin” olisi mahdollista pellolaisille nuorille. Pellon kunta on perustanut koulutuksen kehittämistyöryhmän, joka kokoontuu säännöllisesti kouluasioiden äärelle.

Ammattiopisto Lappia avasi pitkän ajan jälkeen Pelloon opintopolkuun opiskelupaikkoja kolmeen tutkintoon. Samoin Pellon kunta on aloittanut yhteistyön Finest Futuren kanssa saadakseen Pellon lukioon ulkomailta toisen asteen opiskelijoita.

4.7.1. Riskienhallinta: Strateginen johtaminen sekä hallinnon ja talouden palvelut

Pellon kunnan hallintosäännön 94 § mukaan riskienhallinnan tavoitteena on kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta koskien **strategisia tavoitteita, operatiivisia tavoitteita, raportoinnin luotettavuutta** sekä **lakien ja ohjeiden noudattamista**.

Riski on mahdollinen tapahtuma tai tapahtumaketju, joka voi vaarantaa taloudellisten tai toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisen lyhyellä tai pitkällä aikavälillä tai uhata organisaation mainetta. Riski ei ole ainoastaan negatiivisen asian mahdollinen tapahtuminen, vaan myös se, että jokin voimavarojen mahdollistama hyvä jää toteutumatta.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla:

- Tunnistetaan ja kuvataan kunnan ja kuntakonsernin toimintaan liittyviä riskejä,
- arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä
- määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja raportoimiseksi.

Riskienhallinnan päämääränä on varmistaa toimintojen jatkuvuus ja kunnan palvelujen häiriötön tuottaminen.

Riskien hallintaa toteutetaan käytännössä säännöllisesti toteutettavilla riskien arvioinneilla. Suuri osa riskienhallintaa toteutuu toimintaprosesseihin sisällytettävänä päivittäisinä valvontatoimenpiteinä ja varmistuksina. Toimiva riskienhallinta on osa hyvää johtamista, toiminnanohjausta ja palveluiden laadunvarmistamista. Se kuuluu osana strategia- ja talousarvioprosessiin sekä toiminnan suunnitteluun.

Valtuuston hyväksymien tavoitteiden saavuttamiseksi sekä hyvän hallintotavan toteutumiseksi riskien tunnistamisen, hallinnan sekä sisäisen valvonnan toimintatavat tulee sisällyttää mm.

- Johtamis- ja päätöksentekoprosesseihin,
- toiminnan ja talouden sekä investointien riski- ja lisäarvoperustaiseen suunnitteluun sekä
- toiminnan (ml. tietojärjestelmät), omaisuuden hallinnan, hallinnon ja taloudenhoidon menettelytapoihin.

Koronavuosien heijastuksia koettiin edelleen Pellon kunnan toiminnassa vuoden 2022 aikana. Tosin jo kahden viimeisen vuoden aikana saatu kokemus poikkeavassa tilanteessa toimimisesta auttoi hallitsemaan muutostilanteita. Edelleen resurssien riittävyys, osaamisen varmistaminen ja ennen kaikkea varautuminen olivat tekijöitä, joita jouduttiin organisaatiossa pohtimaan eri tasoilla. Pellossa päädyttiin jatkamaan toimivaksi havaitun varautumistrategian noudattamista, joka rakentui aktiiviselle viestinnälle ja positiiviselle kannustamiselle. Koronan mukanaan tuoma etätyöskentelyn vakiintuminen muodostui osaksi kunnan toimintaa, mutta havaittiin tarve uudistaa etätyösääntöä ja sopia etätyöhön liittyvistä käytänteistä.

Taloushallinnossa kohdattiin jonkin verran haasteita ja strategiseen johtamiseen tarvittiin 150 000 euron lisämääräraha, jonka valtuusto myönsi 12.12.2022 § 87. Lisämäärärahan tarve johdon hallinnon palveluissa oli 20 000,00 euroa, henkilöstöpalveluissa 40 000,00 euroa talouspalveluissa 60 000,00 euroa ja tiedonhallinta- ja viestintäpalveluissa 30 000,00 euroa.

Strategisessa johtamisessa sekä hallinnon ja talouden palveluissa tapahtui eläköitymisiä sekä oli joitakin pitkäaikaisia poissaoloja sekä muuta henkilöstön vaihtuvuutta, mikä haastoi tilannetta henkilöstön resursoinnissa. Kunnassa on avaintoimintoja, jotka ovat yhden henkilön varassa ja siten varsin haavoittuvaisia. Sijaisjärjestelyjä ei kaikilta osin ole mietitty valmiiksi, mikä on riski pidempien poissaolojen, eläköitymisten ja myös lomien yhteydessä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää hiljaisen tiedon siirtymiseen henkilöstövaihdosten yhteydessä.

Kunnassa oli käynnissä yhtä aikaa useita toimistopalveluihin liittyviä hankkeita. Positiivisena voidaan huomioida se, että kunnalla oli mahdollisuus saada kokoaikainen hanketyöntekijä, jolloin nähtiin konkreettisia hyviä vaikutuksia työhyvinvoinnin kehittämiseen hanketyön kautta. Mutta siltä osin kuin hankkeiden toimintaan osallistuttiin oman työn ohella, on haastetta työajan resursoinnissa ja hanketyöhön osallistumisen aktiivisuudessa. Jatkossa tulee pohtia tarkoin, mihin hankkeisiin on tarkoituksenmukaista osallistua ja hankkeiden tulee palvella nimenomaan Pellon kunnan etua ja tarvetta.

Hyvinvointialueelle siirtymisen valmistelu toi omat erityispiirteensä myös hallintoon. Henkilöstövaihdoksia ja henkilöstön siirtymisiä hyvinvointialueen palvelukseen tapahtui etenkin loppuvuotta kohti. Sopimus- ja henkilöstösiirtovalmistelut työllistivät suuresti strategisen johtamisen ja hallinnon palveluissa. Viranhaltijatytönä loppuvuodesta valmisteltiin Pellon kuntaan uusi hallintosääntö, joka olisi huomioinut sote-palveluiden poistumisen kunnasta. Hallintosääntö ei tullut hyväksytyksi toimielimissä ennen vuodenvaihdetta, vaan hallintosääntö palautettiin uudelleenvalmisteluun. Uuden organisaation mukainen hallintomalli ei siis tullut voimaan vielä vuoden 2023 alusta.

Kunnassamme on edelleen aktiivisesti etsittävä vaihtoehtoisia toimintamalleja kriittisten toimintojen toimintavarmuuden kehittämiseksi sekä taloudellisen tasapainon saavuttamiseksi. Tämä on syytä ottaa huomioon tulevissa toimintaa ohjaavissa suunnitelmissa ja päätöksissä.

4.7.2. Selvitys sisäisen valvonnan toteutumisesta vuonna 2022: Strateginen johtaminen sekä hallinnon ja talouden palvelut

Pellon kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeiden tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kuntakonsernin hyvää hallintoa ja johtamista. Ohjeet koskevat kaikkia kuntakonsernin toimielimiä ja johtoa sekä kaikkea kuntakonsernin toimintaa, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden myötä. Kunnanvaltuuston päättämien perusteiden mukaan kunnanhallituksella on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Sisäisen valvonnan osa-alueet jakaantuvat, sisäiseen tarkkailuun, seurantaan, ja sisäiseen tarkastukseen.

Sisäinen tarkkailu on jatkuvaa toimintaan liittyvien työvaiheiden tai erillisten toimenpiteiden ja varojen käytön valvontaa. Prosessien omistajien vastuulla on ensisijaisesti vastuuprosessinsa toiminnallinen ohjaus ja yhteistyön kehittäminen liittyen sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan. Johtamansa toiminnan sisäisestä tarkkailusta vastaa kukin esimies. Sisäisellä tarkkailulla varmistetaan, että tehtävät hoidetaan oikeaan aikaan aiotulla, hyväksytyllä tavalla ja tehtävään osoitettujen voimavarojen puitteissa. Sisäisellä tarkkailulla pyritään lisäämään ja varmistamaan kunnan kaikkien toimintojen ulkoista luotettavuutta. Hyvä sisäinen tarkkailu vähentää vahinkojen ja menetysten vaaraa.

Sisäinen seuranta on luottamushenkilöiden ja toimielinten suorittamaa sisäistä valvontaa. Seurannassa

toimielin vertaa asetettuja tavoitteita ja päätöksiä aikaansaatuihin tuloksiin. Lisäksi toimielin vaalii hyvää hallintotapaa ja seuraa, että esimiehet toteuttavat sisäistä tarkkailua. Sisäinen tarkastus on sisäisen valvonnan näkyvin osa. Se on aktiivista, systemaattista ja julkista toimintaa. Se on tarkastustarkoituksessa tehtävää valvontaa. Tarkastuksen kohde tietää suorituksensa olevan arvioinnin kohteena.

Sisäinen tarkastus suoritetaan toimivan johdon alaisuudessa, ja sen ensisijaisena kohteena ovat toimintalinjaukset, toimintaperiaatteet, toimintaresurssien käyttö ja tavoitteiden toteuttaminen. Pellon kunnassa ei toistaiseksi ole erillistä viranhaltijaa/työntekijää sisäistä tarkastusta varten. Sisäiseen tarkastukseen voidaan käyttää ulkopuolista tahoa. Sisäisen valvonnan kokonaisuudesta sisäinen tarkastus on toissijaista.

Strategisen johtamisen sekä hallinnon ja talouden palveluiden ydiprosessissa sisäistä tarkkailua on toteutettu toimintavuonna 2022 jatkamalla sekä sisäisen, että ulkoisen viestinnän kehittämistä. Hybridityön kehittämistä jatketaan edelleen. Konkreettisina toimenpiteinä on järjestetty tai sovittu järjestettäväksi koulutuksia käytössä olevien tietoteknisten työkalujen käyttämiseen, kunnan intranetin käyttöönoton aikataulu sekä aktiivisesti päivitetty viestintään liittyviä käytänteitä ja on järjestetty myös viestintään liittyvää koulutusta.

Sisäisen seurannan suhteen tuomintavuonna 2022 jatkettiin edellisen vuoden alussa aloitettua tehostettua viestintää sekä luottamushenkilöorganisaatioon että henkilöstöön. Päätösten seuranta edesautettiin sillä, että esimerkiksi kaikki viranhaltijapäätökset, jotka tietosuojaan puolesta ovat julkaistavissa, julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Viestintätyöryhmä perustettiin syksyllä 2022. Viestintätyöryhmässä käsiteltiin ja linjattiin ajankohtaisia viestintään liittyviä asioita. Viestintätyöryhmässä työstettiin kunnan viestintäohjetta. Työryhmässä käsiteltiin kunnan nettisivujen muutostarpeet sekä uuden kunnan intranetin perustaminen ja sisällöntuotanto. Valtuuston kokoukset striimattiin suorana lähetyksenä ja kuntalaisilla oli mahdollisuus seurata valtuuston päätöksetekoa reaaliaikaisena myös etäyhteydellä.

Sisäisen tarkastuksen suhteen tehtiin tiivistä yhteistyötä tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan kanssa. Valmisteilla olevissa asioissa hyödynnettiin tilintarkastajan asiantuntemusta. Tarkastuslautakunnalle annettiin seikkaperäinen selonteko sekä tapahtuneista toimenpiteistä, talouden tilanteesta sekä valmistelussa olevista merkittävistä asioista. Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt toiminnassaan tehtäviensä rajoissa huomiota myös kuntakonsernin omistajaohjaukseen.

4.7.3. Riskienhallinta: Elinvoiman edistäminen

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen perustuu kunnan perustehtävään, toimintaympäristön analysointiin, kuntastrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteisiin. Näin on kirjattu kuntalakiin. Riskienhallinta sisältää kunnan tavoitteita uhkaavien riskien tunnistamisen, arvioinnin ja priorisoinnin sekä tuloksellisen hallinnan. Valtuuston hyväksymien tavoitteiden saavuttamiseksi sekä hyvän hallintotavan toteutumiseksi riskien tunnistamisen, hallinnan sekä sisäisen valvonnan toimintatavat tulee sisällyttää mm. johtamis- ja päätöksentekoprosesseihin, toiminnan ja talouden sekä investointien riski- ja lisäarvoperustaiseen suunnitteluun, toiminnan (ml. tietojärjestelmät), omaisuuden hallinnan, hallinnon ja taloudenhoidon menettelytapoihin.

Pellon kunnan tulee huolehtia myös siitä, että sen palveluksessa olevilla henkilöillä on aina tarvittava tieto käsiteltävien asiakirjojen julkisuudesta, tietosuoja- ja tietoturvallisuusjärjestelyistä, sekä osaaminen annettujen ohjeiden noudattamisesta. Pellon kunnassa noudatetaan kaikessa tietojenkäsittelyssä hyvää tiedonhallintatapaa.

Hallintosääntö on kunnan hallinnon ja toiminnan keskeinen ohjausväline. Jokaisessa kunnassa ja kuntayhtymässä on oltava hallintosääntö, jonka sisällön määrittelee kuntalaki. Pellon kunnan

hallintosääntöön on yhdistetty myös kunnan johtosäännöt: valtuuston työjärjestys, palkkio- ja matkustussääntö, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje sekä tarkastussääntö.

Lähivuosina Pellon kunnan haasteena ja merkittävänä riskitekijänä on nähtävä henkilöstön ja viranhaltijoiden perehdytys, henkilöstötarpeen ennakoitavuus sekä erityisesti hiljaisen tiedon siirtäminen ja jakaminen. Pellon kuntaorganisaation olisi myös pystyttävä omaksumaan ratkaisukeskeinen ja nopeammin oppivan organisaation luonne, jossa vuorovaikutus ja tietojen sekä taitojen jakaminen toteutuisi laadukkaalla ja samanaikaisella viestinnällä. Toimenpiteisiin on jo alettu ja esimerkiksi perehdyttämisen osalta rakennetaan selkeitä toimintatapoja tilanteisiin, joissa kunnassa tapahtuu eläköitymisiä tai uusi viranhaltija aloittaa työssään kun edeltäjä ei pääse häntä perehdyttämään.

Sisäistä tiedonkulkua hoidetaan edelleen keskinäisellä kanssakäymisellä, niin konserniyhtiöiden, laajennetun johtoryhmän kuin perinteisten työyksiköiden kokousten avulla. Lisäksi laaja-alaisen viestinnän kanavoina hyödynnetään aiempaa paremmin käytössä olevia tietoteknisiä ratkaisuja ja pohditaan myös uusia toimintatapoja. Kunnassa on perustettu viestintätyöryhmä, joka kokoontuu kuukausittain. Siellä ovat edustettuina keskeiset vastuualueiden viestijät. Kunnan intranetin käyttöönotto tapahtuu vuoden 2023 aikana. Vuoden 2022 aikana Pellon kunnan johtoryhmä on kokoontunut viikoittain joka torstai. Näiden palaverien avulla on pystytty parantamaan sisäisen tiedonkulun ohella myös viranhaltijoiden käytännön työtä. Johtoryhmän työskentely on ollut sujuvaa ja tiedottamisen parantuminen on havaittu myös henkilöstön keskuudessa. Laajennettu johtoryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa ja kunnanviraston viikkopalaveri pidetään joka toinen keskiviikko.

Merkittäviä riskejä tuo tullessaan myös erilaiset ohjelmistomuutokset, rarjapinnat ja ohjelmistojen päivitystarpeet. Pellon kunnassa ei ole käytössä sähköistä arkistoa eikä sähköistä allekirjoitusta eli isompi digiloikka ottaa hallitusti vuonna 2023 haltuun.

Energiakriisin myötä erilaiset vihreän siirtymän asiat ovat nousseet esille monessa suhteessa. Jatkossa Pellon kunnan on reagoitava herkillä tuntosarvilla alueen ja maailman muutoksia ja mahdollistaa eri toimin yritysten laadukkaat toimintaedellytykset alueellamme.

Toiselle asteelle hakevien nuorten ikäluokka on keskimäärin Pellon kunnassa 20 henkilöä. Jatkoa ajatellen olisi kunnan elinvoiman kannalta tärkeää, että mahdollisimman moni jäisi kotikuntaan opiskelemaan toiselle asteelle, eikä lähtisi pois kotipaikkakunnalta. On merkittävä riski esimerkiksi luokion monimuotoisuuden säilyttämiselle jos opiskelijamäärä pienenee vuosi vuodelta.

4.7.4. Selvitys sisäisen valvonnan toteutumisesta vuonna 2022: Elinvoiman edistäminen

Kunnan toiminnan ja talouden valvontajärjestelmä jaetaan ulkoiseen ja sisäiseen valvontaan. Kunnan valvontajärjestelmästä säädetään kuntalaissa (KuntaL, 410/2015). Pellon kunnassa ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat valvontajärjestelmän, jolla varmistetaan kunnan toiminnan tavoitteellisuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus.

Ulkoinen valvonta on kunnan johdosta riippumatonta ulkopuolista valvontaa, johon kuuluvat valvontaviranomaisten toiminta, tarkastuslautakunnan arviointi ja lakisääteinen tilintarkastus. Sisäinen valvonta on puolestaan johtamis- ja hallintojärjestelmän osa, jonka tavoitteena on auttaa kunnan organisaatiota saavuttamaan toiminnalleen asetetut tavoitteet. Sisäinen valvonta on osa päivittäistä johtamista, minkä vuoksi sisäinen valvonta sisältyy kaikkiin kunnan toimintoihin. Sisäinen valvonta on strategista ja realistista toiminnan ja talouden suunnittelua sekä toiminnan seuraamista, jatkuvaa arviointia ja poikkeamiin reagointia. Käytännössä sisäisellä valvonnalla pyritään varmistamaan, että kunnalle asetetut tavoitteet saavutetaan.

Lisäksi sisäisen valvonnan avulla varmistetaan, että päätösten perustana oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja resurssit turvataan. Sisäinen valvonta on siis riskien ennaltaehkäisyä ja laadukkaan johtamisen varmistamista.

Elinvoiman edistämisen toimintaa Pellon kunnassa valvoo elinvoimalautakunta, jonka päätöksiä valvovat niin kunnanhallitus kuin tarkastuslautakunta. Elinvoiman edistämisen vastuualueen lautakuntatyöskentelyssä ei ole todettu puutteita.

Elinvoimalautakunta on kokouksessaan 26.1.2022 § 7 vahvistanut käyttötalousuunnitelman ja päättänyt elinvoimalautakunnan määrärahojen käytöstä ja tositteiden hyväksymisestä vastaavat viranhaltijat vuodelle 2022. Tositteita hyväksyttyä on lain ja kunnan omat määräykset ja ohjeet pyritty huomioimaan. Toiminnallisesti ja taloudellisesti vuonna 2022 tavoitteissa pysyttiin kohtuullisen hyvin.

Elinvoimalautakunnan kokouksissa on säännöllisesti käsitelty myös kunnan talouden toteumaa Opiferuksen raporttien mukaisesti. Näin on pystytty seuraamaan määrärahojen riittävyyttä sekä puuttumaan mahdollisiin poikkeamatilanteisiin etenkin elinvoimapalveluiden ydinprosessin osalta. Vuoden 2021 osalta talouden seuranta ja ennakointi onnistui elinvoimapalveluiden osalta hyvin.

Yhteistyö etenkin lautakunnan puheenjohtajan ja asioiden valmistelijoiden välillä on ollut tiivistä. Tavoitteena on tavata aina ennen kokouksen asialistojen lähettämistä ja keskustella kriittisimpien asioiden valmistelusta jo ennen kokouksia, valmistelun aikana. Lautakunnan käsiteltäväksi tuotujen asioiden valmistelu onnistui toimintavuonna 2022 hyvin. Vuoden aikana elinvoimalautakunta kokoontui 10 kertaa ja teki päätöksen 118 asiassa. Elinvoimajaosto kokoontui 3 kertaa ja teki päätöksen 19 asiassa.

Elinvoimalautakunta on toteuttanut vuoden 2022 aikana sille asetettuja tavoitteita mm. seuraavilla päätöksillä ja toimenpiteillä:

- koulujen työajat 2023-2024 ja opetussuunnitelmien hyväksyminen
- rakennusmestari-rakennustarkastajan rekrytointi
- kaavapäätökset
- hankepäätökset
- vuoden 2022 pellolaisten urheilijoiden palkitsemiset ja stipendit
- urheilijoiden palkitsemisäännön muuttaminen
- kulttuuripalkinnot 2022

Elinvoimapalveluissa tehtiin vuonna 2022 viranhaltijapäätöksiä seuraavasti:

25. elinvoimajohtaja: 6 kpl

26. vs. elinvoimajohtaja 13 kpl

- sivistysjohtaja 29 kpl

27. tekninen johtaja 8 kpl

28. rakennusmestari / rakennustarkastaja:

- rakennusluvut 80 kpl
- toimenpideluvat 47 kpl
- maisematyöluvut 6 kpl
- rakennusluvan jatkoaikaluvat 5 kpl
- toimenpideilmoitukset 18 kpl

29. varhaiskasvatuksen johtaja 274 kpl

Perusopetuksen ja lukion rehtori 71 kpl.

4.7.5. Riskienhallinta: Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin palveluiden haasteena ja riskinä vuonna 2022 oli edelleen korona ja henkilöstön riittävyys, mutta myös valmistautuminen Lapin hyvinvointialueelle siirtymiseen. Korona on lisännyt työtä kaikilla tasoilla ja on muuttanut myös työn luonnetta. Korona työllisti ylimääräisesti hoitohenkilöstöä siinä määrin, että kunnan maksettavaksi tuli 107 000 euron kertakorvaus "koronalisänä" sote-palveluissa työskennelleille henkilöille. Siinä missä esimiehet, asiantuntijat ja toimistohenkilökunta ohjattiin mahdollisuuksien mukaan etätöihin, lisääntyi ikäihmisten palveluiden, siivouksen ja tiedotuksen tarve, lisäksi erilaisten kokousten ja palaverien määrä kasvoi merkittävästi. Koko vuotta on edelleen leimannut epävarmuus monista asioista. Koska pienissäkään flunssan oireissa ei ole saanut tulla töihin, on sijaisten tarve ollut edelleen tavallista suurempaa.

Kustannusten seurannan kannalta vuosi oli haasteellinen. Talouteen liittyi monia budjetoimattomia kustannuseriä, muutosten aikatauluviivästyksiä ja lopulta budjetoimattomia Korona-korvauksia.

Henkilöstön saatavuuden helpottamiseksi on edelleen palkattu oppisopimuskoulutukseen lähihoitajan työstä kiinnostuneita. Muun henkilöstön osalta rekrytointihaasteet ovat vielä ratkaisematta. Kunnan houkuttelevuutta on pyritty lisäämään erilaisilla huomiokampanjoilla ja markkinoinnilla. Some-kampanjat tuottivat hyviä tuloksia kesähoitajien rekrytointiin. Valtuusto myönsi 13.12.2022 § 87 hyvinvoinnin edistämiseen 1 280 000 euron lisämäärärahan, mikä korona-korvauksilla lisättynä riitti talouden kattamiseen.

Hallintosäännön päivityksen yhteydessä 2019, vahvistettiin lähiesimiesten oikeus valita henkilöstö 6 kuukauden määräaikaiseen tehtävään kalenterivuoden aikana. Muilta osin määräaikaisen ja vakituisen henkilöstön valitsee edelleen lähiesimiehen esimies, lähiesimiehen esittelystä. Käytännöksi on muodostunut pidemmissä henkilöstövalinnoissa työhaastattelut lähiesimiehen ja henkilöstökoordinaattorin toimesta. Vakituisen henkilöstön valintaan liittyvissä haastatteluissa on ollut mukana lautakunnan edustaja. Hallintosääntö on mahdollistanut esimiehille tarvitsemansa henkilöstön rekrytointiin itse, mikä on vastuuttanut heitä valintojen suhteen. Yksilön tekemät henkilöstövalinnat on kyettävä perustelemaan, mistä johtuen työhaastatteluja pidetään usein. Hallintosäännön mukaan johtajien ja esimiesten päätösvallassa ja talousarvion puitteissa oleva nimenkirjoitusoikeus ei-lakisääteisissä hankinnoissa on 60 000 - 25 000 euron itsenäiseen taloudelliseen päätökseen, hankintaa ja investointeja koskevat säännökset sekä määrärahojen riittävyyden huomioiden. Hallintosääntö oli uudistustyön alla loppuvuoden 2022 aikana, mutta toimielinkäsittelyssä palautettiin uudelleen valmisteluun.

Vuoden 2022 aikana lautakunta kokoontui 6 kertaa tehden päätöksiä 58 asiassa. Yksilöasiainjaosto kokoontui lautakunnan kokousten yhteydessä 6 kertaa vuoden aikana tehden 46 päätöstä.

Lautakunnassa on pyritty työskentelemään ennakkollisesti, luottamushenkilöiden näkökulman ja poliittisen tahtotilan huomioimiseksi ennen varsinaista valmistelua. Käytäntönä on keskustella kokouksessa seuraavaan kokoukseen esityksenä tulevien asioiden valmisteluun liittyvistä ajatuksista, linjauksista ja toiveista ennen esityksen laatimista ja valmistelumateriaalia on jaettu ennakolta kokousedustajille huolellisen päätöksenteon turvaamiseksi. Lautakuntatyöskentely onkin kehittynyt keskustelempaan suuntaan.

Vuoden 2015 alusta tehty organisaatiouudistus synnytti henkilöstösäästöjä, mutta teki samalla järjestelmästämmme haavoittuvan; avainhenkilöriski kasvoi. Avainhenkilöriski on keskeisin riski hyvinvoinnin palveluissa. Rekrytointi on kuitenkin nopeutunut ja siltä osin helpottunut, mutta kelpoisuusehdot täyttävien henkilöiden rekrytointi on muuttunut haasteellisemmaksi vähentyneen tarjonnan seurauksena.

Esimiehille lisätöitä teetti Sote-selvitykset, hyvinvointialuemalli ja kunnan kiinteistöongelmat. Sote-uudistukseen valmistautuminen aiheutti muutoksia hallinnollisessa työskentelyssä. Kunnan henkilökuntaa

siirtyi hyvinvointialueen palvelukseen ja muun muassa eshenkilöjärjestelyt ratkaistiin uudella tavalla loppuvuoden osalta. Sote-uudistusvalmistelu työllisti ja kuormitti henkilöstöä, sillä vastattavana olevia tieto- ja selvityspyyntöjä saapu säännöllisesti ja kiihtyvää tahtia loppuvuotta kohti.

Talouden toteumaa on seurattu kuukausittain ja toteuma on viety myös tiedoksi lautakunnalle. Tavaroiden ja palveluiden hankinnassa on noudatettu julkisista hankinnoista annettua lakia ja asetuksia. Hankinnat on tarvittaessa kilpailutettu. Kaikissa hankinnoissa ja rekrytoinneissa on käytetty harkintaa.

Tietoturvallisesta toiminnasta on vastannut jokainen esimies yksikössään. Jokaiselle käytössä olevalle tietojärjestelmälle tai sovellukselle on nimetty pääkäyttäjä. Käyttöoikeuksista ovat huolehtineet atk – vastaavat ja pääkäyttäjät esimiesten hyväksynnän saatuaan. Tietosuojavastaavia nimettiin eri palvelualueille, kunnan tietosuojaja- ja -turvatyöryhmä on toiminut ja työskentelyä uuden tietosuojalain mukaisen toiminnan kehittämiseksi on jatkettu.

Muilta osin riskit liittyvät palveluiden tuottamistilanteisiin: Asiakas-, potilas- ja henkilökuntavahingoilta ei välttytty viime vuonnakaan. Vahinkoja pyritään ennaltaehkäisemään koulutuksella, tiedotuksella, perehdyttämisellä, työskentelyn tarkkuudella, omavalvonnalla sekä vahinko- ja virhetietojen analysoinnilla.

4.7.6. Selvitys sisäisen valvonnan toteutumisesta vuonna 2022: Hyvinvoinnin edistäminen

Valtuuston 12.9.2016 § 46 hyväksymä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje korvaa aiemman kunnanhallituksen 25.10.2010 § 326 hyväksymän sisäisen valvonnan ohjeen. Ohjeen mukaan johdon tehtävänä on toimeksi antaa tarvittaessa sisäinen tarkastus, jonka tehtävänä on arvioida ja tarkastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta. Lautakunnat vastaavat omalla toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä merkittävimpien riskien raportoinnista kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Prosessin omistajien vastuulla on ensisijaisesti toiminnallinen ohjaus ja yhteistyön kehittäminen oman vastuuprosessinsa sisällä liittyen sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan. Esimiehet vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta vastuualueillaan sekä raportoivat niiden järjestämisestä ja tuloksellisuudesta valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle. Esimiehet vastaavat myös siitä, että yksikön henkilöstön tehtävät, vastuut ja toimivalta on määritelty selkeästi ja henkilöstö on myös tietoinen tehtävistään. Lisäksi esimiehet ohjaavat ja valvovat alaistensa toimintaa.

Henkilöstöhallinnon osalta on erityisesti kiinnitetty huomiota ohjeistusten päivittämiseen ja yhtenäisen koko henkilöstöä koskevan ohjeistuksen laatimiseen sekä työhyvinvoinnin parantamiseen työhyvinvointia Jokivarteen hankkeen avulla. Työskentely ohjeiden päivittämiseksi on edelleen kesken. Tavoitteena on ollut henkilöstöä koskevien toimintatapojen yhdenmukaistaminen ja henkilöstön yhdenvertaisen kohtelun parantaminen. Koulutukset siirtyivät Korona-vuotena suurelta osin verkkoon, mihin kunta oli hyvin varautunut ottamalla jo aiemmin käyttöönsä hoitohenkilöstölle tarkoitetun Skhole-koulutusjärjestelmän, joka mahdollistaa ajantasaisen tiedon hankkimisen älylaitteiston välityksellä missä vain ja silloin, kun se työntekijälle sopii. Koronan vaikutuksesta esimiesten, asiantuntijoiden ja toimistohenkilöstön etätyöskentelyn määrä kasvoi edelleen. Korona on muuttanut merkittävästi kuntalaisten palvelukäytäntöjä sekä työskentelytapoja.

Omavalvonnan kehittämiseen on edelleen panostettu laatimalla omavalvontaohjeita ja toimintaohjeita yksiköihin sekä päivittämällä mahdollista aiempaa ohjeistusta. Talousarvion laadinnan yhteydessä asetettuja strategisia ja toiminnallisia tavoitteita ei ole kaikilta osin saavutettu, mutta mittavilta asiakas- ja henkilöstö- sekä omaisuusvahingoilta on välttytty. Havaituista puutteista / virheistä on laadittu raportit ja pohdittu raporttien perusteella keinoja riskien vähentämiseksi. Pohjois-Suomen hallinto-oikeudesta saapui

joulukuussa 2022 päätös sosiaalihuollon palveluiden järjestämisvastuuta ja kustannusten korvaamista koskevasta hallintoriidasta, jossa Rovaniemen kaupunki veloitettiin maksamaan Pellon kunnalle 150 762,99 euroa.

Hyvinvoinnin edistämisen viranhaltioiden tekemistä päätöksistä lautakunnalle puolivuositain. Asiakkaisiin tai näiden oikeuksiin kohdentuvat päätökset on ratkaistu toimivallan puitteissa.

Lautakuntatyöskentelyssä on pyritty valmistelemaan asioita yhdessä lautakunnan kanssa, ennakoidusti ennen varsinaista päätöksentekoa. Tiedottamista on pyritty tehostamaan ja työskentelyssä on pyritty molemminpuoliseen avoimuuteen nostamalla asiat lautakunnassa keskusteluun mahdollisuuksien mukaan jo valmisteluvaiheessa.

Hyvinvointilautakunta on vahvistanut käyttötaloussuunnitelman ja päättänyt hyvinvointilautakunnan määrärahojen käytöstä ja tositteiden hyväksymisestä vastaavat viranhaltijat. Tositteita hyväksyessä on lain ja kunnan omat määräykset ja ohjeet pyritty huomioimaan. Toiminnallisesti tavoitteissa on koko hyvinvoinnin tasolla onnistuttu kohtuullisesti, mutta koronasta aiheutuneet hoitotarvikkeiden ja ylimääräisen henkilöstön sekä sijaisten tarve yllätti taloudellisesti. Hyvinvoinnin palveluihin tarvittiin 1 280 000 euron lisämääräraha, jonka valtuusto myönsi 12.12.2022 § 87. Ennen tilinpäätöstä kuitenkin kunta sai valtiolta korona-korvauksia siinä määrin, että tilinpäätös muodostui lopulta ylijäämäiseksi.

Kuluneen vuoden aikana toiminnalle asetetut tavoitteet toteutuivat pääsääntöisesti.

Hankintojen tekemisen lähtökohtana ovat olleet tarkoituksenmukaisuus ja kokonaistaloudellisuus sekä budjetoidut varat. Hankinnoissa on sovellettu kunnanhallituksen 25.6.2007 hyväksymiä hankintaohjeita sekä tavaroiden ja palveluiden hankinnasta annettua lakia (348/2007) ja -asetusta.

Kunnan hallintosäännön (10.6.2019 § 44, voimassa 1.8.2019 alkaen) 37 ja 76 §§ edellyttävät, että lautakunnat seuraavat ja valvovat tehtävälueillaan toiminnallisten, taloudellisten ja laadullisten tavoitteiden toteutumista sekä toiminnan raportointia ja päätösten noudattamista. Lautakunta on talousarvion käyttösuunnitelmaa vahvistaessaan päättänyt, että talouden toteutumisesta raportoidaan pääsääntöisesti kuukausittain. Viranhaltijoiden tekemät päätökset on tuotu lautakunnalle tiedoksi puolivuositain. Vakituisen henkilöstön rekrytointia tai henkilöstöön kohdistuvia merkittäviä työsuhde- ja/tai palkkauspäätöksiä on viety lautakunnalle tiedoksi sitä mukaa, kun päätöksiä on kertynyt ja vakituisen henkilöstön rekrytointeihin on osallistunut lautakunnan edustaja.

Henkilöstön rekrytoinnissa on onnistuttu kohtuudella. Puutetta on ollut hoitohenkilöstön sijaisista, erityisesti yleisinä loma-aikoina. Kunnan näkyvät some-kampanjat kesäsjajaisten palkkaamiseksi toimivat kuitenkin hyvin ja henkilökuntaa saatiin riittävästi loma-ajalle. Henkilökunta on koulutettua ja osaavaa, haasteita ajoittain joidenkin yksittäisten erityisalojen rekrytoinnissa. Esim. lääkäreitä ja psykologia on ollut vaikea saada, mutta näiden osalta tilanne on helpottanut alkuvuodesta. Esimiehet ja henkilöstö ovat tietoisia velvollisuudestaan omalta osaltaan noudattaa toimintaa koskevaa lainsäädäntöä, valtuuston hyväksymiä sääntöjä ja päätöksiä, hallituksen ja johdon tekemiä päätöksiä ja niiden antamia ohjeita asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA KOKONAISTALouden TUNNUSLUVUT

5.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Tuloslaskelma (1000 eur)

Tuloslaskelma (1 000 €) ulkoiset	2022	2021
TOIMINTATUOTOT	4 636	5 152
Myyntituotot	793	621
Maksutuotot	1 755	1 817
Tuet ja avustukset	1 003	1 741
Muut toimintatuotot	1 085	974
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN		
TOIMINTAKULUT	- 33 808	- 32 450
Henkilöstökulut	- 16 000	- 14 915
Palvelujen ostot	- 13 721	- 13 806
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 839	- 1 782
Avustukset	- 1 077	- 1 011
Muut toimintakulut	- 1 172	- 937
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 29 171	- 27 298
VEROTULOT	13 169	12 502
VEROTULOT	13 169	12 502
VALTIONOSUUEDET	16 961	16 393
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	758	175
Korkotuotot	9	11
Muut rahoitustuotot	767	180
Korkokulut	- 14	- 17
Muut rahoituskulut	- 4	1
VUOSIKATE	1 716	1 772
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	- 1 032	- 1 079
Suunnitelman muk.poistot	- 1 032	- 1 079
Kertaluonteiset poistot		
Arvonalentumiset		
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
TILIKAUDEN TULOS	684	693
VARAUSTEN JA RAH.MUUTOKSET	52	52
Poistoeron muutos	52	52
Varausten muutos		
Rahastojen muutos		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	736	745

Tunnusluvut	TP2022	TP2021
Toimintatuotot/toimintakulut %	14	16
Vuosikate/Poistot %	166	164
Vuosikate euroa/asukas	526	538
Asukasmäärä	3 264	3 296

Tuloslaskelmassa selvitetään tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyyttä tilikaudelle jaksotettuihin menoihin, jotka laskelmassa on esitetty määrättyssä etuoikeusjärjestyksessä. Tulorahoituksen riittävyyttä arvioidaan toiminta-, käyttö- ja vuosikatteen sekä tilikauden tuloksen avulla.

Tuloslaskelman toimintakate ilmoittaa paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikatetta eli kunnan rahoitustulosta tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on katettava poistot eli pitkävaikutteisten tuotannon tekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset. Rahoituslaskelmassa vuosikatteen riittävyyttä arvioidaan ensisijaisesti investointien ja lainanlyhennysten suhteen.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksen käsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen, liikelaitostaminen ja oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

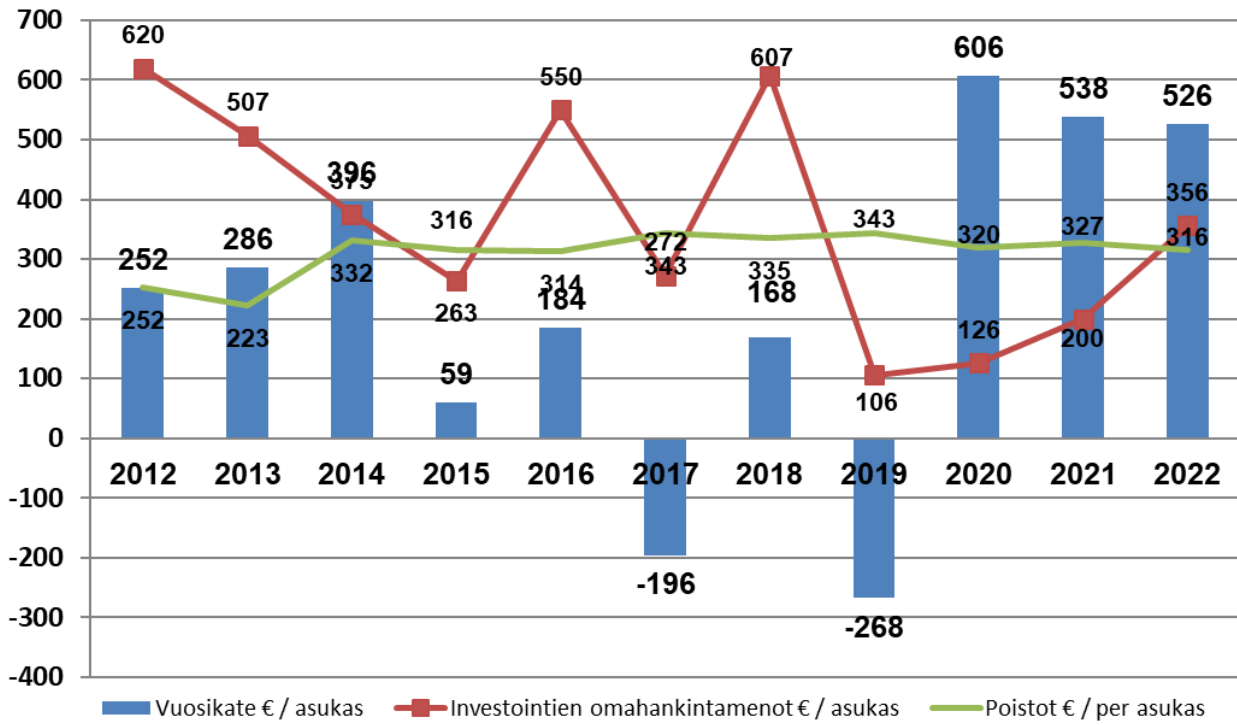
= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Vuosikate/as, investointien omahankintamenot/as ja poistot ja arvonalentumiset/as.

5.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 716	1 772
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjaukset	-23	-66
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 252	-869
Rahoitusosuudet investointeihin	90	210
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	52	141
Toiminnan ja investointien rahavirta	583	1 188
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-109	-3
Antolainasaamisten vähennykset	32	30
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-228	-228
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-710	0
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-79	-385
Rahoituksen rahavirta	-1 094	-586
Rahavarojen muutos	-511	602
Rahavarat 31.12.	881	1 392
Rahavarat 1.1.	1 392	790
	-511	602
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	2537	310
Investointien tulorahoitus, %	147,7	268,8
Laskennallinen lainanhoitokate	3,9	3,1
Lainanhoitokate	7,1	7,3
Kassan riittävyys, pv	9	15
Asukasmäärä	3264	3296

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta – välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä.

Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %:

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Antolainojen nettolisäys voi kaavassa olla myös negatiivinen, mikäli lyhennykset ovat lainanantoa suuremmat. Lainanlyhennyksillä tarkoitetaan kaavassa rahoituslaskelman mukaisia pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä.

Lainanhoito**Laskennallinen lainanhoitokate:**

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanhoitolyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään kokokulut ja jossa saatu summa jaetaan kokokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset. 2019

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Lainanhoitokate:

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

Kassan riittävyys (pv):

= 365 pv x Kassavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassamaksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassastamaksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

5.3. Tase ja sen tunnusluvut

KUNNAN TASE

VASTAAVAA		2022	2021
A.	PYSYVÄT VASTAAVAT		
I	Aineettomat hyödykkeet		
	2. Muut pitkävaikutteiset menot	112	116
	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	112	116
II	Aineelliset hyödykkeet		
	1. Maa- ja vesialueet	1 696	1 662
	2. Rakennukset	9 574	9 717
	3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 150	1 296
	4. Koneet ja kalusto	154	222
	5. Muut aineelliset hyödykkeet	38	38
	6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	754	331
	Aineelliset hyödykkeet yhteensä	13 367	13 265
III	Sijoitukset		
	1. Osakkeet ja osuudet	4 127	4 124
	3. Muut lainasaamiset	770	690
	4. Muut saamiset	116	119
	Sijoitukset yhteensä	5 013	4 933
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
	1. Valtion toimeksiannot		27
	2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	28	23
	TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	28	50
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I	Vaihto-omaisuus		
	3. Valmiit tuotteet	64	68
	Vaihto-omaisuus yhteensä	64	68
II	Saamiset		
	Pitkäaikaiset saamiset		
	2. Lainasaamiset	34	41
	Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	34	41
	Lyhytaikaiset saamiset		

	1.	Myyntisaamiset	575	625
	2.	Lainasaamiset	60	150
	3.	Muut saamiset	1 171	444
	4.	Siirtosaamiset	313	316
		Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	2 119	1 534
III		Rahoitusarvopaperit		
	1.	Osakkeet ja osuudet	2	2
		Rahoitusarvopaperit yhteensä	2	2
IV		Rahat ja pankkisaamiset	879	1 391
		VASTAAVAA YHTEENSÄ	21 618	21 400
		VASTATTAVAA	2022	2021
A.		OMA PÄÄOMA		
I		Peruspääoma	11 287	11 287
IV		Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	744	-2
V		Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	736	745
		OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	12 767	12 030
B		POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
	1.	Poistoero	619	671
		POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	619	671
D		TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
	1.	Valtion toimeksiannot	29	22
	2.	Lahjoitusrahastojen pääomat	29	29
		TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	58	51
E		VIERAS PÄÄOMA		
I		Pitkäaikainen		
	2.	Lainat rahoitus- ja vakuuslaitoksilta	1 848	1 997
	3.	Lainat julkisyhteisöiltä	400	480
		Pitkäaikainen yhteensä	2 248	2 477
II		Lyhytaikainen		
	1.	Joukkovelkakirjalainat	1 000	1 710
	2.	Lainat rahoitus- ja vakuustuslaitoksilta	149	149
	3.	Lainat julkisyhteisöiltä	80	80
	5.	Saadut ennakot		

6.	Ostovelat	1 530	1 293
7.	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	480	401
8.	Siirtovelat	2 687	2 538
	Lyhytaikainen yhteensä	5 926	6 170
	VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	8 174	8 647
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		21 618	21 400

KUINNAN TASEEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	61,9	59,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	23,5	25,4
Kertynyt yli/alijäämä, 1000 €	1480	744
Kertynyt yli/alijäämä, €/asukas	453	226
Lainakanta 31.12., 1000 €	3 477	4415
Lainakanta 31.12., €/asukas	1065	1340
Lainat ja vastuut 31.12., 1000 €	3865	5528
Lainat ja vastuut 31.12. , €/asukas	1184	1677
Lainasaamiset, 1000 €	770	690
Asukasmäärä	3264	3296

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Niissä kuntayhtymissä, joissa on paljon välitettäviä varoja, omavaraisuus saattaa olla huomattavasti alempi.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon [16.12.2008]. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina [17.11.2009].

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää [17.11.2009].

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

Valtionosuudet merkitään tuloihin tulonvähennyksenä silloin, kun niiden määrä on negatiivinen. Vähennyseriä tuloissa ovat lisäksi Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja menoissa Valmistus omaan käyttöön, Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot ja Pakollisten varausten muutos silloin, kun varausten määrä on tilikaudella kasvanut.

Lyhytaikaisten lainojen ja Oman pääoman muutokset esitetään kumpikin nettoeränä joko tulona tai menona.

PELLON KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT	1 000 €	%	MENOT	1 000 €	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	4 636	12,99	Toimintakulut	33 808	93,61
Verotulot	13 169	36,90	- Valmistus omaan käyttöön		
Valtionosuudet	16 961	47,53	Korkokulut	14	0,04
Korkotuotot	9	0,03	Muut rahoituskulut	4	0,01
Muut rahoitustuotot	767	2,15	Satunnaiset kulut		
Satunnaiset tuotot			Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät			Pakollisten varausten muutos		
- Pysyvien vastaavien	-32	-0,09	- Pakollisten varausten lis.(+), väh-(-)	-9	-0,02
hyödykkeiden luovutusvoitot			- Pysyvien vastaavien		
Investoinnit			hyödykkeiden luovutustappiot		
Rahoitusosuudet			Investoinnit		
investointimenoihin	90	0,25	Investointimenot	1 252	3,47
Pysyvien vastaavien					
hyödykkeiden luovutustulot	52	0,15	Rahoitustoiminta		
Rahoitustoiminta			Antolainasaamisten lisäykset	110	0,30
Antolainasaamisten vähennykset	32	0,09	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	228	0,63
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			Lyhytaikaisten lainojen vähennys	710	1,97
Lyhytaikaisten lainojen lisäys			Oman pääoman vähennykset		
Oman pääoman lisäykset					
Kokonaistulot yhteensä	35 684	100,00	Kokonaismenot yhteensä	36 117	100,00

Täsmäytys:

Kokonaistulot-Kokonaismenot = -433

Muuta maksuvalmiuden muutokset+Rahavarojen muutos= -433

5.4. Kuntakonsernin toiminta ja talous

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä

Yhdistelty konsernitilinpäätökseen

	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt	5	
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	2	
Kuntayhtymät	4	
Osakkuusyhteisöt		2
Yhteensä	11	2

Pellon kunnan konserniin kuuluvat kunnan määräysvallassa olevat seuraavat yhteisöt

Tytäryhteisöt:	Omistusosuus %
Kiinteistö Oy Pellon vuokra-asunnot	100%
Pellon Serviisi Oy	100%
Asunto Oy Mukanvainio	60,25%
Pellon Kehitys Oy	80%
Pellon Energia Oy	100%
Vihreä Pysäkki Oy	100%
Pellon laskettelurinteet Oy	86,64%

Kunnan osakkuusyhteisöjä ovat seuraavat yhteisöt:

Asunto Oy Äijänmäki	33,16%
Blue Ice Art Oy	48,78%

Kunta on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

Kolpeneen palvelukeskus	3,55857%
Lapin sairaanhoitopiiri	3,56%
Kemi-Torniolaakson koulutuskuntayhtymä Lappia	5,90%
Lapin liitto	2,07%

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt Pellon kunnan omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohjeen 12.9.2016 (§ 47).

Toimivallan ja – vastuunjako konserniohjauksessa

Konserniohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaa konsernijohto, jonka muodostavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Kunnanhallitus on delegoinut konserniohjauksen ja omistajaohjauksen kunnanhallituksen alaisen jaoston, kehitysjaoston, tehtäväksi.

Konserniohjeilla kunnanvaltuusto antaa konsernitason toimintaohjeet ja -periaatteet sekä määrittelee kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan aseman konsernin johtajana.

Konserniohjeella ohjeistetaan myös kunnan toimielimiä ja viranhaltijoita, joiden tehtävänä on valvoa tytäryhteisöjen toimintaa.

Ohjeiden anto on ollut tytäryhteisöille riittävää ja konserniohjetta on noudatettu.

Konsernitavoitteiden toteutuminen

Tytäryhteisön raportointi perustuu standardoituihin tunnuslukuihin ja niiden pohjalta tehtyihin analyyseihin tytäryhteisöjen taloudellisesta kehityksestä. Tytäryhteisöt ovat raportoineet riittävästi investointitarpeistaan ja niihin on osattu varautua riittävän ajoissa.

Konsernivalvonnassa ei ole havaittu suuria puutteita tai ongelmia.

Keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö

Keskitetysti on hoidettu henkilöstö ja vakuuttaminen.

Kaikki muut tehtävät tytäryhteisöt hoitavat itsenäisesti.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Kunta on ohjeistanut tytäryhteisöä riskinkartoituksessa.

Pellon kunta omistaa 100 % Kiinteistö Oy Pellon Vuokra-asunnoista. Tässä riskinä on edelleen asuntojen käyttöasteen laskeminen. Tavoitteena on saada käyttöaste nousemaan ja kustannukset minimoitua. Yhtiön kannattavuuden parantaminen vaatii, että nykyiset asukkaat pystytään säilyttämään ja uusia vuokralaisia saadaan. Kilpailu alalla on kiristynyt. Yhtiön kannattavuuden hoitaminen vaatii pitkäjänteistä työtä ja jatkuvaa kehittämistä, sekä suunnitelmallisuuden parantamista.

Olellaisia tiedossa olevia riskejä on Kiinteistö Oy Pellon vuokrasuntojen osalta tiedostettu ja kunnanhallitus nimesi kehittämistyöryhmän kokouksessaan 27.9.2022 talouden, tehokkuuden ja korjaustoimenpiteiden seuranaan. Yhtiössä on velkaa ja korkotason noustessa korkokulut kasvavat. Samoin asuntojen matalahko käyttöaste haastaa taloutta. Hyvinvointialueen toiminnan järjestämisestä tehtävät päätökset tulevat vaikuttamaan Pellon Serviisi Oy:n toimintaan vuodesta 2023 alkaen. Valmisteluja tätä muutosta varten on tehty.

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA

	2022	2021
Toimintatuotot	16 589	16 608
Toimintakulut	-46 451	-44 328
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta(tappiosta)		
Toimintakate	-29 862	-27 720
Verotulot	13 169	12 502
Valtionosuudet	18 482	17 914
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	8	13
Muut rahoitustuotot	755	186
Korkokulut	-79	-62
Muut rahoituskulut	-23	-13
Vuosikate	2 450	2 820
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 109	-1 995
Omistuksen eliminointiero		
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät	0	-2
Tilikauden tulos	341	823
Tilinpäätössiirrot	3	12
Tilikauden verot	-42	-34
Vähemmistöosuudet	5	4
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	307	805
Toimintuotot/Toimintakulut, %	35,7	37,5
Vuosikate/Poistot, %	116,1	141,3
Vuosikate, euroa/asukas	750	856
Asukasmäärä	3264	3303

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / Toimintakulut

Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / (\text{Suunnitelman mukaiset poistot} + \text{Arvonalentumiset})$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen ja säätiöiden vuotuista investointitasoa.

Jos vuosikate on negatiivinen, on konsernin tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Konsernikohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Keskimääräistä, kaikkia kuntakonserneja koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Muun muassa konsernin koko vaikuttaa vuosikatetavoitteen määrittämiseen konsernissa.

Asukasmääränä tunnusluvun laskennassa käytetään kunnan asukaslukua tilikauden lopussa. Kuntayhtymäkonsernissa asukasmäärää ja asukaskohtaista tunnuslukua ei esitetä.

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2022	2021
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 449	2 820
Satunnaiset erät	0	-2
Tilikauden verot	-42	-34
Tulorahoituksen korjaukset	-90	-140
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 254	-3 688
Rahoitusosuudet investointeihin	332	257
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	145	146
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 460	-641
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-9	-2
Antolainasaamisten vähennykset	32	30
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 616	1 602
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-384	-568
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-894	-57
Oman pääoman muutokset	-570	35
Muut maksuvalmiuden muutokset	23	366
Rahoituksen rahavirta	814	1 406
Rahavarojen muutos	-646	765
Rahavarat 31.12.	3 221	3 867
Rahavarat 1.1.	3 867	3 102
	-646	765
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-2382	-2242
Investointien tulorahoitus, %	62,4	82,2
Laskennallinen lainanhoitokate	1,4	1,8
Lainanhoitokate	5,6	4,6
Kassan riittävyys	23	29

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulokseksi Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta – välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä.

Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi [19.3.2013].

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos konsernin lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan konserniyhteisöjen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1 – 2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista konsernin tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Konsernituloslaskelmasta:

Toimintakulut

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Konsernin rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainasaamisten lisäykset

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskisaldoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkertoimena 30 pv.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

KONSERNITASE 1 000 €

VASTAAVAA		2022	2021
A. PYSYVÄT VASTAAVAT			
I Aineettomat hyödykkeet			
1.	Aineettomat oikeudet	131	117
2.	Muut pitkävaikutteiset menot	170	169
3.	Ennakkomaksut	7	2
	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	308	288
II Aineelliset hyödykkeet			
1.	Maa- ja vesialueet	1989	1953
2.	Rakennukset	16573	17189
3.	Kiinteät rakenteet ja laitteet	1223	1378
4.	Koneet ja kalusto	747	794
5.	Muut aineelliset hyödykkeet	57	51
6.	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6148	3754
	Aineelliset hyödykkeet yhteensä	26737	25119
III Sijoitukset			
2.	Osakkuusyhteisöosuudet	172	172
3.	Muut osakkeet ja osuudet	1047	1039
4.	Muut lainasaamiset	0	6
5.	Muut saamiset	133	135
	Sijoitukset yhteensä	1351	1352
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
1.	Valtion toimeksiannot	184	181
2.	Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	29	25
3.	Muut toimeksiantojen varat	115	174
	TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	328	380
C VAIHTUVAT VASTAAVAT			
I Vaihto-omaisuus			
1.	Aineet ja tarvikkeet	131	113
3.	Valmiit tuotteet	64	68
4.	Muu vaihto-omaisuus	9	7
5.	Ennakkomaksut	0	0
	Vaihto-omaisuus yhteensä	204	188

II Saamiset**Pitkäaikaiset saamiset****Lyhytaikaiset saamiset**

1.	Myyntisaamiset	1669	1440
2.	Lainasaamiset	52	145
3.	Muut saamiset	1525	762
4.	Siirtosaamiset	436	434
	Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	3682	2781
	Saamiset yhteensä	3682	2781

III Rahoitusarvopaperit

1.	Osakkeet ja osuudet	3	3
2.	Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
3.	Joukkovelkakirjalainasaamiset		
2.	Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	26	26
3.	Joukkovelkakirjalainasaamiset		
4.	Muut arvopaperit	1	76
	Rahoitusarvopaperit yhteensä	30	105

IV Rahat ja pankkisaamiset	3192	3763
VASTAAVAA YHTEENSÄ	35832	33976

VASTATTAVAA**A. OMA PÄÄOMA**

I Peruspääoma	11287	11287
II Arvonkorostusrahasto		
II Sääntöiden ja yhdistysten peruspääomat	23	23
III Muut omat rahastot	76	80
IV Edellisten tilikausien ylijäämä(alijäämä)	1728	1526
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	307	805
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	13421	13720

VÄHEMMISTÖOSUUDET

89 94

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET**B VARAUKSET**

1.	Poistoero
2.	Vapaaehtoiset varaukset

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

C PAKOLLISET VARAUKSET

1.	Eläkevaraukset	2	0
2.	Muut pakolliset varaukset	173	246
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ		175	246

D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

1.	Valtion toimeksiannot	213	177
2.	Lahjoitusrahastojen pääomat	54	55
3.	Muut toimeksiantojen pääomat	115	174
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ		382	406

E VIERAS PÄÄOMA**I Pitkäaikainen**

1.	Joukkovelkakirjalainat		
2.	Lainat rahoitus- ja vakuuslaitoksilta	11614	9318
3.	Lainat julkisyhteisöiltä	627	627
4.	Lainat muilta luotonantajilta		
5.	Saadut ennakot	4	4
6.	Ostovelat		
7.	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat		
8.	Siirtovelat		
Pitkäaikainen yhteensä		1245	9949

II Lyhytaikainen

1.	Joukkovelkakirjalainat	1000	1710
2.	Lainat rahoitus- ja vakuustuslaitoksilta	292	454
3.	Lainat julkisyhteisöiltä	53	103
4.	Lainat muilta luotonantajilta		
5.	Saadut ennakot	89	80
6.	Ostovelat	2264	1196
7.	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	777	726
8.	Siirtovelat	5046	4491
Lyhytaikainen yhteensä		9520	9560

VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ **21765** **19509**

VASTATTAVAA YHTEENSÄ **35832** **33976**

TASEEN TUNNUSLUVUT **2022** **2021**

Omavaraisuusaste 37,8 40,8

Suhteellinen velkaantuneisuus 44,9 41,3

Kertynyt ylijäämä(alijäämä), 1000 € 2035 2331

Kertynyt ylijäämä(alijäämä), €/asukas	624	707
Lainakanta 31.12., 1000€	13586	12213
Lainakanta 31.12., €/asukas	4162	3705
Lainat ja vastuut 31.12., 1000€	14312	14052
Lainat ja vastuut 31.12., €/asukas	4385	4263
Lainasaamiset, 1000€	0	6
Asukasmäärä	3264	3296

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Koko pääoma kaavassa tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Kun käytetään lyhennyttä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois. Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Kun käytetään lyhennyttä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa konsernin asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättämispäivän mukaista kunnan asukasmäärää. Kuntayhtymän konsernissa asukaskohtaista tunnuslukua ei esitetä.

Konsernin lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla enakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Lyhennettyä konsernikaavaa käytettäessä konsernin lainakanta muodostuu korollisen vieraan pääoman eristä. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Konsernin lainat, euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymän konsernissa ei asukaskohtaista lainamäärää esitetä.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Pellon kunnan vuosi 2022 oli taloudellisesti odotettua parempi ja kokonaisuudessaan kohtalaisen hyvä. Tilinpäätös 2022 osoittaa, että vuosikate oli ylijäämäinen 1 716 237,65 euroa. Kun vuosikatteesta vähennetään vielä poistot 1 032 162,54 euroa ja lisätään poistoeron muutos 52 300 euroa, niin tilinpäätös osoittaa kokonaisuutena ylijäämää 736 375,11 euroa. Tulos oli 8 984,03 euroa edellisen vuoden tulosta heikompi.

Vuoden 2022 aikana verotulot toteutuivat budjetoitua korkeampana ollen kokonaisuudessa 13 168 628,55 euroa, jossa kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 5,1 % eli 666 260,81 euroa. Verot eriteltyinä; Tuloverot 10 852 333,28 euroa, kiinteistövero 987 492,95 euroa, osuus yhteisöverojen tuotosta 1 328 802,32 euroa. Nousua tapahtui kaikissa veroissa.

Pellon kunta sai valtionosuuksia yhteensä 16 961 097,00 euroa, mikä on edellistä vuotta 2021 568 289,00 euroa eli 3,4 % vähemmän.

Vierasta pääomaa Pellon kunnan taseessa vuoden 2022 päättyessä oli 3 476 611,00 euroa. Vuoden 2022 aikana vieraan pääoman määrä supistui 938 512,00 euroa. Lyhytaikaista Kuntarahoituksen kuntatodistuksella otettua lainaa siitä oli 1 000 000 milj. euroa.

Pellon kunnan suhteellinen velkaantuneisuus vuoden lopussa oli 23,5 % ja omavaraisuusaste 61,9 %. Lukuja voidaan pitää kohtalaisen hyvinä. Lainakanta vuoden lopussa oli 1065,00 euroa / asukas.

Pellon kunnan taseessa oli vuoden 2021 tilinpäätöksen jälkeen kertynyttä ylijäämää 743 540,51 euroa. Vuoden 2022 tilinpäätöksen ollessa 736 375,11 euroa ylijäämäinen. Vuoden 2022 jälkeen kertynyt ylijäämä on 1 479 915,62 euroa mikä on 453,00 euroa / asukas.

Suuri merkitys vuoden 2022 ylijäämävaihteluun on valtion kunnille maksamat koronatuett ja Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ja Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymän pääomanpalautukset. Vastaavaa tilannetta on tuskin odotettavissa lähivuosien aikana, joten Pellon kunnassa on edelleen aktiivisesti mietittävä erilaisia ja uusia sekä rohkeita keinoja taloustilanteen kehittämiseksi. Tulosta korjasi myös valtuuston 12.12.2022 päättämät lisämäärärahat ja määrärahamuutokset. Valtuusto osoitti elinvoimapaalveluiden kiinteistöselvitykseen 43 000,00 euron lisämäärärahan. Valtuusto myönsi niin ikään strategiseen johtamiseen 150 000,00 euron lisämäärärahan. Valtuusto myönsi hyvinvoinnin edistämiseen lisämäärärahaa yhteensä 1 280 000,00 euroa. Lisäksi valtuusto hyväksyi 110 000,00 euron määrärahasiirron varhaiskasvatus-, koulutus ja vapaa-ajanpalveluista yhdyskunta- ja asumispalveluihin, mikä oli mahdollista, koska perusopetukseen 2022 budjetoituja vuokratuloja ei oltu maksettu vuonna 2022 vielä lainkaan Kuntarahoitukselle.

Talouden tasapainottamistoimenpiteinä on Pellon kunnassa siten edelleen kiinnitettävä erityistä huomiota oman toiminnan tehostamiseen, uusiin toimintatapoihin, henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja uuden todellisen digiloikan ottaminen toimintatavoissamme. Lisäksi uusien yhteistyökumppaneiden aktiiviseen kartoittamiseen sekä yhteistyön käynnistämiseen mm. vihreän siirtymän toimenpiteisiin. Myös koko kunnan elinvoimaisuuden sekä tunnettavuuden kasvattamiseen, sekä alueen yritysten toimintaedellytysten parantamiseen on hyvä kiinnittää lisää huomiota. Pellon kunnan menestyminen on pitkälti riippuvainen myös pellolaisten yritysten menestymisestä.

Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (Kuntal. 115 §).

Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallitus esittää tilikauden 684 075,11 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 52 300,00 euroa
2. siirretään tilikauden ylijäämä 736 375,11 euroa taseen oman pääoman tilikauden ylijäämäksi

Kertynyt ylijäämä siirron jälkeen on 1 479 915,62 euroa.

7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 2022

7.1. Strateginen johtaminen, hallinto ja talouden palvelut

Määrärahat yhteensä

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	185 910		185 910	115 976	-69 934
TOIMINTAKULUT	-1 312 170	-150 000	-1 462 170	-1 452 492	9 678
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 126 260	-150 000	-1 276 260	-1 336 516	-60 256
Suunnitelman muk.poistot				-320	-320

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Vyörytystulot				3 079 052	3 079 052
Vyörytysmenot				-3 021 377	-3 021 377

	Talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama
Käyttöomaisuus			
Arvo 1.1.		830	
Lisäykset			
Vähennykset			
Poistot		320	
Arvo 31.12.		510	

Tunnusluvut	TP2022	TP2021
Henkilöstömäärä 31.12.	10	12

Strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen

tavoite	toteuma
Strategisen johtamisen, hallinnon ja talouden palveluissa valmistaudutaan osaltaan sote-uudistuksen mukanaan tuomiin muutoksiin	Toteutunut suunnitellusti. Sopimukset siirretty hyvinvointialuetta koskevista toiminnoista hyvinvointialueelle. Toimittu yhteistyössä tulevan hyvinvointialueen kanssa käyttäen yhteisiä työntekijöitä. Toimitettu materiaaleja siirtävistä työntekijöistä ja omaisuudesta painottuen erityisesti loppvuoteen 2022. Sote-palvelut siirtyneet hyvinvointialueen järjestämisvastuulle 1.1.2023 alkaen. Osittain sopimusten siirtotyö jatkuu vuonna 2023.
Lisätään alueellista yhteistyötä muiden alueen kuntien kanssa, ja erityisesti naapurikuntien sekä alueellisten organisaatioiden kanssa. Aktivoidaan rajat ylittävää yhteistyötä.	Neuvoteltu naapurikuntien kanssa mahdollisista yhteistoiminnoista hyvinvointialueelle tuotettavien palveluiden osalta. Hankkeiden kautta toteutettu naapurikuntien kanssa työntekijävaihtoa, jossa opittu parhaita käytäntöjä naapurikunnista. Pellon ja Ylitornion kunnanhallitusten yhteistapaaminen järjestetty. Tornionlaakson neuvoston kanssa yhteistyössä aktivoitu rajat ylittävää yhteistyötä. Kunnan johto ja luottamushenkilöt tapasivat Norrbottenin maaherran ja rajat ylittävää yhteistyötä aktivoitu sitä myötä.

Johdon hallinnon palvelut

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	3 600		3 600	7 877	4 277
TOIMINTAKULUT	-372 360	-20 000	-392 360	-425 661	-33 301
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-368 760	-20 000	-388 760	-417 784	-29 024
Suunnitelman muk.poistot					

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Vyörytystulot				3 079 052	3 079 052
Vyörytysmenot				-3 021 377	-3 021 377

Tunnusluvut	TP2022	TP2021
Henkilöstömäärä 31.12.	5	6

Strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Johdon hallinnon tavoitteet ja mittarit

Tavoite	Asukkaiden osallistaminen ja vaikuttaminen			
Toteuma	Kuntalaiskyselyä ei varsinaisesti kyselyn muodossa toteutettu, mutta kuntalaisia kuultu kuntalaistapaamisten yhteydessä. Avoimia yleisötilaisuuksia järjestetty maaseututapahtumaan ja muihin kesätapahtumiin liittyen. Kuntalaistilaisuus kansallispuiston esiselvityksestä järjestetty. Kuntalaistilaisuus maahanmuuttajista järjestetty. Avoimet ovet kuntalaisille järjestetty jouluteemaisina joulukuussa.	Valmis		
Toimenpide	järjestetään avoimia tilaisuuksia, joissa kuntalaisilla mahdollisuus tavata luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita			
Mittari	kuntalaiskysely	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		0	2	0
Mittari	kuntalaistilaisuudet ja kohtaamiset	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		0	4	4
Tavoite	Kuntastrategian jalkauttaminen			
Toteuma	Kuntastrategian jalkauttamistilaisuudet jääneet toteuttamatta, mutta kuntastrategian arvoja tuotu esille viestinnässä ja päivittäisessä kunnan toiminnassa. Sisäisesti tehty kuntastrategian jalkauttamistyötä johdolle.	Käynnissä		
Toimenpide	henkilöstö- ja kuntalaistilaisuudet			
Mittari	järjestetyt tilaisuudet	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		0	3	0
Tavoite	Myönteinen organisaatiomielikuva			
Toteuma	Tavoite toteutunut osittain. Kuntalaisraatia tai mielikuvakyselyä ei ole järjestetty. Positiivista viestintää on lisätty sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässä. Viestintäkoulutusta saatu viestintäosaamisen kehittämiseksi. Positiiviseen, kuntastrategian arvojen mukaiseen viestintään, kiinnitetty erityistä huomiota. Uuden intranetin työstö aloitettu sisäisen viestinnän kehittämiseksi.	Käynnissä		
Toimenpide	organisaation edustajat viestivät positiivisesti, avoimus lisääntyy ja viestintä on oikeellista			
Mittari	kuntalaisraadın järjestäminen	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		0	1	0
Mittari	mielikuvakysely kuntalaisille	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		0	1	0
Mittari	myönteiset viikoittaiset uutiset sisäisessä tai ulkoisessa viestinnässä	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		2	4	2
Tavoite	Aktiivinen strategisen johdon sitoutuminen			

Toteuma	Luottamushenkilökysely toteutettu lokakuussa 2022. Luottamushenkilöiden osallistuminen strategisten toimielinten kokouksiin on ollut aktiivista. Varsinaisten jäsenten läsnäolotavoitteeseen ei täysin ylletty, mutta toisaalta varajäsenet ovat osallistuneet aktiivisesti kokouksiin varsinaisten jäsenten poissaollessa.			Valmis
Toimenpide	nykytilan ja tulevaisuuden näkymien kartoitus luottamushenkilöille			
Toimenpide	päättäjien osallistuminen toimielinten kokouksiin			
Mittari	luottamushenkilökysely	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		0	1	1
Mittari	varsinaisten jäsenten osallistumisprosentti strategisten toimielinten kokouksiin	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		80	90	80

Henkilöstöpalvelut

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	65 370		65 370	49 427	-15 943
TOIMINTAKULUT	-247 470	-40 000	-287 470	-315 979	-28 509
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-182 100	-40 000	-222 100	-266 553	-44 453
Suunnitelman muk.poistot					

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Vyörytystulot				3 079 052	3 079 052
Vyörytysmenot				-3 021 377	-3 021 377

Tunnusluvut	TP2022	TP2021
Henkilöstömäärä 31.12.	3	3

Strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Henkilöstöhallinnon tavoitteet ja mittarit

Tavoite	Kehityskeskustelun sisällön ja laadun parantaminen			
Toteuma	Vuoden 2022 aikana kehityskeskustelut toteutettiin suunnitellusti niiden kohdalla, joilla ei esihenkilö vaihtunut vuoden aikana. Perinteisesti kehityskeskusteluiden vaikuttavuutta on arvioitu työhyvinvointikyselyissä. Vuoden 2022 kyselystä tieto jäi puuttumaan. Tuottavuutta ja hyvinvointia Jokivarteen hankkeen toimesta toteutettiin kuntakonsernin esihenkilöille ja johdolle kehittämisyöpä kehityskeskusteluiden edistämiseksi. Lisäksi hankkeen kehittäjätyöryhmässä edistettiin kehityskeskusteluiden toimintamallia. Laajan kehityskeskustelun toimintamallia valmisteltiin vuoden aikana, muttei sitä otettu vielä käyttöön.	Valmis		
Toimenpide	esimiestyön kehittäminen			
Mittari	laajan kehityskeskustelun käyttöönotto	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		0	1	0
Mittari	pidettyjen keskustelujen määrä %	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		36	80	70,5
Mittari	teematilaisuudet kehityskeskusteluiden laadun parantamiseen laajennetussa johtoryhmässä	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		0	2	2
Mittari	vaikuttavuuden kokemus kehityskeskustelussa %	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		77	80	0
Tavoite	Työhyvinvointi			
Toteuma	Työhyvinvoinnin tila ei muuttunut suhteessa edelliseen vuoteen. Kehittämispotentiaalia jäi huomattavasti erityisesti niissä tiimeissä, jotka siirtyivät vuoden alusta Lapin hyvinvointialueelle. Sairauspoissaolojen määrässä konkretisoitui vahvasti korona, mikä nosti sairauspoissaolojen määrää huomattavasti edellisestä vuodesta. Luvussa on mukana myös karanteenijat. Tarkemmin sairauspoissaoloista erillisessä henkilöstökertomuksessa. Palautelaatikoiden kautta ei enää tullut olleenkaan palautetta tai kehittämisideoita. Jatkossa käyttöön otetaan sähköinen palautekanava. Esihenkilöiden työhyvinvointiosaamista edistettiin konsernitasolla erityisesti työhyvinvointihankkeiden työtapoilla ja kehittäjätyöryhmällä sekä hankkeiden järjestämällä koulutuksilla. Esihenkilöiden osallistuminen oli vahvaa.	Valmis		
Toimenpide	esihenkilötyön kehittäminen kuntastrategian mukaisesti			
Toimenpide	henkilöstön osallistaminen			
Mittari	esihenkilöiden aktiivinen määrä koulutuksissa	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		4	10	8
Mittari	saadun palautteen määrä	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma

	palautelaatikoista	3	8	0
Mittari	sairauspoissaolopäivien määrä	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		15	14	20,8
Mittari	työelämän laatumittari (qwl)	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		57,5	60,8	57,5
Tavoite	Työnantajamielikuva			
Toteuma	Vakituisen henkilöstön vaihtuvuus vastasi yleistä trendiä eli vaihtuvuutta tapahtui. Tarkemmin vaihtuvuutta avattu erillisessä henkilöstökertomuksessa. Pellon kuntakonsernissa otettiin käyttöön lähtökysely, josta saatiin palvelussuhteen päättäneiltä tietoa työnantajamielikuvasta. Erityinen painopiste oli siinä, voisiko työskennellä konsernissa tulevaisuudessa ja voisiko suositella työpaikkaa muille.			Valmis
Toimenpide	Pellon kunnan veto- ja pitovoimaisuus työnantajana			
Mittari	lähtöhaastattelusta saatu työnantajamielikuva	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		0	80	77,5
Mittari	nettovaihtuvuus %	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		13,3	11	25,4

Talouspalvelut

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	93 090		93 090	35 815	-57 275
TOIMINTAKULUT	-471 810	-60 000	-531 810	-456 770	75 040
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-378 720	-60 000	-438 720	-420 955	17 765
Suunnitelman muk.poistot				-320	-320

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Vyörytystulot				3 079 052	3 079 052
Vyörytysmenot				-3 021 377	-3 021 377

Tunnusluvut	TP2022	TP2021
Henkilöstömäärä 31.12.	2	3

Strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Talospalveluiden tavoitteet ja mittarit

Tavoite		Tilinpäätöksen valmistuminen		
Toteuma	Tilinpäätös valmistuu huhtikuun loppuun mennessä. Tavoitetta aikataulussa pysymiseen ei saavutettu.	Käynnissä		
Toimenpide	tilinpäätös valmistuu kuntalain mukaisesti maaliskuun loppuun mennessä			
Mittari	myöhästymisviikot	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		2	0	3
Tavoite		Säännöllinen talousraportointi		
Toteuma	Tavoite toteutunut osittain. Raportointityökalujen käyttö on helpottanut talousraportointia. Työkalujen käyttöönotto tapahtunut vaiheittain. Kunnanhallituksessa esitetty talousraportti pääsääntöisesti kuukausittain ylätasolla. Tytäryhtiöiden talousraportti annettu osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.	Käynnissä		
Toimenpide	hyödynnetään Opiferusta säännölliseen ja ennakoivaan talouden seurantaan			
Mittari	säännölliset talousraportit kunnanhallitukselle	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		5	10	8
Mittari	talousraportti tytäryhtiöistä kunnanhallitukselle	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		2	4	2

Tiedonhallinta ja viestintäpalvelut

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	23 850		23 850	22 857	-993
TOIMINTAKULUT	-220 530	-30 000	-250 530	-254 082	-3 552
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-196 680	-30 000	-226 680	-231 225	-4 545
Suunnitelman muk.poistot					

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Vyörytystulot				3 079 052	3 079 052
Vyörytysmenot				-3 021 377	-3 021 377

Tunnusluvut	TP2022	TP2021
Henkilöstömäärä 31.12.		

Strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tiedonhallinta- ja viestintäpalveluiden tavoitteet ja mittarit

Tavoite		Arkistoinnin sähköistäminen		
Toteuma	Tiedonohjaussuunnitelman prosessikuvauksia käyty yksiköissä läpi. Tiedonohjaussuunnitelma valmistuu ostopalveluna ja valmistuminen on viivästynyt.	Käynnissä		
Toimenpide	tiedonohjaussuunnitelma laaditaan			
Mittari	valmis tiedonohjaussuunnitelma	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		0	1	0
Tavoite		Kokouskäytäntöjen tehostaminen		
Toteuma	Kokousohjelmiston vaihto ei ole ollut mahdollinen ostopalveluna toteutettavan tiedonohjaussuunnitelmatyön viivästymisen vuoksi. Sähköiseen arkistointiin on voitu siirtyä palkkahallinnon osalta. Taloushallinnon sähköinen arkistointi vuoden 2023 puolella.	Käynnissä		
Toimenpide	sähköiset kokousohjelmistot hankitaan			
Mittari	sähköisen arkistoinnin mahdollistavat kokousohjelmat	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		0	2	0
Tavoite		Viestinnän tehostaminen		
Toteuma	Infonäyttöjen käyttöönotto on viivästynyt. Pyritty viestimään mahdollisimman tehokkaasti ja ajantasaisesti muissa viestintäkanavissa.	Aloittamatta		
Toimenpide	viestitään nopeasti, avoimesti, oikeansisältöisesti, tavoittavasti ja positiivisesti			
Mittari	infonäytöt kunnan yksiköihin	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		2	15	2

7.2. Elinvoiman edistäminen

Määrärahat yhteensä

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	1 288 760		1 288 760	1 426 786	138 026
TOIMINTAKULUT	-9 260 570	-43 000	-9 303 570	-9 330 936	-27 366
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-7 971 810	-43 000	-8 014 810	-7 904 150	110 660
Suunnitelman muk.poistot				-826 574	-826 574

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Vyörytystulot				3 079 052	3 079 052
Vyörytysmenot				-3 021 377	-3 021 377

	Talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama
Käyttöomaisuus			
Arvo 1.1.		9 096 081	
Lisäykset		1 389 363	
Vähennykset		615 692	
Poistot		791 945	
Arvo 31.12.		9 077 807	

Tunnusluvut	TP2022	TP2021
Henkilöstömäärä 31.12.	98	99

Strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen

tavoite	toteuma
Sote-uudistukseen valmistautuminen näkyy elinvoimapalveluissa etenkin tarpeessa tarkastella kunnan kiinteistöomaisuutta ja sopimuksia kokonaisvaltaisesti tulevaisuuden muuttuneiden tarpeiden perusteella	Elinvoimapalveluissa on aloitettu kiinteistökartoitus syksyllä 2022. Kunnan kiinteistöomaisuuden kartoittamista on tehty kun kunnan kiinteistöjä vuokrauksesta neuvoteltiin Lapin hyvinvointialueen kanssa ja kiinteistöselvityksen yhteydessä.
Ylläpidetään ja kehitetään entisestään aktiivista vuoropuhelua kunnan sidosryhmien kuten asukkaiden, yritysten ja mahdollisten yhteistyökumppaneiden kanssa	Pellon kunnassa järjestettiin kesätapahtumiin liittyvä avoin kuntalastapaaminen hybridisti, jossa pyrittiin aktivoimaan kuntalaisia ja eri sidosryhmiä vuoropuheluun. Samoin on järjestetty tuulivoimailtoja ja mm. kansallispuiston selvityksen esittelytilaisuus. Yrittäjille on yhteistyössä järjestetty Pellon Kehityksen kanssa tilaisuuksia ja Pellon kunta on osallistunut yrittäjäjuhlaan. Aktiivinen kylien kanssa tehtävä yhteistyö on merkityksellistä. Myös Leaderin kanssa olemme toteuttaneet hyvää yhteistyötä.
Yleisellä tasolla elinvoimapalveluiden tehtävänä on toteuttaa omalta osaltaan Pellon kuntastrategiaa. Elinvoimapalveluiden tavoitteena on käytännössä edesauttaa ja tukea yritysten sekä työpaikkojen syntymistä ja säilymistä, kehittää alueen työllisyyttä, sekä luoda elinkeinoelämälle edellytyksiä menestyä Pellossa.	Kaikessa toiminnassamme huomioimme yrittäjien tarpeen. Ukrainalaisia mätsättiin töihin pellolaisiin yrityksiin.
Elinvoimapalveluiden tavoitteena on myös olla rakentamassa Pellostä hyvää paikkaa elää ja asua. Pello on turvallinen, virikkeellinen ja rikkailla harrastemahdollisuuksilla varustettu kunta, missä kaiken ikäisillä pellolaisilla on mahdollisuus osallistua, vaikuttaa ja tuntea olevansa osa rikasta kulttuuriperintöä.	Erilaisi kuntalaistilaisuuksia on järjestetty ja harrastemahdollisuuksiin ja vapaa-ajan viettoon on panostettu.
Elinvoimapalvelut ovat vaikuttamassa myös siihen, että kunnassa on erinomainen mahdollisuus kasvaa ja käydä koulua varhaiskasvatuksesta lukioon, sekä mahdollisuuksien mukaan myös valmistua ammattiin.	Panostuksia koulun ja vapaa-ajan toiminnan kehittämiseen koulussa on tehty. Eri yhteistyömahdollisuuksia on jalostettu erilaisin vierailuiden merkeissä.

Työ- ja yrittäjyyspalvelut

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	39 000		39 000	975	-38 025
TOIMINTAKULUT	-449 750		-449 750	-386 054	63 696
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-410 750		-410 750	-385 079	25 671
Suunnitelman muk.poistot				-21 104	-21 104

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Vyörytystulot				3 079 052	3 079 052
Vyörytysmenot				-3 021 377	-3 021 377

Tunnusluvut	TP2022	TP2021
Henkilöstömäärä 31.12.		

Strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Työ- ja yrittäjyyspalveluiden tavoitteet ja mittarit

Tavoite	Yritysten kokonaismäärä			
Toteuma	Toteutunut hyvin.			Valmis
Mittari	yritysten kpl-määrä	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		310	315	482
Tavoite	Pellolaisten yritysten liikevaihto			
Toteuma	Arvio toteutunut melko hyvin.			Valmis
Mittari	liikevaihto, euroa vuodessa	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		129 665 000	135 000 000	131 278 000
Tavoite	Työllisyyden kehitys			
Toteuma	Toteutunut melko hyvin.			Valmis
Mittari	työttömien osuus työvoimasta, %	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		10,6	9,5	10,6

Yhdyskunta- ja asumispalvelut

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	671 130		671 130	732 102	60 972
TOIMINTAKULUT	-2 810 094	-153 000	-2 963 094	-3 132 907	-169 813
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 138 964	-153 000	-2 291 964	-2 400 805	-108 841
Suunnitelman muk.poistot				-474 924	-474 924

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Vyörytystulot				3 079 052	3 079 052
Vyörytysmenot				-3 021 377	-3 021 377

Tunnusluvut	TP2022	TP2021
Henkilöstömäärä 31.12.	7	9

Strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Yhdyskunta- ja asumispalveluiden tavoitteet ja mittarit

Tavoite	Kunnan kiinteistöjen kulujen vähentäminen			
Toteuma	Tavoite jäi saavuttamatta.			Aloittamatta
Toimenpide	kunnan omistamien asuntojen myyminen			
Mittari	myytyt asunnot, kpl	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		0	3	0
Tavoite	Kiinteistöverosta saatavien tulojen nostaminen			
Toteuma	Kiinteistöjä tarkastettiin huomattavasti tavoitetta enemmän.			Valmis
Toimenpide	kiinteistöjen verotustilanteen oikeellisuuden tarkistaminen			
Mittari	tarkastetut kiinteistöt, kpl	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		58	150	760
Tavoite	Kunnan omistamien asuntojen ja kiinteistöjen vuokraaminen			
Toteuma	Käyttöastetavoitetta ei saavutettu.			Aloittamatta
Toimenpide	vuokra-asuntokannan käyttöasteen nostaminen			
Mittari	käyttöaste %	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		83	90	78

Varhaiskasvatus-, koulutus- ja vapaa-ajanpalvelut

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	578 630		578 630	693 709	115 079
TOIMINTAKULUT	-6 000 726	110 000	-5 890 726	-5 811 975	78 751
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-5 422 096	110 000	-5 312 096	-5 118 267	193 829
Suunnitelman muk.poistot				-330 547	-330 547

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Vyörytystulot				3 079 052	3 079 052
Vyörytysmenot				-3 021 377	-3 021 377

Tunnusluvut	TP2022	TP2021
Henkilöstömäärä 31.12.	84	90

Strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Varhaiskasvatus-, koulutus- ja vapaa-ajan palveluiden tavoitteet ja mittarit

Tavoite		Yhtenäinen hyvän kasvun polku		
Toteuma	Hyvän kasvun polku -mittaristo on otettu käyttöön keväällä 2021 varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä lukiossa. Kyselyt toteutettiin myös keväällä 2022.	Valmis		
Toimenpide	varhaiskasvatuspalveluiden, perus- ja lukio-opetuksen sekä sivistystoimen palveluiden strategian, Hyvän kasvun polun jalkauttaminen, seurantatyökalun ja kysymyspatteriston käyttö			
Mittari	Hyvän kasvun polun mittariston käyttö vertailutiedon saamiseksi vuosittain	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		0	1	1
Tavoite		Perheiden arkiliikunnan ja aktiivisuuden lisääminen		
Toteuma	Kunta järjesti vuonna 2022 kaksi liikuntatapatumaa: Lähe sieki liikheele (entinen SuomiMies Seikkailee) 25.10.2022 ja Samoilun MM-kisat 27.10.2022. Harrastemessuja ei järjestetty vuoden 2022 aikana, koska järjestäminen oli vielä keväällä 2022 epävarmaa koronavirustilanteesta johtuen. Koulun kerhotoiminnan mukaisia viikottaisia kerhoja järjestettiin 3 kappaletta ja Harrastamisen Suomen Mallin mukaisia kerhoja oli 5 erisisältöistä kerhoa, jotka kokoontuivat 9 kertana viikossa siten, että eri ikäryhmillä oli omat kerhonsa.	Käynnissä		
Toimenpide	pidetään harrastemessut, kun korona sallii			
Toimenpide	varhaiskasvatuksen liikunnallistaminen			
Toimenpide	viikkoittaisen ryhmän vakiinnuttaminen			
Mittari	harrastemessujen järjestäminen	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		0	1	0
Mittari	kerhojen määrän lisääminen	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		3	5	12
Mittari	liikuntatapahtumien määrä / per vuosi	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		2	2	2
Tavoite		Lapsen kehityksen ja oppimisen kolmiportainen tuki		
Toteuma	Elinvoimalautakunta on käsitellyt varhaiskasvatussuunnitelman päivityksen kokouksessa 14.6.2022 § 59. Oppimisen tuen opas on valmistunut ja otettu käyttöön perusopetuksessa. Opas on liitetty perusopetuksen opetussuunnitelman yhteyteen Google Drive -kansiossa.	Valmis		
Toimenpide	oppimisen tuen opas peruskouluun			
Toimenpide	päivitetty varhaiskasvatussuunnitelma			

Lukion ja toisen asteen koulutuksen tavoitteet ja mittarit

Tavoite	Nivelvaihe peruskoulu -toinen aste

Toteuma	Perusopetuksen päättäneiden hakautuminen Pellon lukioon parani vuoden 2021 tilanteesta, mutta 50 %:n tavoitetta ei saavutettu. Peruskoulun päättäneet sijoittuvat jatko-opintoihin oppivelvollisuuden mukaisesti.	Käynnissä		
Toimenpide	panostetaan opinto-ohjaukseen, jotta kaikki peruskoulunsa päättävät sijoittuvat jatko-opintoihin			
Toimenpide	pyritään saamaan lukiokoulutukseen paikkakunnalle 50 % peruskoulun päättävistä			
Mittari	Pellon lukiossa aloittaa peruskoulun päättäneistä %	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		35	50	45
Mittari	peruskoulunsa päättäneet sijoittuivat jatko-opintoihin %	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		100	100	100
Tavoite	Toisen asteen koulutuksen kehittäminen, hankerahoituksen hyödyntäminen			
Toteuma	Pellossa toisen asteen opiskelumahdollisuuksia olivat Pellon lukio sekä ammattiopisto Lappian tarjoamat lähihoitaja-, eräopas-, kalastusopas- ja tuva-koulutukset. Lisäksi on sovittu koulutustarjonnan laajentamisesta matkailu- sekä ravintola- ja cateringalan koulutuksiin.	Valmis		
Toimenpide	tavoitteena 4 (itsenäinen lukio ja toisen asteen koulutus, ammatillinen koulutus kotoa käsin)			
Mittari	toisen asteen koulutusten määrä	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		2	4	5
Tavoite	Yhteistyön mahdollisuuden kartoittaminen seudullisten toimijoiden kanssa			
Toteuma	Pellon koulutusmahdollisuuksien laajentamiseksi on keskusteltu useilla eri kokoonpanoilla. IT-opetuksen järjestämistä on edistetty kunnanjohtajan vetämässä Pello kuntoon -ryhmässä, joka kokoontui asian äärelle 3 kertaa vuoden aikana. Tuloksena syntyi Pello peruskoulun robotiikka-kerho, johon hankittiin ohjelmoitavia robotteja Rotary-klubin avustuksella. Koulun kehittämiseksi perustettiin oma työryhmä, joka on valmistellut IT-opetuksen lisäksi lukion ja ammatillisen koulutuksen yhteistyötä ja ulkomaisten lukio-opiskelijoiden tuloa Pelloon kahdessa kokouksessaan. Lisäksi lukiolaisten IT-opetuksen toteuttamista on suunniteltu Lapin AMK:n kanssa yhdessä kokouksessa. Pellon kunta järjesti toisen asteen koulutuksesta tapaamisen Sallan kunnan, Lapin hyvinvointialueen ja ammattiopisto Lappia kanssa joulukuussa, ja tapaamisessa keskusteltiin mahdollisuuksista toteuttaa ammatillisten perustutkintokoulutusten toteuttamista yhteistyössä em. toimijoiden kanssa. Ensimmäiset uudet kokeilut on tarkoitus aloittaa elokuussa 2023.	Valmis		
Toimenpide	keskustelun aloitus ja mahdollinen kokeilutoiminta			
Mittari	yhteiset suunnittelupalaverit	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		0	5	7

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tavoitteet ja niiden toteutuminen

asia	mittari	nykytila	tavoite	toteuma
Henkilökunta	varhaiskasvatuksen	kelpoisuusehdot	kelpoisuusehdot	kelpoisuusehdot

	ja oppilaitosten kelpoinen henkilökunta	täyttäviä perusopetuksen opettajia 93% varhaiskasvatuksen opettajia 67 %	täyttäviä opettajia 100 %	täyttäviä perusopetuksen opettajia 93% varhaiskasvatuksen opettajia 67 %
	henkilökunnan koulutuspäivien määrä	koulun opetushenkilöstöllä kolme veso-päivää, lisäksi omaehtoista/työnantajan määräämää koulutusta varhaiskasvatuksen henkilöstöllä täydennyskoulutusta lain mukaisesti	koulutuspäivät 2021 -riittävästi ammattitaitoa ylläpitävää ja kehittävää täydennyskoulutusta	koulun opetushenkilöstöllä kolme veso-päivää ja tarvittaessa omaehtoista koulutusta, yksi ohjaaja oppisopimuskoulutuksessa, lisäksi omaehtoista/työnantajan määräämää koulutusta varhaiskasvatuksen henkilöstöllä täydennyskoulutusta lain mukaisesti
	pienet ryhmäkoot	Suurin ryhmä 21 oppilasta keväällä 2021, 16 oppilasta syksyllä 2021	ryhmäkoko max. 18 oppilasta	Suurin ryhmä 16 oppilasta keväällä 2022, 18 oppilasta syksyllä 2022
		Toteutunut Pienryhmä ja kokopäiväpedagogiikan toteuttamiseen lisäresurssina hanketyöntekijä	lasten ja henkilöstön välinen suhdeluku varhaiskasvatuslain mukainen	Toteutunut Pienryhmä ja kokopäiväpedagogiikan toteuttamiseen lisäresurssina hanketyöntekijä
Turvalliset ja terveelliset toimitilat		Toteutunut	uuden monitoimitalon valmistuminen ja käyttöönotto vuoden 2021 alusta -toiminnot saman katon alla, tilojen tehokas käyttö	Toteutunut
Yhtenäinen hyvän kasvun polku	laaja varhaiskasvatuspalveluiden, perus- ja lukio-opetuksen sekä sivistystoimen palveluiden strategia, seurantatyökalu ja kysymyspatteristo	Mittaristo otettu käyttöön keväällä 2021	mittariston käyttöönotto - ensimmäinen tiedonkeruu kevään 2021 aikana, jatkossa saadaan vertailutietoa	Mittaristo toista kertaa käytössä keväällä 2022, saatu ensimmäistä kertaa vertailutietoa

Perheiden arkiliikunnan ja aktiivisuuden lisääminen	liikuntatapahtumien määrä	Varhaiskasvatuksen liikunnallisia tapahtumia 4, lähiympäristön luontoretket kuukausittain	varhaiskasvatuksen liikunnallisia tapahtumia 2, luontoretket lähiympäristöön	varhaiskasvatuksen liikunnallisia tapahtumia 4, lähiympäristön luontoretket kuukausittain
	kerhojen määrän lisääminen	Viikoittaiset liikuntaryhmät päiväkodilla toteutuneet Harrastemessuja ei ole koronan takia voitu järjestää Meän kläpit liikkuu 2021 -hanke rikastuttanut liikuntakasvatusta	viikoittaisen ryhmän vakiinnuttaminen pidetään harrastemessut, kun korona sallii	Viikoittaiset liikuntaryhmät päiväkodilla toteutuneet Harrastemessuja ei ole pidetty Meän kläpit liikkuu 2021 -hanke rikastuttanut liikuntakasvatusta

7.3. Hyvinvoinnin edistäminen

Määrärahat yhteensä

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	2 619 580		2 619 580	3 272 658	653 078
TOIMINTAKULUT	-21 192 650	-1 280 000	-22 472 650	-23 203 475	-730 825
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-18 573 070	-1 280 000	-19 853 070	-19 930 817	-77 747
Suunnitelman muk.poistot				-205 269	-205 269

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Vyörytystulot				3 079 052	3 079 052
Vyörytysmenot				-3 021 377	-3 021 377

	Talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama
Käyttöomaisuus			
Arvo 1.1.		4 284 191	
Lisäykset		356 571	
Vähennykset		0	
Poistot		239 898	
Arvo 31.12.		4 400 864	

Tunnusluvut	TP2022	TP2021
Henkilöstömäärä 31.12.	230	208

Strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen

tavoite	toteuma
Polin toiminnan kehittäminen yhteistyössä Lapin TulSote hankkeen kanssa: monisairaiden ennakoiva hoitotyönmalli, Omaolo-palvelu, sähköinen ajanvaraus, eri asiantuntijoiden yhteistyön lisääminen paljon palveluita tarvitsevan kuntalaisen asioissa	Jatkunut suunnitelmien mukaan TulSoten kanssa. Sähköinen ajanvaraus otettu käyttöön. Asiantuntijoiden yhteistyötä on lisätty aktiivisesti. Omaolo-palvelun käyttöönotto on viivästynyt.
Ikäihmisten vastuulääkäri malli – lääkäri-geriatri työparin hankinta yksityiseltä palveluntuottajalta 1pv/vko	Geriatrici ollut käytössä viikoittain.
Päihde ja mielenterveyslääkäripalvelut kuntalaisille 2 pv/ kk	Päihdelääkäri ollut käytössä kerran kuukaudessa ja psykiatri 2 krt / kk.
Terveystalon erikoislääkäripalveluiden laajentaminen ortopediasta sisätauteihin	Toteutunut suunnitellusti.
Fysioterapian toimintamallien uudistaminen; suoravastaanottotoiminnan ostaminen ja ennaltaehkäisevän toiminnan siirtäminen liikunta- ja vapaa-aikatoimintaan, oman fysioterapian kohdentaminen yksilöohjaukseen ja –kuntoutukseen	Fysioterapian suoravastaanottotoiminta on alkanut ostopalveluna.
4 uutta lähihoitajan toimea tehostettuun palveluasumiseen	Kaikkia toimia ei saatu täytettyä. Yksi paikka täyttämättä.
Osaavan lääkäri työvoiman varmistaminen palkkoja korottamalla	Palkankorotukset toteutuneet suunnitellusti.
1 sairaanhoitajan, 4,5 lähihoitajan ja 1 hoitoapulaisen vakinaistaminen	Toteutunut suunnitellusti.
2 lähihoitaja oppisopimuskoulutusopiskelijaa, joista toinen avoin, eläköityvän korvaava tehtävä	Lähihoitajien oppisopimuskoulutukset toteutuneet.
2 lähihoitaja oppisopimuskoulutusopiskelijaa, joista toinen avoin, eläköityvän korvaava tehtävä	Lähihoitajien oppisopimuskoulutukset toteutuneet.
Suomen kulttuurirahaston rahoittama taidetyöpaja ja Meänopiston kurssitarjontaa asumisyksiköihin	Taidetyöpaja ei toteutunut kunnasta riippumattomista syistä. Meän opiston kurssit ostettu jokaiseen asumisyksikköön.
Asiakkaista vähintään 80% RAIsoft asiakasarviointijärjestelmän piirissä	Toteutunut suunnitellusti.

HappyOrNot asiakaspalautejärjestelmän käyttöönotto terveydenhuollossa ja asiakaspalautteen keskiarvo 3, arviointiskaalan ollessa 1-4	HappyOrNot otettu suunnitellusti käyttöön. Asiakaspalautteen keskiarvoa seurataan viikoittain. Keskiarvo ollut yli kolme.
Osallistuminen Ikäystävällinen Lappi -Kotona turvallisesti tulevaisuuden kodeissa 2022-2023 hankkeeseen	Toteunut osoittain.

Yhteiset hyvinvointia edistävät palvelut

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	947 730		947 730	1 723 129	775 399
TOIMINTAKULUT	-12 779 390	-366 000	-13 145 390	-13 811 728	-666 338
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-11 831 660	-366 000	-12 197 660	-12 088 599	109 061
Suunnitelman muk.poistot				-139 164	-139 164

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Vyörytystulot				3 079 052	3 079 052
Vyörytysmenot				-3 021 377	-3 021 377

Tunnusluvut	TP2022	TP2021
Henkilöstömäärä 31.12.		69

Strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tavoite	Osaston kehittäminen akuutti- ja kuntoutusosastona.			
Toteuma	Pitkäaikaispotilaita ei ole ollut. Potilaspaikkaluku on toteutunut pääosin suunnitellusti.	Valmis		
Mittari	ei pitkäaikaispotilaita	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		1	0	0
Mittari	potilaspaikkaluku	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		12	12	12

Yhteisten hyvinvointia edistävien palveluiden tavoitteet ja mittarit

Tavoite	Vastaanottoiminnan kehittäminen			
Toteuma	Lääkäreitä ja sairaanhoitajia on työskennellyt poliklinikalla suunnitellusti, osin jopa suunniteltua paremmin. Erikoissairaanhoidon käyntimääriä ei onnistuttu vähentämään suunnitellusti. Terveystyöyhtiöasiakkaan tunnistamisessa jäätiin kauas suunnitellusta tavoitteesta.	Käynnissä		
Toimenpide	perusterveydenhuollon kehittäminen jatkuu TulSote-hankkeen ja Savo Partnersin kanssa			
Mittari	erikoissairaanhoidon käyntimäärät	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		6 164	5 950	6 205
Mittari	terveyshyötyasiakkaan tunnistaminen	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		10	300	8
Mittari	vastaanottoiminnassa lääkäreitä	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		1	3	3,5
Mittari	vastaanottoiminnassa sairaanhoitajia	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		3	4	4
Tavoite	Mielenterveytyksen kehittäminen			
Toteuma	Mtt:n hoitajien sekä psykologin käynnit ovat lisääntyneet suunnitellusti, joskin jääden hieman tavoitetasosta. Mtt:n hoitajakäynnit sisältävät käynnit sekä sairaanhoitajalla että lähihoitajalla. On saatu vakituinen psykologi. Terveystyöyhtiöasiakkaiden tunnistamisen toimenpiteet Savo Partnersin kanssa ovat keskeytyneet hyvinvointialueelle siirtymisen valmistelun vuoksi. Psykiatrikäyntimääristä toteumatieto toimittamatta.	Käynnissä		
Toimenpide	kehittäminen jatkuu TulSoTe -hankkeen ja Savo Partnersin kanssa			
Mittari	mtt:n hoitaja käynnit (kpl)	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		2 006	3 000	2 163
Mittari	psykiatrin käynnit (kpl)	Lähtötila	Tavoitetila	
		1 159	1 100	
Mittari	psykologikäynnit (kpl)	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma

		398	500	433
Mittari	terveyshyötyasiakkaan tunnistaminen	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		10	100	5
Tavoite	Neuvola toiminnan kehittäminen			
Toteuma	Terveystyötyasiakkaiden tunnistamisen toimenpiteet Savoa Partnersin kanssa ovat keskeytyneet hyvinvointialueelle siirtymisen valmistelun vuoksi.			Käynnissä
Toimenpide	osallistuminen kehitystoimintaan yhteistyössä TulSote-hankkeen ja Savoa Partnersin kanssa			
Mittari	terveyshyötyasiakkaan tunnistaminen	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		2	200	15
Tavoite	Fysioterapian toiminnan kehittäminen			
Toteuma	Toteutunut suunnitellusti.			Valmis
Toimenpide	jatkuu kahdella fysioterapeutilla: toiselle kuuluu osaston kuntoutuspotilaat ja molemmat tekevät yksilöfysioterapioita			
Mittari	fysioterapia: fysioterapeutit ja toimintaterapeutti	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		3	3	3
Tavoite	Omahoitoon motivoiminen ja terveyden edistäminen			
Toteuma	Neuvolan henkilöstö on työllistynyt koronarokotteiden antamisesta siinä määrin, että seniorisyönejä ei ole ollut resursseja toteuttaa.			Aloittamatta
Mittari	seniorisyöneihin osallistuneiden 65 vuotiaiden määrä (n. 70%)	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		0	45	0
Mittari	seniorisyöneihin osallistuneiden 70 vuotiaiden määrä (n. 70%)	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		0	55	0

Senioripalveluiden tavoitteet ja mittarit

Tavoite	Ikäihmisten kotona asumisen tukeminen			
Toteuma	Tehostetun kotisairaanhoidon asiakasmäärät vaihtelevat tarpeen mukaan, välillä useita asiakkaita. Kotihoidossa vakituisia asiakkaita noin 80 ja tilapäisiä asiakkaita noin 20.			Käynnissä
Toimenpide	kotisairaanhoidon työntekijöiden määrä 6 ympäri vuoden			
Toimenpide	osallistuminen Ikäystävällinen Lappi -hankkeeseen			
Mittari	kotihoitoon asiakkaita (n. 15% yli 75 vuotiaista)	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		0	115	100
Mittari	tehostettu kotisairaanhoido, kotisairaala-toiminta ympäri vuoden			

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin yksilöpalveluiden tavoitteet ja mittarit

Tavoite	Lastensuojelun tarpeen vähentäminen muita perhepalveluita lisäämällä			

Toteuma	Toteutunut osittain.	Käynnissä		
Mittari	jälkihuollossa lapsia	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		10	10	15
Mittari	lastensuojelun avopalveluissa lapsia	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		20	20	15
Mittari	muissa kuin lasu-palveluissa lapsia (SHL)	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		0	10	33
Mittari	sijoitettuja lapsia	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		10	9	8

Senioripalvelut

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	1 612 650		1 612 650	1 512 866	-99 784
TOIMINTAKULUT	-7 320 100	-914 000	-8 234 100	-8 313 854	-79 754
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-5 707 450	-914 000	-6 621 450	-6 800 988	-179 538
Suunnitelman muk.poistot				-58 148	-58 148

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Vyörytystulot				3 079 052	3 079 052
Vyörytysmenot				-3 021 377	-3 021 377

Tunnusluvut	TP2022	TP2021
Henkilöstömäärä 31.12.	130	126

Strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Senioripalveluiden tavoitteet ja mittarit

Tavoite		Kunnan palveluasumispaikat suhteessa ostopaikkojen määrään; Vanhukset		
Toteuma	Lähtötilanteeseen nähden parannusta, mutta tavoitearvon alle jäätiin hieman. Ostopaikoista ei saatu tietoa.			Käynnissä
Mittari	kunnan tehostettu palveluasuminen	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		51	66	60
Mittari	ostopaikat	Lähtötila	Tavoitetila	
		1	1	
Tavoite		Kunnan palveluasumispaikat suhteessa ostopaikkojen määrään; Mielenterveys		
Toteuma	Toteutunut suunniteltua paremmin.			Valmis
Mittari	omat paikat	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		6	6	7
Mittari	ostopaikat	Lähtötila	Tavoitetila	
		3	3	
Tavoite		Kunnan palveluasumispaikat suhteessa ostopaikkojen määrään; Kehitysvammaiset		
Toteuma	Tavoite lähes saavutettu.			Käynnissä
Mittari	omat paikat	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		13	14	10
Mittari	ostopaikat	Lähtötila	Tavoitetila	
		4	3	
Tavoite		Kunnan palveluasumispaikat suhteessa ostopaikkojen määrään; Päihdehuolto		
Toteuma	Ei omia paikkoja, ostopaikoista ei saatu tietoa.			Valmis
Mittari	omat paikat	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		0	0	0
Mittari	ostopaikat	Lähtötila	Tavoitetila	
		2	2	
Tavoite		Kunnan palveluasumispaikat suhteessa ostopaikkojen määrään; Vammaispalvelu		
Toteuma	Ei omia paikkoja, ostopaikoista ei saatu tietoa.			Valmis
Mittari	omat paikat	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		0	0	0
Mittari	ostopaikat	Lähtötila	Tavoitetila	
		1	1	
Tavoite		Ikäihmisten kotona asumisen osuutta vahvistetaan kotipalvelun avulla		
Toteuma	Tavoitteesta jäätiin hieman.			Käynnissä
Mittari	1. kotona asuvat % (yli 75-v) /			

	laitoshoidossa / palveluasumisessa %			
Mittari	2. kotihoidossa (%)	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		14,4	15	12
Mittari	3. tukipalvelut (%)	Lähtötila	Tavoitetila	
		8,3	9	
Mittari	4. laitoshoidossa (%)	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		1	0	0
Mittari	5. palvelutalossa (%)	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		12,6	14	10
Mittari	6. tehostetussa (%)	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		8,1	10,2	8

Lasten, nuorten ja perheen hyvinvoinnin yksilöpalvelut

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	59 200		59 200	36 663	-22 537
TOIMINTAKULUT	-1 093 160		-1 093 160	-1 077 892	15 268
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 033 960		-1 033 960	-1 041 229	-7 269
Suunnitelman muk.poistot				-7 956	-7 956

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Vyörytystulot				3 079 052	3 079 052
Vyörytysmenot				-3 021 377	-3 021 377

Tunnusluvut	TP2022	TP2021
Henkilöstömäärä 31.12.	5	7

Strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin yksilöpalveluiden tavoitteet ja mittarit

Tavoite	Lapsiperheiden palvelukonseptien ja kannustemallien jalostaminen			
Toteuma	Toteutunut osittain.			Käynnissä
Mittari	1. lasten määrä sosiaalihoitolain ja lastensuojelun palveluissa suhteessa 0-18 -vuotiaiden määrään			
Mittari	2. lastensuojeluilmoitusten määrä (tavoitteena alle tavoitetilan arvon)	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		29	30	50
Mittari	3. avopalveluissa lapsia	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		10	14	15
Mittari	4. avopalveluissa lapsia, jotka uusia	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		1	4	11
Mittari	5. sijoituksessa lapsia	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		11	10	7
Mittari	6. jälkihuollossa lapsia	Lähtötila	Tavoitetila	Toteuma
		3	6	15

7.4. Tuloslaskelman toteutuminen

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	4 094 250		4 094 250	4 815 419	721 169
Myyntituotot	680 680		680 680	944 322	263 642
Maksutuotot	1 812 430		1 812 430	1 755 460	-56 970
Tuet ja avustukset	515 380		515 380	1 002 634	487 254
Muut toimintatuotot	1 085 760		1 085 760	1 113 004	27 244
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					
TOIMINTAKULUT	-31 765 390	-1 473 000	-33 238 390	-33 986 902	-748 512
Henkilöstökulut	-15 326 950	-1 188 900	-16 515 850	-15 999 703	516 147
Palkat ja palkkiot	-11 951 840	-1 182 400	-13 134 240	-12 872 696	261 544
Henkilösivukulut	-3 379 210	-6 500	-3 385 710	-3 404 437	-18 727
Eläkekulut	-2 914 330	-6 000	-2 920 330	-2 907 553	12 777
Muut henkilösivukulut	-464 880	-500	-465 380	-496 884	-31 504
Palvelujen ostot	-13 149 110	-162 000	-13 311 110	-13 862 021	-550 911
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 353 400	-58 500	-1 411 900	-1 848 981	-437 081
Avustukset	-808 080	-108 600	-916 680	-1 076 757	-160 077
Muut toimintakulut	-1 127 850	45 000	-1 082 850	-1 199 440	-116 590
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-27 671 140	-1 473 000	-29 144 140	-29 171 483	-27 343
VEROTULOT	12 030 000	1 138 630	13 168 630	13 168 629	-1
VALTIONOSUUDET	17 030 900		17 030 900	16 961 097	-69 803
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	154 000		154 000	757 995	603 995
Korkotuotot	3 500		3 500	8 922	5 422
Muut rahoitustuotot	163 050		163 050	767 106	604 056
Korkokulut	-11 000		-11 000	-14 397	-3 397
Muut rahoituskulut	-1 550		-1 550	-3 635	-2 085
VUOSIKATE	1 543 760	-334 370	1 209 390	1 716 238	506 848
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 100 000		-1 100 000	-1 032 163	67 837
Suunnitelman muk.poistot	-1 100 000		-1 100 000	-1 032 163	67 837
Kertaluonteiset poistot					
Arvonalentumiset					
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	443 760	-334 370	109 390	684 075	574 685
VARAUSTEN JA RAH.MUUTOKSET	52 300		52 300	52 300	
Poistoeron muutos	52 300		52 300	52 300	
Varausten muutos					
Rahastojen muutos					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	496 060	-334 370	161 690	736 375	574 685

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Vyörytystulot				3 079 052	3 079 052
Vyörytysmenot				-3 021 377	-3 021 377

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
VEROTULOT	12 030 000	1 138 630	13 168 630	13 168 629	-1
Kunnan tulovero	10 327 000	525 340	10 852 340	10 852 333	-7
Kiinteistövero	909 000	78 490	987 490	987 493	3
Osuus yhteisöveron tuotosta	794 000	534 800	1 328 800	1 328 802	2

Kunnan verotulon määräytymisperusteet			
Verovuosi	Tulovero- prosentti	Verotettava tulo milj. €	Muutos %
2017	20,25	46,12	-4,50
2018	21,25	46,03	-0,20
2019	21,25	46,59	1,20
2020	21,25	47,50	1,90
2021	21,25	48,99	3,10
2022	21,25		

Kiinteisöveroprosentit				
Verovuosi	Asuinrak.	Yleinen	Muu asuinrak.	Voimalait.
2017	0,41	0,93	1,00	2,50
2018	0,41	0,93	1,00	2,50
2019	0,41	1,25	1,20	3,00
2020	0,41	1,25	1,20	3,00
2021	0,41	1,25	1,20	3,00
2022	0,41	1,25	1,20	3,10

	Ta 2022	Ta muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
VALTIONOSUUDET	17 030 900		17 030 900	16 961 097	-69 803
Kunnan peruspalv. valt.osuus	12 411 220		12 411 220	12 414 435	3 215
Opetus- ja kultt.toim.muut valt				-344 028	-344 028
Harkinnanvar.valt.os.korotus					
Verotulomenetysten kompensaa	2 191 500		2 191 500	2 254 200	62 700

7.5. Investointiosan toteutuminen

TALOUSARVIO SITOVAT MÄÄRÄRAHAT JA TULOARVIOT, TOTEUTUMISVERTAILU	Alkuper. talousarvio	Talousarvio muutoks.	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
INVESTOINTIOSA					
KUNNANHALLITUS					
Maanhankinta	20 000		20 000	3 640	-16 360
Tulot				500	500
Netto				4 140	-15 860
Arvopaperien hankinta	30 000		30 000	52 016	22 016
Tulot				18 654	18 654
Netto				33 362	33 362
ELINVOIMAN EDISTÄMINEN					
Teollisuusalueen teiden kunnostus	800 000		800 000	523 849	-276 151
Kyllinkeitaan vesikatto- ja räystäsrakenteet	250 000	10 000	260 000	260 400	400
Kaavateiden päällystäminen	43 750		43 750	41 380	-2 370
Kirjaston remontti	79 000	19 000	98 000	94 222	-3 778
Koulukeskuksen suoja-aita	15 000		15 000	0	-15 000
Liikunta- ja virkistyspuisto Menot	100 000	18 000	118 000	118 145	145
Tulot	80 000		80 000	65 475	-14 525
Netto	20 000		20 000	52 670	32 670
Tievalojen ohjausjärjestelmä	50 000		50 000	12 376	-37 624
Terveyskeskuksen jäähdytys	22 000		22 000	15 779	-6 221
Kyllinkeitaan jäähdytys	27 500		27 500	20 069	-7 431
Kiinteistöautomaation päivitys	50 000		50 000	0	-50 000
Palloilu- ja harrastekentän rakentaminen Menot	47 000		47 000	33 223	-13 777
Tulot	15 500		15 500	2 151	-13 349
Netto	31 500		31 500	31 072	-428
Porthaita, porinoita ja patikointita Menot	31 000		31 000	5 115	-25 885
Tulot	22 000		22 000	5 533	-16 467
Netto	9 000		9 000	418	-8 582
Terveyskeskuksen katoksen vesikatto	10 000		10 000	10 278	278
Terveyskeskuksen ja Kyllinkeitaan jäähdytysjärj. asennus	30 000		30 000	0	-30 000
Monitoimitalon kalustaminen ja varustaminen		13 000	13 000	10 926	-2 074
Kalastaman energiategohokkuus ja laitehankinnat Menot		1 200	1 200	1 200	0
Tulot		0	0	960	960
Netto		1 200	1 200	240	-960
Kalastaman pakastekontti Menot		20 200	20 200	21 390	1 190

	Tulot		16 000	16 000	16 000	0
	Netto		4 200	4 200	5 390	1 190
	Virkaeläinlääkärin autotalli		10 000	10 000	8 145	-1 855
	Sähköautojen latauspisteet Tulot			0	9 443	9 443
	Ritavalken vesihuolto		12 000	12 000	6 449	-5 551
	Ritavalkean asemakaava		5 000	5 000	4 837	-163
	Mätässaaren ja Mikontörmän ruoppaus Menot		10 000	10 000	3 080	-6 920
	Tulot		5 000	5 000	0	-5 000
	Netto		5 000	5 000	3 080	-1 920
	Kauppatien kaava		15 000	15 000	5 581	-9 419
	Muu talonrakennus	80 000	-80 000	0	0	0
	Muu julkinen käyttöomaisuus	50 000	-53 400	-3 400	0	3 400
	Sitovat määrärahat/	1 735 250	-3 400	1 735 250	1 252 098	-483 152
	tuloarviot yhteensä	117 500	21 000	138 500	118 715	-19 785

Yleistä

Pellon kunnan vuoden 2022 talousarvion mukainen investointisuunnitelma toteutui nettoarvoltaan n. 70 %:sti. Hankemäärän osalta toteuma oli n. 90 %. Merkittävän eron nettoarvossa aiheuttivat pääasiassa teollisuusalueen teiden kunnostukseen liittyvän pinnoituksen siirtäminen sopimuksella osittain vuodelle 2023, koulukeskuksen suoja-aidan rakentamisvastuun siirtyminen pois kunnalta, tievalojen ohjausjärjestelmän hankkiminen pääosin leasing-ratkaisulla ja kiinteistöautomaatiohankkeen toteutumattomuus.

Niiden hankkeiden osalta, jotka lisättiin investointiohjelmaan tilikauden aikana – joko vuodelta 2021 jatkuneita hankkeita tai uusia hankkeita – nettoarvototeuma oli n. 80 %. Hankemäärän osalta toteuma oli n. 90 %.

Vuoden 2022 euromääräisesti suurimmat investoinnit olivat teollisuusalueen teiden kunnostus ja Kyllinkeitaan vesikatto.

Hankekohtaiset kommentit

Maan hankinta

Maanhankintaan varatusta määrärahasta käytettiin 18 %.

Arvopaperien hankinta

Arvopaperien hankintaan varattu määräraha ylitettiin 73 %.

Teollisuusalueen teiden kunnostus

Tierakenne- ja inframuutokset sekä osa pinnoituksesta on tehty v. 2022, loput pinnoituksesta tehdään v. 2023. Hankkeen jakaminen osittain vuodelle 2023 aiheuttaa määrärahan merkittävän alikäytön.

Kyllinkeitaan vesikatto ja räystäsrakenteet

Hanke on toteutunut suunnitellusti. Suunnittelun lisäksi uusittiin myös osa julkisivuverhouksesta. Hankkeeseen on myönnetty lisämäärärahaa.

Kaavateiden päällystäminen

Hanke on toteutunut suunnitellusti. Lisäksi on tehty joitakin paikkausluontoisia pinnoituksia.

Kirjaston remontti

Hanke on toteutunut hieman suunniteltua laajempaan. Hankkeeseen on myönnetty lisämäärärahaa.

Koulukeskuksen suoja-aita

Liikennevirasto on toteuttanut hankkeen omaan lukuunsa.

Liikunta- ja virkistyspuisto

Hanke on toteutunut suunnitellusti lukuun ottamatta aita, joka tehdään v. 2023. Hankkeeseen on myönnetty lisämäärärahaa.

Tievalojen ohjausjärjestelmä

Hanke on toteutunut suunnitellusti. Pääosa hankkeesta on kuitenkin toteutettu leasing-ratkaisuna, mikä aiheuttaa merkittävän määrärahan alikäytön.

Terveyskeskuksen jäähdytys

Hanke on toteutunut suunnitellusti.

Kyllinkeitaan jäähdytys

Hanke on toteutunut suunnitellusti.

Kiinteistöautomaation päivitys

Ei toteutunut, tarkastellaan mahdollisuutta toteuttaa kokonaisvaltaisempi uudistus.

Palloilu- ja harrastekentän rakentaminen

Hanke on toteutunut suunnitellusti.

Porthaita, porinoita ja patikointia

Hanke on toteutunut osittain.

Terveyskeskuksen katoksen vesikatto

Hanke on toteutunut suunnitellusti.

Monitoimitalon kalustaminen ja varustaminen ¹⁾

Hanke on toteutunut suunnitellusti.

Kalasadaman energiatehokkuus ja laitehankinnat ¹⁾

Hanke on toteutunut suunnitellusti.

Kalasadaman pakastekontti ¹⁾

Hanke on toteutunut suunnitellusti.

Virkaeläinlääkärin autotalli ¹⁾

Hanke on toteutunut suunnitellusti.

Sähköautojen latauspisteet ¹⁾

Vihreän pysäkin latauspisteen sähköliittymä ja rakenteet on myyty.

Ritavalkean asemakaava ¹⁾

Hanke on toteutunut suunnitellusti.

Mätässaaren ja Mikontörmän välinen ruoppaus ¹⁾

Hanke on toteutunut suunnitellusti. Lupaprosessi etenee v. 2023.

Kauppatien kaava ¹⁾

Hanke ei ole vielä valmistunut.

Muu talonrakennus

Sisältää vuosittain varoja talousarviossa määrittelemättömiin rakennushankkeisiin tai rakennushankkeiden muutoksiin.

Muu julkinen käyttöomaisuus

Sisältää vuosittain varoja talousarviossa vielä määrittelemättömiin käyttöomaisuushankintoihin.

¹ Hanke on lisätty ohjelmaan tilikauden aikana.

7.6. Rahoituslaskelman toteutuminen

PELLON KUNTA

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 543 760	-334 370	1 209 390	1 716 238	506 848
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät				-22 953	-22 953
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 735 250		-1 735 250	-1 252 098	483 152
Rahoitusosuudet investointimenoihin	117 500	21 000	138 500	90 119	-48 381
Pys. vastaavien hyödykk. luov.tulot				51 550	51 550
Toiminta ja investoinnit, netto	-73 990	-313 370	-387 360	582 855	970 215
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset				-109 576	-109 576
Antolainasaamisten vähennykset	30 000		30 000	32 160	2 160
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-228 520		-228 520	-228 512	8
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	334 370	334 370	-710 000	-1 044 370
Oman pääoman muutokset					0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-272 510	21 000	-251 510	-433 073	-181 563

7.7. Talousarvion sitovat määrärahat ja tuloarviot

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMINEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMISESTA, 1000 €	Määrärahat				Tuloarviot		
	Sitovuus	Ta+muutos	Toteuma	Poikkeama	Ta+muutos	Toteuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA							
Johdon hallinnon palvelut	N	392	425	33	3	8	5
Henkilöstöpalvelut	N	287	316	29	65	49	-16
Talouspalvelut	N	532	456	-76	93	36	-57
Tiedonhallinta- ja viestintäpalvelut	N	251	254	3	24	23	-1
Työ- ja yrittäjyyspalvelut	N	450	386	-64	39	1	-38
Yhdyskunta- ja asumispalvelut	N	2 963	3 133	170	671	732	61
Varhaiskasvatus-, koulutus- ja vapaa-ajanpalvelut	N	5 891	5 812	-79	579	693	114
Yhteiset hyvinvointia edistävät palvelut	N	13 145	13 812	667	948	1 723	775
Senioripalvelut	N	8 234	8 314	80	1 613	1 513	-100
Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin yksilöpalvelut	N	1 093	1 078	-15	59	37	-22
TULOSLASKELMAOSA							
Verotulot	B				13 169	13 169	0
Valtionosuudet	B				17 031	16 961	-70
Korkotulot	B				4	9	5
Muut rahoitustuotot	B				163	767	604
Korkomenot	B	11	14	3			
Muut rahoitusmenot	B	2	4	2			
INVESTOINTIOSA							
Kunnanhallitus							
Maanhankinta	N	30	52	22	0	19	19
Arvopaperien hankinta	N	20	4	-16	0	1	1
Elinvoiman edistäminen							
Teollisuusalueen teiden kunnostus	N	800	524	-276			0
Kyllinkeitaan vesikatko- ja räystäärakenteet	N	260	260	0			0
Kaavateiden päällystämisen	N	44	42	-2			0
Kirjaston remontti	N	98	94	-4			0
Koulukeskuksen suoja-aita	N	15	0	-15			0
Liikunta- ja virkistyspuisto	N	118	118	0	80	65	-15
Tievalojen ohjausjärjestelmä	N	50	12	-38			0
Terveyskeskuksen jäähdytys	N	22	16	-6			0
Kyllinkeitaan jäähdytys	N	27	20	-7			0
Kiinteistöautomaation päivitys	N	50	0	-50			0

Palloilu- ja harrastekentän rakentaminen	N	47	33	-14	15	2	-13
Porthaita, porinoita ja patikointita	N	31	5	-26	22	5	-17
Terveyskeskuksen katoksen vesikatto	N	10	10	0			0
Terveyskeskuksen ja Kyllinkeitaan jäähdytysjärj. asennus	N	30	0	-30			
Monitoimitalon kalustaminen ja varustaminen	N	13	11	-2	0	0	0
Kalastaman energiatehokkuus ja laitehankinnat	N	1	1	0	0	1	1
Kalastaman pakastekontti	N	20	21	1	16	16	0
Virkaeläinlääkärin autotalli	N	10	8	-2	0	0	0
Sähköautojen latauspisteet	N	0	0	0	0	9	9
Ritavalken vesihuolto	N	12	6	-6			0
Ritavalkean asemakaava	N	5	5	0			0
Mätässaaren ja Mikontörmän ruoppaus	N	10	3	-7	5	0	-5
Kauppatien kaava	N	15	6	-9			0
Muu talonrakennus	N	0		0			0
Muu julkinen käyttöomaisuus	N	-3	0	3			0
RAHOITUSOSA							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäys	B	0	110	110			
Antolainasaamisten vähennys	B				30	32	2
Lainakannan muutokset							
Pitkäaik. lainojen lisäys			0	0			
Pitkäaik. lainojen vähennys	B	229	229	0			
Lyhytaik. lainojen muutos	N	0	710	710	334	0	-334
Oman pääoman muutokset							
Vaikutus maksuvalmiuteen					-252	433	181
YHTEENSÄ		35 215	36 304	1 089	34 711	36 304	1 089

N=sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio

B=bruttomääräraha/-tuloarvio

8. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

8.1. Tuloslaskelma

KUNNAN TULOSLASKELMA/ULKOINEN

	1.1.-31.12.2022		1.1.-31.12.2021	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	793 377,31		620 656,16	
Maksutuotot	1 755 320,51		1 817 492,22	
Tuet ja avustukset	1 002 634,25		1 740 595,11	
Muut toimintatuotot	1 085 037,81	4 636 369,88	973 664,83	5 152 408,32
Valmistus omaan käyttöön		0,00		0,00
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	12 595 266,22		11 736 944,67	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	2 907 553,11		2 748 862,91	
Muut henkilösivukulut	496 883,93		428 698,06	
Palvelujen ostot	13 720 941,68		13 805 680,86	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 838 879,33		1 782 202,79	
Avustukset	1 076 756,91		1 010 744,56	
Muut toimintakulut	1 171 571,95	33 807 853,13	937 009,12	32 450 142,97
Toimintakate		-29 171 483,25		-27 297 734,65
Verotulot		13 168 628,55		12 502 367,74
Valtionosuudet		16 961 097,00		16 392 808,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot		8 921,97		11 278,47
Muut rahoitustuotot		767 105,52		179 609,93
Korkokulut		-14 397,48		-17 072,73
Muut rahoituskulut		-3 634,66		1 056,49
Vuosikate		1 716 237,65		1 772 313,25
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 032 162,54		-1 079 254,11
Arvonalentumiset				
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Tilikauden tulos		684 075,11		693 059,14
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)		52 300,00		52 300,00
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00		0,00
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)		736 375,11		745 359,14

8.2. Rahoituslaskelma

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

	2022		2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 716 237,65		1 772 313,25	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjaukset	-22 953,33	1 693 284,32	-65 794,39	1 706 518,86
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 252 098,01		-868 957,49	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	90 118,92		209 698,26	
Pysyvien vastaavien hyödykk.luovutustulot	51 550,00	-1 110 429,09	141 167,09	-518 092,14
Toiminnan ja investointien rahavirta		582 855,23		1 188 426,72
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset		-109 576,00		-2 888,00
Antolainasaamisten vähennykset		32 160,00		30 000,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-228 512,00		-228 512,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-710 000,00	-938 512,00	0,00	-228 512,00
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	29 647,08		-36 881,47	
Vaihto-omaisuuden muutos	3 974,62		-1 374,69	
Saamisten muutos	-577 638,48		-313 118,23	
Korottomien velkojen muutos	465 371,96	-78 644,82	-33 246,37	-384 620,76
Rahoituksen rahavirta		-1 094 572,82		-586 020,76
Rahavarojen muutos		-511 717,59		602 405,96
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	880 739,60		1 392 457,19	
Rahavarat 1.1.	<u>1 392 457,19</u>	-511 717,59	<u>790 051,23</u>	602 405,96

8.3. Tase

KUNNAN TASE

VASTAAVAA		2022	2021
A.	PYSYVÄT VASTAAVAT		
I	Aineettomat hyödykkeet		
	2. Muut pitkävaikutteiset menot	112 136,46	115 998,63
	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	112 136,46	115 998,63
II	Aineelliset hyödykkeet		
	1. Maa- ja vesialueet	1 696 007,05	1 661 881,54
	2. Rakennukset	9 574 275,93	9 716 539,42
	3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 150 466,13	1 295 596,50
	4. Koneet ja kalusto	153 578,14	221 606,83
	5. Muut aineelliset hyödykkeet	38 477,97	38 477,97
	6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	754 240,46	331 001,37
	Aineelliset hyödykkeet yhteensä	13 367 045,68	13 265 103,63
III	Sijoitukset		
	1. Osakkeet ja osuudet	4 127 012,74	4 123 872,74
	3. Muut lainasaamiset	770 000,00	690 000,00
	4. Muut saamiset	116 259,76	118 843,76
	Sijoitukset yhteensä	5 013 272,50	4 932 716,50
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
	1. Valtion toimeksiannot	0,00	26 794,56
	2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	27 520,85	23 366,53
	TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	27 520,85	50 161,09
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I	Vaihto-omaisuus		
	3. Valmiit tuotteet	64 280,40	68 255,02
	Vaihto-omaisuus yhteensä	64 280,40	68 255,02
II	Saamiset		
	Pitkäaikaiset saamiset		
	2. Lainasaamiset	33 750,00	41 250,00
	Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	33 750,00	41 250,00
	Lyhytaikaiset saamiset		
	1. Myyntisaamiset	575 437,12	624 527,35

	2.	Lainasaamiset	59 999,73	149 500,00
	3.	Muut saamiset	1 170 622,37	444 034,14
	4.	Siirtosaamiset	312 969,70	315 828,95
		Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	2 119 028,92	1 533 890,44
III		Rahoitusarvopaperit		
	1.	Osakkeet ja osuudet	1 900,52	1 900,52
		Rahoitusarvopaperit yhteensä	1 900,52	1 900,52
IV		Rahat ja pankkisaamiset	878 839,08	1 390 556,67
		VASTAAVAA YHTEENSÄ	21 617 774,41	21 399 832,50

VASTATTAVAA		2022	2021
A.	OMA PÄÄOMA		
I	Peruspääoma	11 286 933,95	11 286 933,95
IV	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	743 540,51	-1 818,63
V	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	736 375,11	745 359,14
	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	12 766 849,57	12 030 474,46
B	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
	1. Poistoero	618 883,33	671 183,33
	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	618 883,33	671 183,33
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
	1. Valtion toimeksiannot	29 387,92	22 331,08
	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	28 719,54	28 769,54
	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	58 107,46	51 100,62
E	VIERAS PÄÄOMA		
I	Pitkäaikainen		
	2. Lainat rahoitus- ja vakuuslaitoksilta	1 848 099,00	1 996 611,00
	3. Lainat julkisyhteisöiltä	400 000,00	480 000,00
	Pitkäaikainen yhteensä	2 248 099,00	2 476 611,00
II	Lyhytaikainen		
	1. Joukkovelkakirjalainat	1 000 000,00	1 710 000,00
	2. Lainat rahoitus- ja vakuustuslaitoksilta	148 512,00	148 512,00
	3. Lainat julkisyhteisöiltä	80 000,00	80 000,00
	5. Saadut ennakot	460,25	466,90
	6. Ostovelat	1 529 786,23	1 292 764,88

7.	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	479 861,52	400 807,92
8.	Siirtovelat	2 687 215,05	2 537 911,39
	Lyhytaikainen yhteensä	5 925 835,05	6 170 463,09
	VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	8 173 934,05	8 647 074,09
	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	21 617 774,41	21 399 832,50

8.4. Konsernilaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toimintatuotot	16 588 866,34	16 607 910,36
Toimintakulut	-46 451 306,01	-44 328 495,02
Toimintakate	-29 862 439,67	-27 720 584,67
Verotulot	13 168 628,55	12 502 367,74
Valtionosuudet	18 481 571,17	17 913 679,68
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	7 508,03	12 913,40
Muut rahoitustuotot	755 497,25	186 507,12
Korkokulut	-78 915,95	-62 096,72
Muut rahoituskulut	-22 589,21	-12 922,14
Vuosikate	2 449 259,56	2 819 864,43
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 109 049,38	-1 995 349,90
Satunnaiset erät	310,09	-2 349,61
Tilikauden tulos	340 520,27	822 164,92
Tilinpäätössirrot	3 595,01	12 157,05
Tilikauden verot	-42 191,47	-33 874,00
Vähemmistöosuudet	5 181,51	4 225,55
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	307 105,32	804 673,52

Konsernin rahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2022			2021
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 449 259,56			2 819 864,43
Satunnaiset erät	310,09			-2 349,61
Tilikauden verot	-42 191,47			-33 874,00
Tulorahoituksen korjauserät	-90 025,71	2 317 352,47	-138 934,36	2 644 706,46
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-4 254 437,67			-3 688 349,99
Rahoitusosuudet investointimenoihin	331 680,48			257 054,43
Pysyvien vastaavien hyödykk.luovutustulot	145 274,37	-3 777 482,82	145 879,54	-3 285 416,02
Toiminnan ja investointien rahavirta		-1 460 130,35		-640 709,57
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	9 576,00			-2 888,00
Antolainasaamisten vähennykset	-32 160,00	22 584,00	30 000,00	27 112,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 615 604,84			1 602 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-383 861,73			-567 694,72
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-893 696,72	1 338 046,39	-56 789,28	977 516,00
Oman pääoman muutokset		-569 811,83		35 516,92
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutoks.	28 459,17			-71 814,57
Vaihto-omaisuuden muutos	-15 912,67			2 527,62
Saamisten muutos	-516 056,46			218 454,35
Korottomien velkojen muutos	526 895,99	23 386,03	216 531,02	365 698,42
Rahoituksen rahavirta		814 204,59		1 405 843,34
Rahavarojen muutos		-645 925,76		765 133,39
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	3 221 105,34			3 867 031,10
Rahavarat 1.1.	3 867 031,10	-645 925,76	3 101 897,71	765 133,39

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2022	2021
A. PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	131 376,61	117 110,23
2. Muut pitkävaikutteiset menot	170 405,82	168 796,96
3. Ennakkomaksut	7 012,64	2 402,23
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	308 795,06	288 309,42
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	1 988 963,27	1 952 771,20
2. Rakennukset	16 572 715,11	17 188 648,74
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 223 412,86	1 378 416,27
4. Koneet ja kalusto	746 668,82	793 981,94
5. Muut aineelliset hyödykkeet	57 304,98	51 407,12
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 147 957,28	3 753 583,34
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	26 737 022,32	25 118 808,62
III Sijoitukset		
2. Osakkuusyhteisöosuudet	171 955,34	171 955,34
3. Muut osakkeet ja osuudet	1 046 638,67	1 038 888,80
4. Muut lainasaamiset	0,00	6 117,89
5. Muut saamiset	132 745,70	135 329,70
Sijoitukset yhteensä	1 351 339,71	1 352 291,73
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1. Valtion toimeksiannot	183 530,97	181 105,66
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	28 685,87	24 561,31
3. Muut toimeksiantojen varat	115 299,23	174 143,15
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	327 516,07	379 810,12
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
1. Aineet ja tarvikkeet	131 140,58	113 319,50
3. Valmiit tuotteet	64 280,40	68 255,02
4. Muu vaihto-omaisuus	8 706,21	6 640,00
5. Ennakkomaksut	0,00	0,00
Vaihto-omaisuus yhteensä	204 127,19	188 214,52

II	Saamiset		
	Pitkäaikaiset saamiset	495,55	
	Lyhytaikaiset saamiset		
1.	Myyntisaamiset	1 668 664,76	1 440 327,44
2.	Lainasaamiset	52 499,73	144 639,34
3.	Muut saamiset	1 524 943,80	762 389,80
4.	Siirtosaamiset	435 689,31	433 869,97
	Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	3 681 797,61	2 781 226,55
	Saamiset yhteensä	3 682 293,16	2 781 226,55
III	Rahoitusarvopaperit		
1.	Osakkeet ja osuudet	2 933,96	2 933,96
2.	Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	25 863,87	25 741,06
4.	Muut arvopaperit	1 087,53	75 521,04
	Rahoitusarvopaperit yhteensä	29 885,36	104 196,07
IV	Rahat ja pankkisaamiset	3 191 219,97	3 762 835,03
	VASTAAVAA YHTEENSÄ	35 832 198,84	33 975 692,06
VASTATTAVAA			
A.	OMA PÄÄOMA		
I	Peruspääoma	11 286 933,95	11 286 933,95
II	Säästöiden ja yhdistysten peruspääomat	22 566,74	22 566,74
III	Muut omat rahastot	76 069,60	79 757,23
IV	Edellisten tilikausien ylijäämä(alijäämä)	1 728 333,55	1 525 926,95
V	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	307 105,32	804 673,52
	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	13 421 009,16	13 719 858,38
	VÄHEMMISTÖOSUUDET	89 315,65	94 492,13
C	PAKOLLISET VARAUKSET		
1.	Eläkevaraukset	1 500,72	349,27
2.	Muut pakolliset varaukset	172 630,81	245 541,10
	PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	174 131,53	245 890,37
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
1.	Valtion toimeksiannot	212 918,89	176 642,18
2.	Lahjoitusrahastojen pääomat	54 140,19	55 250,93
3.	Muut toimeksiantojen pääomat	115 450,92	174 451,78
	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	382 510,00	406 344,89

E	VIERAS PÄÄOMA		
I	Pitkäaikainen		
	2. Lainat rahoitus- ja vakuuslaitoksilta	11 614 067,67	9 317 960,31
	3. Lainat julkisyhteisöiltä	627 149,95	627 149,95
	5. Saadut ennakot	4 215,37	4 215,37
	Pitkäaikainen yhteensä	12 245 432,99	9 949 325,63
II	Lyhytaikainen		
	1. Joukkovelkakirjalainat	1 000 000,00	1 710 000,00
	2. Lainat rahoitus- ja vakuustuslaitoksilta	292 068,47	454 281,73
	3. Lainat julkisyhteisöiltä	52 656,19	103 503,91
	5. Saadut ennakot	88 640,78	79 972,18
	6. Ostovelat	2 263 470,50	1 995 512,07
	7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	777 305,09	725 930,20
	8. Siirtovelat	5 045 658,48	4 490 580,57
	Lyhytaikainen yhteensä	9 519 799,51	9 559 780,66
	VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	21 765 232,50	19 509 106,29
	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	35 832 198,84	33 975 692,06

9. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Käyttöomaisuuden perusparannusmeno lisätään poistamattomaan hankintamenoon, jollei erilliseen poistosuunnitelmaan ole erityistä syytä. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Suunnitelman mukaiset poistot; poistomenetelmät ja poistoajat 1.1.2013 lukien

Aineettomat hyödykkeet	Tasapoisto
Kehittämismenot	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	2 vuotta
Liikearvo	2 vuotta
Atk-ohjelmistot	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet	Tasapoisto
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja toimistorakennukset, kiviset	25 vuotta
Hallinto- ja toimistorakennukset, puiset	20 vuotta
Kirjastot, kiviset	30 vuotta
Kirjastot, puiset	25 vuotta
Koulurakennukset, kiviset	25 vuotta
Koulurakennukset, puiset	20 vuotta
Päiväkodit, kiviset	25 vuotta
Päiväkodit, puiset	20 vuotta
Sairaalarakennukset, kiviset	25 vuotta
Sairaalarakennukset, puiset	20 vuotta
Palvelukodit, kiviset	25 vuotta
Palvelukodit, puiset	20 vuotta
Paloasemat, kiviset	30 vuotta

Paloasemat, puiset	25 vuotta
Uimahalli	20 vuotta
Liikuntahallit, kiviset	25 vuotta
Liikuntahallit, puiset	20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset, kiviset	25 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset, puiset	20 vuotta
Urheilukenttien huoltorakennukset	25 vuotta
Virkistysalueen mökit/saunamökit	30 vuotta
Matkailu- ja myymälärakennukset, kiviset	25 vuotta
Matkailu- ja myymälärakennukset, puiset	20 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset, kiviset	25 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset, puiset	20 vuotta
Keskuskeittiö	25 vuotta
Pesula	20 vuotta
Varastot, kiviset	15 vuotta
Varastot, puiset	10 vuotta
Asuinrakennukset, kiviset	35 vuotta
Asuinrakennukset, puiset	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Menojäännöspoisto
Kadut, tiet ja puistot	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	20%
Vedenjakeluverkosto	10 %
Viemäriverkko	10 %
Kaukolämpöverkko	15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	22 %
Maakaasuverkko	15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	25 %
Koneet ja kalusto	Tasapoisto
Rautaiset alukset	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	4 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta

Muut raskaat koneet	10 vuotta
Muut kevyet koneet	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	5 vuotta
Atk-laitteet	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno määräisenä.

Toimintatuotot ydinprosesseittain	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Strateginen johtaminen sekä hallinnon ja talouden palvelut			105 962,43	133 186,92
Elinnvoiman edistäminen			1 329 569,66	1 159 034,64
Hyvinvoinnin edistäminen			3 200 837,79	3 860 186,76
Toimintatuotot yhteensä	16 607 910,36	16 607 910,36	4 636 369,88	5 152 408,32

Verotulojen erittely	2022	2021
VEROTULOT	13 168 628,55	12 502 367,74
Kunnan tulovero	10 852 333,28	10 326 176,80
Kiinteistövero	987 492,95	937 034,95
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 328 802,32	1 239 155,99

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely	2022	2021
VALTIONOSUUDET	16 961 097,00	16 392 808,00
Kunnan peruspalv. valt.osuus	12 414 435,00	11 929 599,00
Verotuloihin per.valt.os.tasau	2 636 490,00	2 735 712,00
Opetus- ja kultt.toim.muut valt	-344 028,00	-271 367,00
Harkinnanvar.valt.os.korotus		
Verotulomenetysten kompensaa	2 254 200,00	1 998 864,00

Palvelujen ostojen erittely	2022	2021
Palvelujen ostot	-13 720 941,68	-13 805 680,86
ASIAKASPALVELUJEN OSTOT	-7 065 274,70	-7 126 385,60
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-6 655 666,98	-6 679 295,26

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot		
	2022	2021
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	0,00	0,00
Rakennusten myyntivoitot	0,00	0,00
Muut myyntivoitot	32 000,00	68 876,18
Myyntivoitot yhteensä	32 000,00	68 876,18
Muut toimintakulut		
Maa ja vesialueiden myyntitappiot	2 103,99	2 255,54
Rakennusten myyntitappiot	0,00	0,00
Muut myyntitappiot	6 942,68	826,25
Myyntitappiot yhteensä	9 046,67	3 081,79

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2022	2021
Osinkotuotot muista yhteisöistä		
Tornionlaakson Sähkö Oy	105 800,00	73 600,00
Pellon Sähkö Oy	101 916,00	90 592,00
Apetit Oyj	400,00	500,00
UPM Kymmene Oyj	338,00	338,00
Osuuskunta Metsäliitto	432,00	432,00
Yhteensä	208 886,00	165 462,00
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Lapin Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä	11 806,21	11 806,21
Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä	292,00	
Yhteensä	12 098,21	11 806,21
Lapin Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä	486 330,32	
Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä	51 083,30	
Yhteensä	537 413,62	11 806,21

**Aineettomat
ja aineelliset
hyödykkeet**

Aineettomat hyödykkeet				
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.2022		115 998,63		115 998,63
Lisäykset tilikauden aikana		42 233,25		42 233,25
Rahoitusosuudet tilikaudella		0,00		0,00
Vähenn. tilikauden aikana				0,00
Siirto erien välillä				0,00
Tilikauden poisto		46 095,42		46 095,42
Arvonlennukset ja niiden palautukset				0,00
Poistamaton hankintameno 31.12		112 136,46		112 136,46
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	0,00	112 136,46	0,00	112 136,46

Aineelliset hyödykkeet							
	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalustot	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.2022	1 661 881,54	9 716 539,42	1 295 596,50	221 606,83	38 477,97	331 001,37	13 265 103,63
Lisäykset tilikauden aikana	52 779,50	354 621,38	81 358,77	50 909,91		665 594,93	1 205 264,49
Rahoitusosuudet tilikaudella		960,27		16 000,00		73 158,65	90 118,92
Vähenn. tilikauden aikana	18 653,99		9 442,68	0,00			28 096,67
Siirto erien välillä		145 957,04	23 240,15			169 197,19	0,00
Tilikauden poisto		642 841,91	240 286,61	102 938,60			986 067,12
Arvonlennukset ja niiden palautukset							
Poistamaton hankintameno 31.12	1 696 007,05	9 573 315,66	1 150 466,13	153 578,14	38 477,97	754 240,46	13 366 085,41
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	1 696 007,05	9 574 275,93	1 150 466,13	153 578,14	38 477,97	754 240,46	13 367 045,68

Maa- ja vesialueet erittely		
	2022	2021
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	77 428,08	77 428,08
Muut maa- ja vesialueet	1 618 578,97	1 584 453,46
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	1 696 007,05	1 661 881,54

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset							
	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset		
	Osakkeet tytär yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Osakkeet osakkuus- ja muut omist. yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset tytäryhteisöt	Muut saamiset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 996 204,74	1 300 596,66	171 955,34	655 116,00	690 000,00	118 843,76	4 932 716,50
Lisäykset				3 640,00	100 000,00		103 640,00
Vähennykset				500,00	20 000,00	2 584,00	23 084,00
Siirrot erien välillä							0,00
Hankintameno 31.12.	1 996 204,74	1 300 596,66	171 955,34	658 256,00	770 000,00	116 259,76	5 013 272,50
Tilikauden poisto Arvonlennukset ja niiden palautukset							
Arvonkorotukset Kirjanpitoarvo 31.12.2022	1 996 204,74	1 300 596,66	171 955,34	658 256,00	770 000,00	116 259,76	5 013 272,50

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt							
Nimi	Kotipaikka	Kunnan- omistus- osuus %	Konsernin- omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 €) eliminoimattomista pääomista			
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta	
Tytäryhteisöt							
Kiinteistö Oy Pellon Vuokra-asunnot	Pello	100,00	100,00	800	3 631	-340	
Asunto Oy Mukanvainio	Pello	60,25	60,25	148	3	0	
Pellon Kehitys Oy	Pello	80,00	80,00	34	18	-4	
Pellon Serviisi Oy	Pello	100,00	100,00	183	490	-90	
Pellon Energia Oy	Pello	100,00	100,00	687	891	168	
Vihreä Pysäkki Oy	Pello	100,00	100,00	-2	574	31	
Pellon Laskettelurinteet Oy	Pello	86,64	86,64	98	74	-6	
			Yhteensä	1 948	5 681	-241	
Kuntayhtymät							
	Rovaniemi	3,56	3,56	86	671	0	
Kolpeneen palvelukeskus kuntayhtymä	Rovaniemi	2,07	2,07	15	79	-19	
Lapin liitto	Rovaniemi	3,56	3,56	953	8 003	-50	
Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia	Tornio	5,90	5,90	1 913	249	-25	
			Yhteensä	2 967	9 002	-94	
Osakkuusyhteisöt, yhdistelemättömät							
Asunto Oy Äijänmäki	Pello	33,16	33,16				
Blue Ica Art Pello Oy -toiminta keskeytetty	Pello	48,78	48,78				
			0,00	4 915	14 683	-335	

Saamisten erittely		Kunta	
		2022	2021
Pitkäaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä	Lainasaamiset	33 750,00	41 250,00
Lyhtyaikaiset saamiset			
Saamiset tytäryhteisöiltä	Myyntisaamiset	5 913,54	28 247,70
	Lainasaamiset	7 500,00	7 500,00
	Muut saamiset	0	0
	Siirtosaamiset	0	0
	Yhteensä	13 413,54	35 747,70
Saamiset kuntayhtymiltä	Myyntisaamiset	1 902,40	1 414,80
	Muut saamiset	559 819,62	
	Siirtosaamiset	0	0
	Yhteensä	561 722,02	1 414,80
Saamiset osakkuusyhteisöiltä	Myyntisaamiset	0	0
	Yhteensä	0	0
Saamiset yhteensä		608 885,56	78 412,50

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokrat				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	495,55			
Lyhtyaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	0	0	13 806,28	11 806,21
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	90 296,23	79551,87	68 180,58	55 965,59
Eu-tuet ja avustukset	207 236,96	117271,69	145 809,66	117 271,69
Muut tulojäämät	138 156,12	237 046,41	85 173,18	130 785,46
Tulojäämät yhteensä	435 689,31	433 869,97	312 969,70	315 828,95
Lyhtyaikaiset siirtosaamiset yhteensä	436 184,86	433 869,97	312 969,70	315 828,95

Rahoitusarvopaperit	Kunta	
	2022	2021
Osakkeet ja osuudet		
Apetit		
Markkina-arvo	10 200,00	12 850,00
Kirjanpitoarvo	1 681,88	1 681,88
Erotus	8 518,12	11 168,12
UPM-Kymmene		
Markkina-arvo	9 081,80	8 699,60
Kirjanpitoarvo	218,64	218,64
Erotus	8 863,16	8 480,96
Erotus yhteensä	17 381,28	19 649,08
Rahoitusarvopaperit yhteensä	1 900,52	1 900,52

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	11 286 933,95	11 286 933,95	11 286 933,95	11 286 933,95
Peruspääoma 31.12.	11 286 933,95	11 286 933,95	11 286 933,95	11 286 933,95
Säätiöiden ja yhdistysten rahastot	22 566,74	22 566,74		
Muut omat rahastot 1.1.	79 757,23	83 536,00		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	76 069,60	79 757,23		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	2 330 600,47	1 402 441,52	743 540,51	-1 818,63
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	1 728 333,55	1 525 926,95	743 540,51	-1 818,63
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	307 105,32	804 673,52	736 375,11	745 359,14
Oma pääoma yhteensä	13 421 009,16	13 719 858,38	12 766 849,57	12 030 474,46

Edellisten tilikausien ylijäämän vertailukelpoisuuteen vaikuttaa Lapin sairaanhoitopiirin ja Kolpeneen palveluskeskuksen kuntayhtymän ylijäämän palautukset.

Pitkäaikainen vieras pääoma

Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

1.1.2028 tai sen jälkeen erääntyvät velat	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 274 951,00	1 390 113,00
Lainat julkisyhteisöiltä	80 000,00	160 000,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	1 354 951,00	1 550 113,00

Kuntatodistusohjelma	2022	2021
Kuntatodistusohjelma 1 680 000 euroa OKO	0,00	0,00
Osuuspankkien Keskusosuuspankki Oyj:n kanssa		
Kuntatodistusohjelma 5 000 000 euroa Kuntarahoitus Oyj:n kanssa	1 000 000,00	1 710 000,00
Kuntatodistusohjelma yhteensä	1 000 000,00	1 710 000,00

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevaraukset	1 500,72	349,27		
Potilasvahinkovakuutusmaksu vastuu	172 630,81	245 541,10		
Muu varaukset	0,00	0,00		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	174 131,53	245 890,37		

Vieras pääoma		
	2022	2021
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	249 049,67	313 435,67
Velat kuntayhtymille		
Ostovelat	562 789,77	535 048,13
Velat osakkuusyhteisöille		
Ostovelat	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	811 839,44	848 483,80

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	257 745,81	155 118,95	257 745,81	155 118,95
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	2 881 013,81	2 846 740,10	1 897 713,35	1 874 664,73
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	350 591,01	334 493,62	153 802,22	205 719,33
Korkojaksotukset	33 905,58	26 675,62	2 681,42	3 089,11
Muut menojäämät	1 522 402,27	1 127 552,28	375 272,25	299 319,27
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	5 045 658,48	4 490 580,57	2 687 215,05	2 537 911,39
Siirtovelat yhteensä	5 045 658,48	4 490 580,57	2 687 215,05	2 537 911,39

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lainat julkisyhteisöiltä	150 307,39	140 307,39	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	1 137 443,13	1 137 443,13	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	1 137 443,13	1 137 443,13	0,00	0,00

Vastuusitoumukset				
Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			6 329 253,36	6 329 253,36
Jäljellä oleva pääoma			3 872 712,71	4 137 510,02
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	3 468 000,00	3 468 000,00	3 468 000,00	3 468 000,00
Jäljellä oleva pääoma	2 787 387,12	2 864 547,44	2 787 387,12	2 864 547,44

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta	24 952 758,00	23 360 005,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	14 430,00	15 302,00

Rakennusurakoiden vakuudet		
	2022	2021
Rakennusurakoiden vakuustalletukset ja pankkitakaukset	238 541,55	159 000,00

Muut vakuudet		
	2022	2021
Napapiirin Residuum Oy, Kuusiselän kaatopaikan ympäristölupa	57 500,00	57 500,00

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt		
	2022	2021
Kiinteistöjen uudisrakentamisen ja perusparantamisen menot		
Arvonlisäveron palautusvastuu	0,00	1 842,95
Monitoimitalo, sopimus 11094 Kuntarahoitus Oyj:n kanssa	7 722 378,87	7 694 107,61
Yhteensä	7 722 378,87	7 695 950,56

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Toimitilojen vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	60 010,76	530 341,61	13 944,98	424 548,67
Myöhemmin maksettavat	109 977,34	431 380,34	5 530,49	14 091,35
<i>Yhteensä</i>	169 988,10	961 721,95	19 475,47	438 640,02
<i>siitä konsernin sisäiset</i>	15 011,33	362 324,15	15 011,33	422 308,67
Maa-alueiden vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	2 352,37	4 607,83	2 352,37	4 607,83
Myöhemmin maksettavat	28 015,49	30 367,86	28 015,49	30 367,86
<i>Yhteensä</i>	30 367,86	34 975,69	30 367,86	34 975,69
Vuokravastuut yhteensä				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	62 363,13	534 949,44	16 297,35	429 156,50
Myöhemmin maksettavat	137 992,83	461 748,20	33 545,98	44 459,21
Yhteensä	200 355,96	996 697,64	49 843,33	473 615,71
Leasingvuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	230 500,91	299 521,43	127 304,75	212 035,45
Myöhemmin maksettavat	291 342,70	543 048,18	210 870,13	427 042,49
Yhteensä	521 843,61	842 569,61	338 174,88	639 077,94
Vuokravastuut yhteensä	722 199,57	1 839 267,25	388 018,21	1 112 693,65

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.2022 ydinprosesseittain		
	2022	2021
Strateginen johtaminen sekä hallinnon ja talouden palvelut	10	13
Elinvoiman edistäminen	98	99
Hyvinvoinnin edistäminen	230	208
Henkilöstö yhteensä	338	320

Henkilöstökulut		
	2022	2021
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	12 595 266,22	11 736 944,67
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	2 907 553,11	2 748 862,91
Muut henkilösivukulut	496 883,93	428 698,06
<i>Yhteensä tuloslaskelman mukaan</i>	15 999 703,26	14 914 505,64
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	40 259,69	69 265,74
Henkilöstökulut yhteensä	16 039 962,95	14 983 771,38

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2022	2021
Keskustapuolue	1 434,50	2 271,50
Kokoomus	1 024,00	961,00
Sosiaalidemokraattinen puolue	491,50	484,00
Vasemmistoliitto	824,50	1 160,50
Perussuomalaiset	517,50	478,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	4 292,00	5 355,00

Tilintarkastajan palkkiot		
	2022	2021
Bdo Audiator Oy Tilintarkastuspalkkiot	14 565,03	9 072,07

Tilintarkastajan lausunnot	0,00	0,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	15 045,00	12 546,00
Muut palkkiot	0,00	408,00
Palkkiot yhteensä	29 610,03	22 026,07

Konsernitilinpäätöksen laatimisperusteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä, kunnan osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty noudattaen uutta yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen laatimisesta. Yleisohjeen mukaan menetelmä vastaa keskeisiltä osin hankintamenetelmää.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien ylitai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Yhdistelemättömät yhteisöt

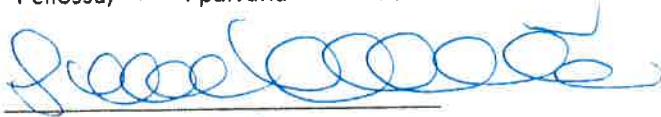
Osakkuusyhtiöiden Torniolaakson Kehitys Oy:n ja Blue Ice Art Pello Oy:n toiminta keskeytetty ja tilinpäätöksiä ei ole laadittu. Asunto Oy Äijänmäen tilinpäätöstietoja ei ole yhdistelty.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat edellisten tilikausien ylijäämän palautukset, joita Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ja Kolpeneen palvelukeskus ovat palauttaneet kunnalle.

10. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Pellossa, 18 . päivänä huhti kuuta 2023

Simo Keränen

Johannes Juuso

Tarmo Uusitalo

Julianna Vanha

Martti Korhonen

Jussi-Pekka Heinonen

Kaisu Laitamaa

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Pellossa 28 päivänä touko kuuta 2023

JHT# KATI

JUTTA VÄÄTÄJÄ

KPMG OY AB

11. TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT

Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Kirjanpitokirjat:

- pääkirja ATK-listoina
- päiväkirja ATK-listoina
- tasekirja
- osto- ja myynti reskontraraaportit sekä saldolistat atk-listoina
- luettelo kunnan arvopapereista
- palkkakortisto atk-listoina

Tostielajit:

1	Pankkitositteet
8	Matkalaskutositteet
9	Palkkatositteet
10	KP laskennalliset
11	KP automaattikirjaukset
12	SL laskennalliset
13	SL automaattikirjaukset
14	Vyörytykset
15	Luottotappiot
16	KP kirjanpidon vastaviennit
20	Ostolaskujen maksut
21	Ostolaskut WF
22	Ostolaskut ostoreskontra
23	Sisäiset ostolaskut WF
30	Myyntireskontran suoritukset
31	Myyntilaskut/perusturvatoimi
32	Myyntilaskut/yleishallinto
33	Myyntilaskut/tekninen toimi
35	Myyntilaskut/sivistystoimi
36	Myyntilaskut/terveydenhoito
38	Sisäiset myyntilaskut
39	Web-hetilasku
40	Kassamaksut/mediatri
50	Vanhustyössä lasku tulostettu
86	Hyvitysten kohdistaminen
87	Korkolaskut
88	Sopimuslaskutus
89	Sisäinen laskutus

90	Muistiot
96	Kirjanpidon tulos
97	Kirjanpidon tulos laskennallinen
98	Sisäinen laskennan tulos
99	Sisäisen laskennan tulos laskennallinen

Tasekirja säilytetään pysyvästi ja tositeaineisto 10 vuotta tilikauden päättymisestä